

KALKINMA AJANSLARI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

HAFIZA
İZMİR

İZMİR
KALKINMA
AJANSI

*Kültür
Yayımları*

İZMİR'İN KURTULUŞUNUN
100. YILDÖNÜMÜNDE

100 FOTOĞRAFLA
ESKİ İZMİR'DE YAŞAM

■ PROF. DR. YAVUZ ÇORAPÇIOĞLU ■

KALKINMA AJANSLARI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

HAFIZA
İZMİR

İZMİR'İN KURTULUŞUNUN 100. YILDÖNÜMÜNDE
100 FOTOĞRAFLA ESKİ İZMİR'DE YAŞAM

PROF. DR. YAVUZ ÇORAPÇIOĞLU

İzmir Kalkınma Ajansı
Kültür Yayınları – VIII
İzmir Tarihi Serisi- IV

İzmir Development Agency
Cultural Publications – VIII
History of İzmir Series – IIV

İzmir'in Kurtuluşunun
100. Yıldönümünde
100 Fotoğrafla
Eski İzmir'de Yaşam

Snapshots of Life in Old İzmir
with 100 Photographs
on the 100th Anniversary of
İzmir's Liberation

Koordinasyon / Coordination

İzmir Kalkınma Ajansı
İzmir Development Agency

Yazar / Writer

Yavuz ÇORAPÇIOĞLU

Genel Yayın Yönetmeni / Editor-in-Chief

Mehmed Âkif KÖSEOĞLU

Grafik Tasarım / Graphic Design

Orçun ANDIÇ
Hasan Can ÇAKIR

Yayımcı / Publisher

İzmir Kalkınma Ajansı
İzmir Development Agency

Megapol Çarsı Kule 1203/11 Sok.
No: 5-7 Kat: 19 Halkapınar Mah.
Konak 35170 İzmir / Türkiye
+90 (232) 489 81 81
www.izka.org.tr

ISBN

978-605-5826-36-9

Basım / Printed by

12. Matbaa
Huzur Mahallesi Ahmet Bayman Caddesi
No:25 34396 İstanbul
+90 212 281 25 80 info@onikincimatbaa.com
Sertifika No: 46618

Baskı Bilgisi / Print Information

1. Baskı / 1st Edition,
Ağustos 2022 / August 2022
250 Adet / 250 Copies

Yasal Bilgi / Legal Informaton

Bu kitap, İzmir Kalkınma Ajansı tarafından yayına hazırlanmış olup, kurumun ücretsiz kültür hizmetidir. Bütün hakları saklıdır. Kaynak gösterilmeden tanıtım için yayımlanacak yazılar dışında, İzmir Kalkınma Ajansı'nın yazılı izni alınmadan çoğaltılamaz. Satılamaz. © İzmir Kalkınma Ajansı.

This book was prepared for print by İzmir Development Agency as a free cultural service. All rights reserved. It cannot be reprinted without the written permission of İzmir Development Agency other than promotinal articles with proper citation. Can not be sold. © İzmir Development Agency.

GENERAL DIRECTORATE OF
DEVELOPMENT AGENCIES

HAFIZA
İZMİR

İZMİR
DEVELOPMENT
AGENCY

*Cultural
Publications*

SNAPSHOTS OF LIFE IN OLD İZMİR
WITH 100 PHOTOGRAPHS

ON THE 100TH ANNIVERSARY OF İZMİR'S LIBERATION

PROF. DR. YAVUZ ÇORAPÇIOĞLU

ÖNSÖZ / PREFACE

I. Dünya Savaşı sonunda Osmanlı Devleti savaşı kaybetmiş, 31 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi imzalanmış ve ardından 15 Mayıs 1919'da Yunan Ordusu İzmir'i işgal etmiştir. Türk Ordusu Mustafa Kemal'in önderliğinde, iki yıl süren savaştan sonra 9 Eylül 1922'de İzmir'i geri almış ancak ardından başlayan yangın şehrin yarısını tahrip ederken bir dönemin de sonunu hazırlamıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin 29 Ekim 1923'te ilanını takip eden yıllarda, büyük yangının yok ettiği "Kozmopolit İzmir" küllerinden "Türk İzmir" olarak doğmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'nun en kozmopolit şehirini bitiren savaş, Osmanlı İmparatorluğu'nun enkazından da modern Türkiye devletini yaratmıştır. Eylül 1922 büyük yangını'ndan sonra İzmir'in yeniden inşası, Kurtuluş Savaşı'ndan sonraki ulus inşa sürecinin de önemli bir parçası olmuştur.

Bugünkü İzmir, bir asır önceki İzmir'le karşılaştırıldığında, 1922'de tamamen yokolmuş bir şehirden bambaşka bir şehir doğduğu görülmektedir. Necati Cumalı'nın "İthaf" şiirinde de ifade ettiği gibi eski İzmir'in hikayesini anlatırken geçmişimizi kendi hafızamızda arıyor ancak gerçekleri unutuyoruz:

*"Sır şimdi gözyaşları, saadet dilekleri
Bize gelen yüzyılların hikâyesi sır
Eski İzmir diye ne varsa şunun bunun bildiği
Yaşlıların kırık dökük anlattığıdır."*

After the Ottomans surrendered at the end of World War I and signed the Armistice of Mudros on October 31, 1918, Greek forces occupied İzmir on May 15, 1919. The Turkish Army under the leadership of Mustafa Kemal, took İzmir back on September 9, 1922, after a two-year war, followed by a fire which destroyed half the city. The fire was the end of an era. In the years following the declaration of the Republic of Turkey on October 29, 1923, "Cosmopolitan Smyrna" destroyed by the fire has risen from its ashes as "Turkish İzmir". The war that finished the most cosmopolitan city in the Ottoman Empire also created the modern state of Türkiye out of the wreckage of the Ottoman Empire. Reconstruction of İzmir after the Great Fire of September 1922 was an important part of the nation-building process after the War of Independence.

İzmir now is a completely different city than what it was a century ago. The İzmir of 1922 has vanished entirely and another has taken its place. As we tell the story of old İzmir, we seek our past in our own memory, but we do forget, indeed. As Necati Cumalı describes in his poem "İthaf" (dedication):

*"The tears, the wishes for happiness, now secret
Stories of centuries told to us are secret
Whatever known as Old İzmir by one and all
is the broken-down narrative the elders tell."*

PROF. DR. YAVUZ ÇORAPÇIOĞLU

Bununla birlikte, tarih eski siyah beyaz fotoğraflarda canlanırken, bazen de hiçbir tereddüte şüphe bırakmayacak bir şekilde kendi hafızamızla çelişkiye düşürmektedir. Bu kitapta temel amacımız, geçmiş, bilinen binaları ve manzaraları gösteren fotoğraflarla değil, daha çok insan odaklı fotoğraflarla sunmak olmuştur. Bu fotoğraflardan bazıları Behaeddin Bediz (Foto Resne), Cemal Yalkış (Foto Cemal) ve Hamza Rüstem gibi tanınmış fotoğrafçılar tarafından, bazıları ise gelecek nesiller için tarihi kaydetmedeki rollerinden tamamen habersiz isimsiz turistler tarafından çekilmiştir. Burada sunulan fotoğraflar, bir zamanlar "*Le petit Paris du Levant*" (Doğunun küçük Paris'i) olarak adlandırılan efsanevi bir şehrin geçmiş günlerindeki yaşamın enstantaneleridir. İzmir, hem çeşitlilik ve çelişkilerin olduğu, hem de tarih ve hikayelerle dolu bir şehirdir. Kitapta sunulan fotoğrafların seçiminde de bu ayrıntılara özen gösterilmiştir.

Umarız okuyuculara, Nazım Hikmet'in bir zamanlar söylediği gibi unutulması imkansız şehrimizin görsel bir hikayesini anlatmış oluruz:

*"iki şey var ancak ölümlle unutulur
anamızın yüzüyle şehrimizin yüzü"*

Bu kitap, yazarın son otuz yılda bir araya getirdiği fotoğraf koleksiyonunun ve çalışmasının bir sonucudur. Kitabın yayınlanmasını sağlayan İzmir Valisi Sayın Yavuz Selim Köşger ile İzmir Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Dr. Mehmet Yavuz, kitabın hazırlığı sırasında bazı fotoğraflarda kullanılan eski yazı Osmanlıca metinleri günümüz Türkçe'sine aktaran Oktay Şimşek, değerli görüş ve bilgilerini benimle paylaşan George Poulimenos, Aybala Yentürk, Dr. Nejat Yentürk, Yaşar Ürük, Kültür Yayınları Genel Yayın Yönetmeni Mehmed Akif Köseoğlu, İzmir Kalkınma Ajansı'dan Çağdaş Güneş ve grafik tasarımcı Orçun Andıç'a teşekkürlerimi sunarım.

However, the history comes alive in old black and white photographs in no uncertain terms, sometimes contrasting with our own memories. Our main objective in this book was to present the past with photographs that mostly focused on people rather than well-known buildings and scenery. Some of these photographs were taken by well-known photographers such as Bahaeddin Bediz (Foto Resne), Cemal Yalkış (Foto Cemal) and Hamza Rüstem and some by anonymous tourists who were totally unaware of their role in recording the history for future generations. The photographs presented here are snapshots of life during the bygone days of a legendary city which was once called "*Le petit Paris du Levant*". İzmir was both a city of diversity and contradictions, and a city full of history and stories. We tried to reflect this reality in the selection of the photographs presented in this book.

We present the readers with a visual story of an era of a city that is impossible to forget as Nazım Hikmet once said:

*"two things are forgotten by death only,
the face of our mother and the face of our city."*

This book is a culmination of the author's collection of photographs and study of the material over the last three decades. I greatly appreciate the support of the Governor (Vali) of İzmir Yavuz Selim Köşger and Secretary General of the İzmir Development Agency Mehmet Yavuz, Ph.D. Thanks are due to Oktay Şimşek for transcribing the Ottoman text used in a number of photographs into contemporary Turkish, to George Poulimenos, Aybala Yentürk, Dr. Nejat Yentürk and Yaşar Ürük for sharing their valuable views and extensive knowledge. Thank you, also to department manager Çağdaş Güneş, editor-in-chief Mehmed Akif Köseoğlu, and graphic designer Orçun Andıç of the İzmir Development Agency.

KERVAN KÖPRÜSÜ / CARAVAN BRIDGE

Meles Çayı üzerindeki Kervan Köprüsü, İzmir'in ana giriş noktası olup, yüzyıllar boyunca balya ve çuvallarla mal taşıyan deve kervanları şehre ulaşmak için bu köprüyü kullanılmıştır. Kervan Köprüsü'nün civarında suyun iki yakasında selvi ağaçları gölgesinde uzanan mezarlıklar vardı.

Caravan Bridge over the Meles River was the major entry point to İzmir from its hinterland for hundreds of years. Camel caravans carrying bales of goods passed through the bridge to reach the city. A belt of cemeteries shaded by cypress trees adjoined the Caravan Bridge.

001

← Jacob-August Lorent tarafından 1863'de çekilen fotoğrafın arka planında Kadifekale görülmektedir. Köprü'nün sağ tarafı Basmane yönüne, sol tarafı ise Tepecik yönüne doğrudur.

← The castle in the background on Mount Pagus is seen in the photograph taken by Jacob-August Lorent in 1863. The right side of the bridge leads to Basmane and the left side to Tepecik.

↑ Alois Beer tarafından 1880'lerde çekilen fotoğrafta Kervan Köprüsü'nü geçen kervan Basmane'ye doğru ilerliyor.

↑ The caravan seen in the photograph taken by Alois Beer in the 1880s is moving toward Basmane after passing through the bridge.

EFES / EPHEBUS

002

← 19. yüzyılda Efes harabelerini ziyarete gelen turistler Selçuk tren istasyonunda eşek ve at kiralayabiliyordu. Mark Twain, "Yurtdışındaki Masumlar" adlı eserinde Eylül 1867'de Efes'e yaptığı yolculuğu şöyle anlatmıştı; "küçük eşeklerin üzerlerinde, binicinin ayaklarının yere sürmemesi için çok yüksek yapılmış eğerler vardı. Bu yüksek eğerler, uzun boylu hacılarımız için pek işe yaramadı, hanımlar bu şekilsiz eğerlerin üzerinde tam oturamadıkları için yan biniyorlardı, erkekler ise terliyor, öfkeleniyor ve ayakları yerdeki taşlara çarpıyordu." Fotoğraf 1912'de Mark Twain'in anlattığı şekilde eşek üzerinde Efes'e doğru giden bir grup turisti göstermektedir.

← In the 19th century, tourists visiting the ruins of Ephesus could rent donkeys and horses at the Ayasoluk (Selçuk) train station. In "The Innocents Abroad" Mark Twain wrote about his trip to Ephesus in September 1867 "the little donkeys had saddles upon them which were made very high in order that the rider's feet might not drag the ground. The preventative did not work well in the cases of our tallest pilgrims, the ladies were all riding astride because they could not stay on the shapeless saddles sidewise, the men were perspiring and out of temper, their feet were banging against the rock". Photograph shows a group of tourists "on the way to Ephesus" in 1912 as described by Mark Twain in his book.

↑ İzmir-Aydın demiryolu üzerinde, İzmir'e 79 km mesafede bulunan Selçuk ile deniz arasında Efes kalıntıları bulunmaktadır. Efsaneye göre Efes, Amazonlar tarafından kurulmuş ve kraliçeleri Efesia, şehre adını vermiştir. M.Ö. 11. yüzyılda Yunanların Küçük Asya'ya göçü üzerine, Efes bir İyon kolonisi tarafından işgal edilmiş ve M.Ö. 190'da şehir Romalıların eline geçmiştir. Bir zamanlar Efes'te 250.000 kişi yaşamış olup; 19. yüzyılda her zaman turistlerin ziyaret ettiği bir yer olmuştur. Bu döneme ait yukardaki kartpostalda Efes'te amfi tiyatroyu ziyaret eden bir grup turist görülmektedir.

↑ At 79 km on the İzmir-Aydın railway is Ayasoluk (Selçuk), between which and the sea are the ruins of Ephesus. The legend says that Ephesus was founded by the Amazons, and their queen, Ephesia, gave her name to the city. On the immigration of Greeks to Asia Minor in the 11th century B.C., Ephesus was occupied by an Ionian colony. In 190 B.C., the city fell into the hands of Romans. At one time 250,000 people lived in Ephesus. Ephesus was always a favorite place to visit for tourists in the 19th century. The period postcard shows a group of tourists visiting the amphitheater in Ephesus.

LİMAN İNŞAATI ÖNCESİ İZMİR / İZMİR BEFORE THE CONSTRUCTION OF THE HARBOR

İzmir 16. yüzyılda 2.000 kişinin yaşadığı küçük bir kasaba iken, özellikle 1566'da Osmanlıların Sakız adasını Cenevizlilerden almasından sonra gelişmeye başlamış ve 19. yüzyıla kadar 200,000 nüfuslu büyük bir liman şehrine dönüşmüştür. Deniz yoluyla ticaretin sürekli artması korunaklı bir limanın yapılması gereğini gündeme getirmiştir. Rubellin tarafından 1860'ların başında çekilmiş iki fotoğraf liman ve rıhtım inşaatı öncesindeki İzmir'i göstermektedir.

Between the 16th and 19th centuries, İzmir grew from a small town of 2,000 inhabitants to a major port city with a population of over 200,000 following the capture of Genoese Chios by the Ottomans in 1566. The continuous growth in trade and shipping in the port required the construction of a harbor. Two photographs by Rubellin taken in the early 1860s show İzmir before the construction of the harbor and quay.

003

- ← 1860'ların başında çekilmiş bir diğer Rubellin fotoğrafı bugünkü Pasaport civarında liman ve rıhtım inşaatı öncesi İzmir'e ait olup, sağ tarafta St. Maria kilisesinin kulesi görülmektedir.
- ← The coast line around Pasaport before the construction of the harbor and quay is seen in a photograph by Rubellin taken in the 1860s. The tower of St. Maria church is also visible at the right.

- ↑ 1860'ların başında Rubellin'in Yahudi mezarlığından çektiği genel İzmir manzarasını gösteren fotoğrafın ön planındaki büyük bina Sarı Kışla olup 1955'te yıkılmıştır. Sarı Kışla'nın sağ üst köşesinde 1804 yılında inşa edilen Kâtipzade Konağı görülmektedir.

- ↑ General view of İzmir in a photograph taken by Rubellin in the 1860s from the old Jewish cemetery. The big building at the forefront is Sarı Kışla that was demolished in 1955. The Katipzade mansion built in 1804 is also seen in the photograph.

MAHALLELER / THE NEIGHBORHOODS

004

← Fotoğraf, Ermeni ve Rum mahalleleri arasındaki bir yerleşim bölgesinde ahşap payandalarla desteklenen "cumba" olarak bilinen kapalı balkonlu evlerin olduğu bir sokağa aittir. Bu geleneksel evler, "bağdadi" adı verilen bir teknik (ahşap karkas elemanları arasına 1-2 cm aralıklar ile yatay çakılan tahtaların üzerine sıva uygulanması) kullanılarak inşa edilmiştir. Şekli nedeniyle "eli böğründe" olarak adlandırılan bu tip ahşap payanda kullanımı, dökme demir payandalar çıkınca terk edilmiştir. Köşedeki bir dükkanın levhasındaki "ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ & ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ" yazısı bir gazete ve reklam faaliyetiyle iştiğal ettiğini göstermektedir.

← The photograph shows a street and houses with bay windows on buttresses known as "cumba" in a residential area between the Armenian and Greek Quarters. These traditional houses were built by using a process called "bağdadi" (lath and plaster process consisting of narrow strips of wood which are nailed horizontally across the wall studs and then coated in plaster or mortar). This type of wooden buttresses which is called "eli böğründe" (hands on the side) due to its shape is abandoned long ago in favor of cast iron buttresses. The sign "ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ & ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ" on a shop at the corner indicates that it belonged to a newspaper and advertisement business.

↑ İzmir limanının yapımı sırasında rıhtım üzerinde Gümrük Binası'ndan Alsancak'daki tren istasyonuna kadar uzanan bir tramvay hattı inşa edildi. Başlangıçta hattın kullanımı atlar tarafından çekilen demiryolu vagonlarıyla sınırlı iken, 9 Nisan 1878'de Rıhtım Şirketi ile hükümet arasında imzalanan anlaşma çerçevesinde, tramvay operasyonlarına müdahale etmemek için gece yarısı ile sabah 8 arasında yük trenleriyle malların taşınmasına izin verildi. Fotoğraf, 1890'larda tramvay hattında iki tarafından çekilen bir yük vagonunu gösteriyor.

↑ During the construction of the port of İzmir, a tram line was built on the Quay extending from the Customs House to the railway station at Punta. Although at the beginning it was limited to railroad cars pulled by horses on the tramlines, later the agreement of April 9, 1878 between the Quay Company and the government allowed the transport of goods from the Smyrna-Aydın railroad station by full freight trains between midnight and 8 am not to interfere with tramway operations. The photograph shows a railroad car pulled by two horses on the tramline in the 1890s.

ازبر محبوکالی

امید باری
فدول استغلال

HÜKÜMET CADDESİ THE GOVERNMENT STREET

Halen Milli Kütüphane Caddesi veya Hükümet Caddesi olarak adlandırılan Hükümet Konağı ile katlı otopark arasındaki cadde, eskiden, 1829'da yaptırılan Sarı Kışla'nın bulunduğu alandaki sabunhanelerden dolayı Sabunhane Caddesi olarak bilinirdi. 1890'larda caddenin sağ tarafında Evliyazade Hanı, Yusufoğlu Hanı, Whittall'lara ait binalar (1926'da Elhamra Sinemasının yapıldığı alan), küçük bir mezarlık (İzmir Milli Kütüphane binasının bulunduğu alan) ve hapishane (günümüzde katlı otopark olan) binaları bulunmaktaydı. Caddenin sol tarafında ise Sarı Kışla'nın müstemilat binaları yer almaktaydı. 1885 yılında Konak ile Göztepe arasında çalışmaya başlayan atlı tramvay hattı da bu cadde üzerinden geçmekteydi. Konak-Hapishane arasında tek hat olan tramvay hattı 1906'da çift hatta çıkarılmıştır.

The street which is called the National Library Street or Government Street between the Government Palace (Hükümet Konağı) and the multi-story parking garage, was formerly known as Sabunhane Street because of the soap manufacturers located in the area where Sarı Kışla was built in 1829. In the 1890s, on the right side of the street, there were the Evliyazade Han, the Yusufoğlu Han, the buildings that belonged to the Whittalls on which the Elhamra Cinema was built in 1926, a small cemetery on which the İzmir National Library was built, and the prison buildings that were replaced by today's multi-story parking lot. On the left side of the street were the auxiliary buildings of Sarı Kışla. The horse-drawn tram line, which started to operate between Konak and Göztepe in 1885, also passed through this street. In 1906, the Konak-Prison segment of the single-track line became dual-track.

005

- ← 1920'lerin ortalarında Foto İstiklal tarafından çekilen fotoğraf, sağ ön taraftaki hapishane giriş kapısından caddenin sonundaki Hükümet Konağı'na kadar Hükümet Caddesi'nin tamamına ait olup, sol tarafta ise Sarı Kışla'nın müstemilat binaları yer almaktadır.
- ← In a photograph taken by Foto İstiklal in the mid-1920s, Hükümet Caddesi (Government Street) is seen all the way from the prison entrance at the forefront to the entrance to the backyard of the Government Palace. At left, the auxiliary buildings of Sarı Kışla.

- ← 1927'de çekilen bu fotoğraf Hükümet Caddesi'nin Hükümet Konağı'na yakın kısmına aittir. Yolun sonundaki kapı Hükümet Konağı'nın arka avlusuna açılmaktadır.
- ← In a photograph taken in 1927, we see the segment of the Hükümet Caddesi (Government Street) close to the Government Palace. The door seen at the end of the street opens to the backyard of the Government Palace.

KARŞIYAKA

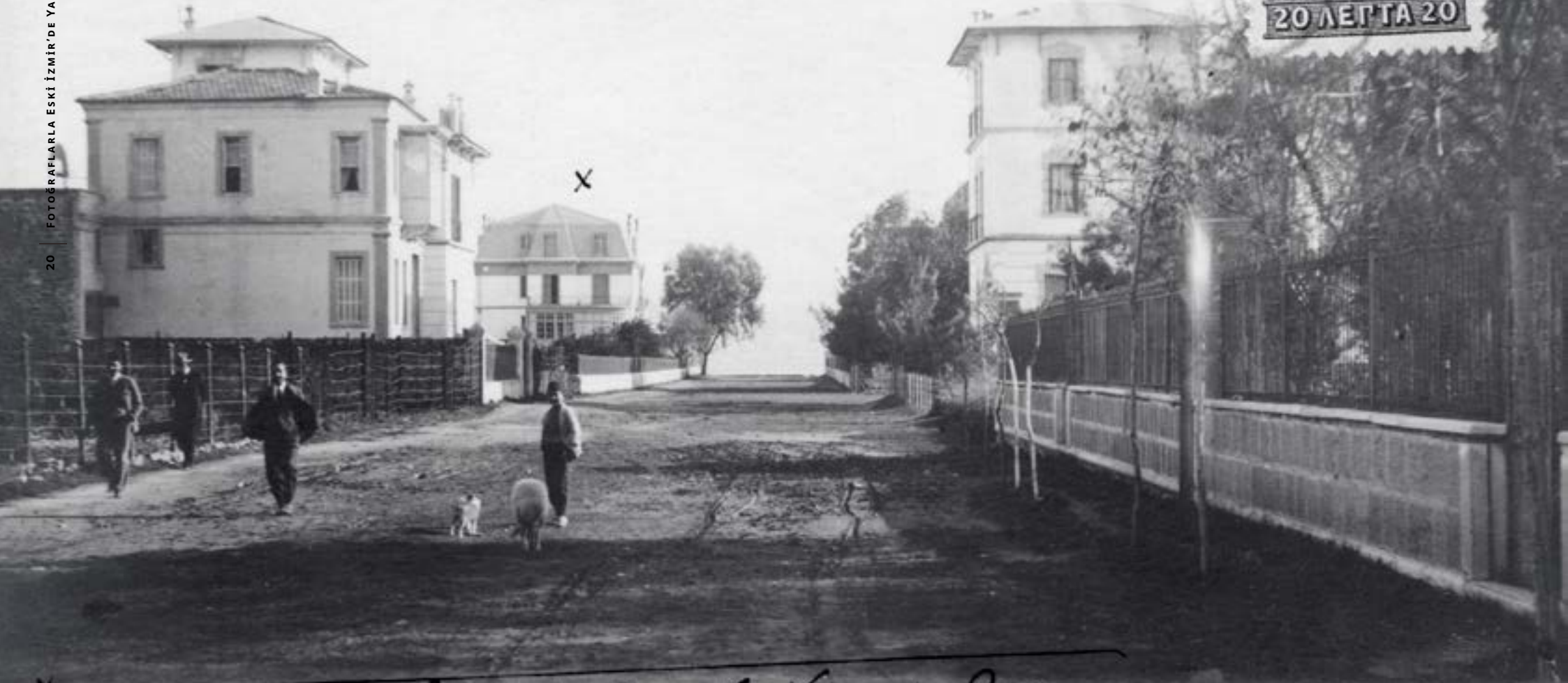
006

- ← 1930'larda çekilen soldaki hava fotoğrafı, 1953'de çekilen sağdaki fotoğraf ile karşılaştırıldığında, çeyrek asırlık bir süre içinde Karşıyaka'nın ne kadar çok değiştiği anlaşılmaktadır.
- ← When the aerial photograph at the left taken in the 1930s is compared with the photograph at the right taken in 1953, it reveals how much Karşıyaka had changed in a quarter of a century.

↑ Karşıyaka'nın en eski mahallerinden biri olan Alaybey, Şirket-i Hamidiye vapur iskelesinden çıkışta sağ tarafta yer alıyordu. Zengin Levantenlerin çoğu vapur iskelesinin solundaki sahil boyunca yaşarken, Alaybey daha mütevazı imkânlarla sahip kişileri cezbetmiştir. Alaybey'in 1953 yılındaki durumunu gösteren hava fotoğrafı Foto Mustafa tarafından çekilmiştir.

↑ Alaybey district in Karşıyaka was to the right of the Şirket-i Hamidiye ferry pier. It is one of the oldest neighborhoods in Karşıyaka. While most of the wealthy Levantines lived along the waterfront to the left of the ferry pier, Alaybey attracted people with more modest means. The photograph by Foto Mustafa shows the aerial view of Alaybey in 1953.

Boulevard Olliotti - Cordelio. rez. Smyrne.

X Villa où logera le Roi Constantin de Grèce.

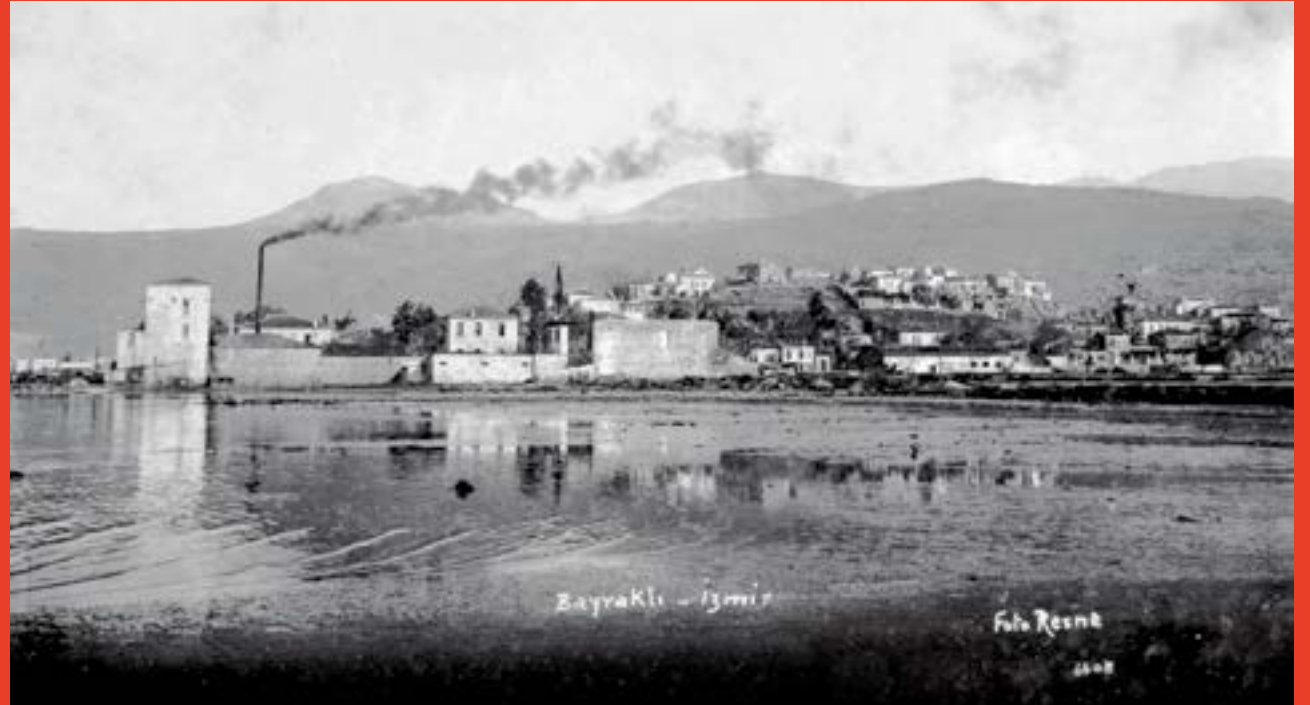
← Türkçede körfezin karşı kıyısı manasına gelen Karşıyaka, Levantenlerin ve İzmir'in zengin Rumlarının Cordelio adını verdikleri bir sayfiye yeri idi. 1865 yılında İzmir-Kasaba demiryolunun gelmesi ve 1884 yılında Şirket-i Hamidiye tarafından vapur seferlerinin başlamasından sonra Karşıyaka çok hızlı gelişmiştir. 1891'de nüfusu 1.080 iken, 1906 yılında yapılan nüfus sayımında 10.500 kişinin yaşadığı tespit edilmiştir. 1921 yılında çekilen bu fotoğrafta Karşıyaka'da Çamlık ismiyle bilinen sokak görülmektedir.

← Karşıyaka, in Turkish literally the opposite shore of the Gulf, was a resort town of Levantines and wealthy Greeks of İzmir who called it Cordelio. After the arrival of the İzmir-Kasaba railroad in 1865 and a ferry service by the Şirket-i Hamidiye in 1884, Karşıyaka saw rapid growth. In 1891, it had a population of 1,080. A census in 1906 found 10,500 people living in Karşıyaka. The photograph shows the street in Karşıyaka called Çamlık in 1921.

BAYRAKLI

İzmir ile Karşıyaka arasındaki sahilde küçük bir Rum yerleşimi olan Bayraklı, 1885 yılında 5 km'lik kara yolu ile Bornova'ya bağlanmıştır. Bayraklı 1900'lü yılların başında Ege adalarından gelen Yunan göçü ile genişledi. M.Ö. 3000 yılına kadar uzanan tarihi, Helen öncesi Eski İzmir (Palaia Smyrna), 1900'lü yılların başında Bayraklı'da Tepekule (diğer adıyla Hacı Mutzo Tepesi) olarak bilinen bir höyüğün kazılması sonucu keşfedilmiştir. Foto Resne'nin çektiği fotoğraf Bayraklı'nın 1920'lerin sonlarındaki durumunu göstermektedir. Solda görülen fabrika 1916 yılında İngiliz sermayesi ile kurulan küçük bir yağhane iken 1918'de Emlak-i Emiriye Müdüriyeti tarafından devralınmış ve 1929'da da Eastern and Overseas Products Ltd Company'ye satılmıştır. 1932'de Türkiye'de ilk bitkisel margarini piyasaya sunan şirket 1933'de Türkiye Yağ ve Mamulâtı Sanayi Limited Şirketi adını almış ve bu ad 1947'de TURYAĞ olarak kısaltılmıştır. ↓

Bayraklı, a small Greek settlement on the coast between İzmir and Karşıyaka, was connected to Bornova in 1885 by a 5-km road. Bayraklı expanded in the early 1900s by Greek immigration from the Aegean islands. Pre-Hellenic Old İzmir (Palaia Smyrna) going back to 3,000 B.C. was discovered when a mound in Bayraklı known as Tepekule (aka Hacı Mutzo Tepesi) was excavated starting in the early 1900s. The photograph by Foto Resne shows Bayraklı in the late 1920s. The factory at the left was a small oil pressing company established in 1916 with British capital. In 1918, it was taken over by the Emlak-i Emiriye Müdüriyeti (National Property Agency). In 1929, it was sold to the Eastern and Overseas Products Ltd Co that introduced the first margarine in Türkiye in 1932. In 1933, the company adapted the name Türkiye Yağ ve Mamulâtı Sanayi Limited Şirketi which was shortened as TURYAĞ in 1947. ↓

BOSTANLI

008

- ← 1922 öncesi Karşiyaka'nın bir balıkçı köyü olan Bostanlı "*Papazın Yeri*" olarak bilinirdi. Türkçe'de burada bulunan bostanlardan adını alan Bostanlı, Rumca "*Pappa-Scala*" adını ise bugün Mustafa Reşit Paşa okulunun bulunduğu alanda bulunan bir kiliseden almıştır. Romalılar zamanından beri Menemen'in karpuz ve kavun ihracatı Bostanlı'da bulunan iskeleden yapılırdı. Mustafa Kapkın tarafından çekilen fotoğraf 1959'daki Bostanlı sahilini gösteriyor.
- ← Bostanlı which was called Pappa-Scala before 1922 was a fishermen's village in Karşiyaka (Cordelio). Bostanlı, in Turkish literally translates as vegetable garden, had a pier used to export melons and watermelons of Menemen even in Roman times. Bostanlı had a Greek-Orthodox church where Mustafa Reşit Paşa School stands today. The photograph taken by Foto Mustafa Kapkın shows Bostanlı shore in 1959.

BORNOVA

Bornova, Giraud, Whittall ve Baltazzi aileleri gibi önde gelen Levantenlerin villalarının bulunduğu bir yerdi. Türkler buraya "*dış şehir*" anlamına gelen Birun-abad adını verirken Levantenler Bournabat derlerdi. 1924 yılında çekilen fotoğraf, sağda Bornova postanesinin ve solda hükümet binasının bulunduğu kent meydanını göstermektedir. ↓

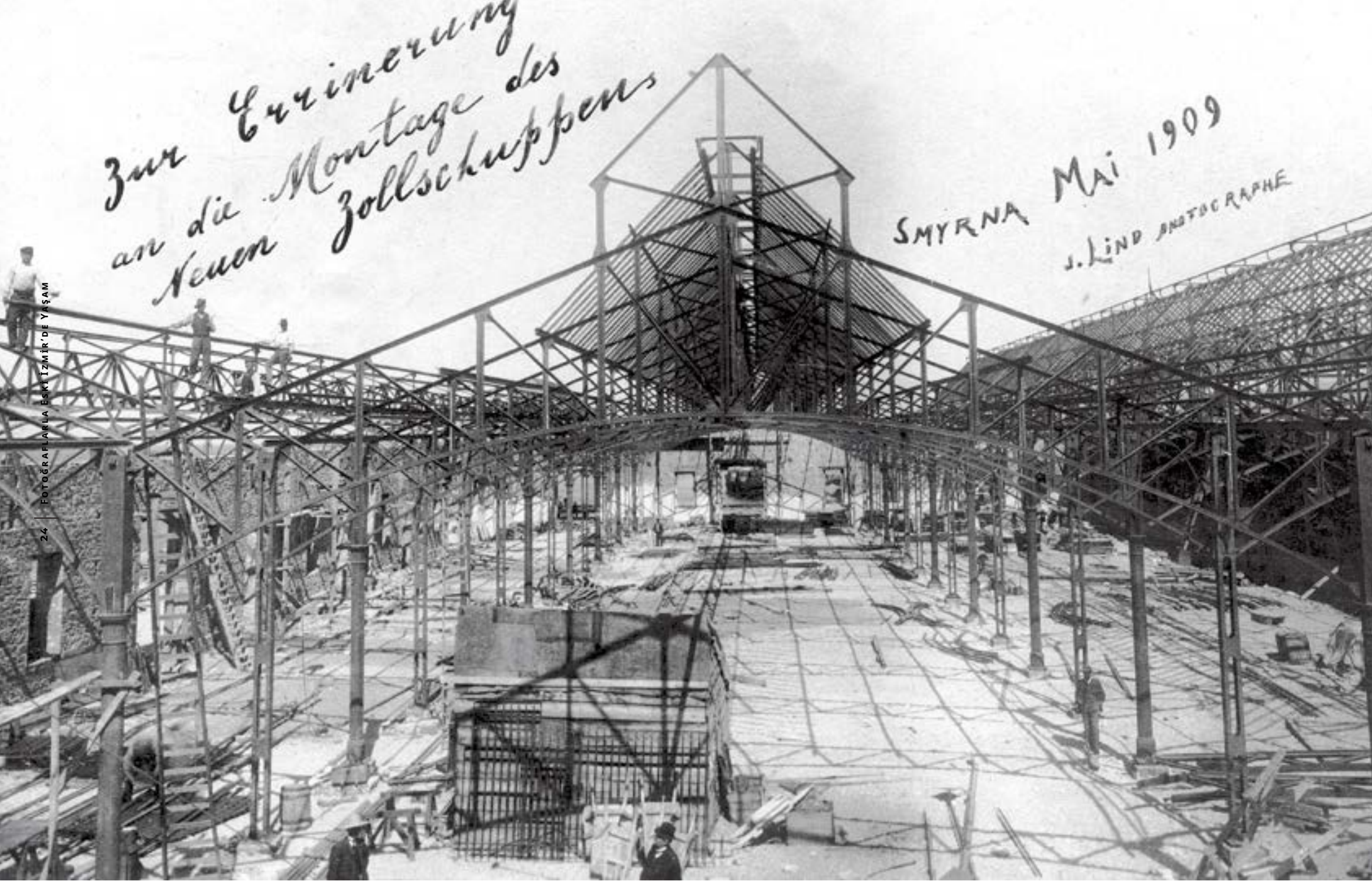
Bornova was occupied by the villas of the prominent Levantine families such as Giraud, Whittall and Baltazzi who called it Bournabat while Turks used to call it Birun-abad meaning "*outer city*". The photograph taken in 1924 shows the town square with Bornova post office at right and the government building at left. ↓

Zur Erinnerung
an die Montage des
Neuen Zollschuppens

SMYRNA Mai 1909

J. LIND PHOTOGRAPHE

GÜMRÜK BİNASI THE CUSTOMS HOUSE

Levanten tüccarlara mal taşıyan gemiler, gümrük vergisi ödemeleri gerekirken, çoğu zaman vergi ödememek için bu malları direk olarak tüccarların sahildeki evlerine boşaltıyorlardı. Bu evlerin öbür tarafı da tüccarların dükkanlarının bulunduğu Rue Franque'a açılırdı. Osmanlı hükümetinin İzmir Rıhtım Şirketi'ne rıhtım ve liman inşaatı imtiyazını onaylamasının en önemli nedenlerinden biri kaçakçılık nedeniyle vergi gelirlerindeki önemli kayıplardır. Ancak tüccarlar rıhtım ücretlerine şiddetle karşı çıktılar. Quay Company tarafından aidat seviyesi ve tarifinin %30 oranında azaltılması konusunda yapılan birçok müzakereden sonra, yeni gümrük binası tamamlanarak 13 Mart 1880'de açıldı. 1909 yılında, İzmir limanından artan ticaret hacmini karşılamak için Fransız Levanten mimar Alexandre Vallauray tarafından gümrük binasına yeni uzantılar inşa edildi.

Although ships delivering to the Levantine merchants were required to pay their dues at the Customs House, they often unloaded their goods at merchants' waterfront houses without paying customs dues. On the other side, these houses opened to the Rue Franque where the merchants had stores. Significant loss of tax revenue due to smuggling was one of the reasons for the Ottoman government's approval of the concession to the Smyrna Quay Company to build the quay and the port. Merchants objected fiercely against wharf dues. After much negotiation about the level of dues and reduction of the tariff by 30% by the Quay Company, the new Customs House was completed and opened on March 13, 1880. In 1909, new extensions to the Customs House were built by the French Levantine architect Alexandre Vallauray to accommodate the increasing trade from the İzmir port.

009

- ← Jules Lind tarafından çekilen fotoğraf Mayıs 1909'da Levanten mimar Alexandre Vallauray tarafından yapılan gümrük binası ilavelerini göstermektedir.
- ← The photograph by Jules Lind shows the construction of the new additions to the Customs House by French Levantine architect Alexandre Vallauray in May 1909.

- ← Fazıl Berki'nin 1928 yılında çektiği fotoğrafta sağ tarafta Gümrük Binası görülmektedir. 1909 yılında eklenen uzantılar arka planda daha koyu cephesi olan binalardır.
- ← The photograph taken by Fazıl Berki in 1928 shows the Customs House at the right. The extensions added in 1909 are seen in the background with a darker facade.

BASMANE İSTASYONU THE BASMANE STATION

010

- ← Fotoğraf İzmir civarındaki hatta çalışan TCDD'nin 56136 numaralı buharlı lokomotifini göstermektedir.
- ← The photograph shows the steam engine 56136 of TCDD operating on the railroads in the vicinity of İzmir.

- ← İzmir-Kasaba demiryolu imtiyazı Ocak 1864'te İngilizler tarafından elde edildi. Basmane'deki istasyonu da içeren demiryolu inşaatı aynı yılın Nisan ayında başladı. Hat, Basmane İstasyonu'ndan 100 km uzaklıktaki Kasaba'ya (bugünkü ismi Turgutlu) 20 Haziran 1866'da ulaştı. Basmane'deki tren istasyonu, bir zamanlar eski bir basma fabrikasının bulunduğu yerde inşa edildi. Amatör bir fotoğraf, 1890'lardaki Basmane istasyonunu göstermektedir. O zamanlar, fotoğrafta görülen selvi ağaçlarının bulunduğu dar bir arazi parçası üzerinde bir mezarlık vardı.
- ← İzmir-Kasaba railway concession was obtained by the British in January 1864. The railway construction including the station at Basmane started in April 1864. The line reached to Kasaba (today Turgutlu), 63 miles from the Basmane Station, and opened officially on June 20, 1866. The train station at Basmane was built in the area where once the old calico (basma) factory stood. The factory gave its name to the area. The amateur photograph shows the Basmane station in the 1890s. At that time, there was a cemetery left from the old Çorakkapı cemetery on a narrow piece of land where the cypress trees seen in the photograph.

BÜYÜK BEYAZ FİLO THE GREAT WHITE FLEET

011

← İzmir, 16 Aralık 1907 ve 22 Şubat 1909 tarihleri arasında dünya turu yapan Amerikan donanmasına ait Büyük Beyaz Filo adı verilen bir grup gemi tarafından ziyaret edildi. Ziyaretlerin amacı, Amerikan deniz gücünü dünyaya göstermekti. Gemi gövdelerinin beyaza boyalı oluşu sebebiyle donanmaya bu isim verilmişti. USS Virginia, Louisiana, Ohio ve Missouri Ocak 1909'da Büyük Beyaz Filo'nun bir parçası olarak İzmir'i ziyaret etti. Amatör fotoğraf, Büyük Beyaz Filo'dan bir Amerikalı denizciyi Pasaport yakınlarındaki mahallî halkla gösteriyor

← İzmir was visited by the Great White Fleet which was the nickname for the group of United States Navy battleships which completed a journey around the globe from December 16, 1907 to February 22, 1909. Its mission was to display the American naval power to the world. Hulls were painted a stark white, giving the armada its nickname. USS Virginia, Louisiana, Ohio, and Missouri visited İzmir in January 1909 as part of the Great White Fleet. The amateur photograph shows an American sailor from the Great White Fleet near Passport with locals.

↑ Yabancı donanma gemileri çeşitli vesilelerle İzmir'e gelmiş olup, bunlardan 1907'de İzmir'i ziyaret eden SMS Curtatone, Avusturya-Macaristan donanması tarafından inşa edilen bir dretnot savaş gemisiydi. Osmanlı İmparatorluğu'nun gerileme dönemine rastlayan 18. yüzyılın sonları ile 19. yüzyılın başlarında, Avrupalı güçler Osmanlılardan taviz koparmak için donanma gemilerini sık sık İzmir'e gönderdiler.

↑ Foreign naval ships frequently visited İzmir for various occasions. Among them, SMS Curtatone was a dreadnought battleship built by the Austro-Hungarian navy. She visited İzmir in 1907. As the Ottoman Empire declined in the late 18th and early 19th centuries, European states sent their naval ships to İzmir quite often as offshore shows to obtain concessions from the Ottomans.

TÜRKLER / THE TURKS

012

- ← Rubellin'in bir Türk kadını gösteren fotoğrafının arkasında "*17 Haziran 1868'de gördüğüm gibi İzmir'de bir sokak kıyafeti*" yazıyor. O dönemde Müslüman Türk kadınları inançlarına göre kamusal alanda başlarını ve vücutlarını örtecek şekilde giyiniyorlardı.
- ← It is noted on the back "*Street costume of Smyrna as I saw it June 17th, 1868*" of a photograph of a Turkish woman by Rubellin. At that time, Turkish women covered themselves in public according to their faith.

↑ Basmane, Uşakîzade ve Evliyazade aileleri gibi burada konakları bulunan üst düzey Türk ailelerinin tercih ettiği bir semti. Evliyazade konağı selamlık ve harem için ayrı binalardan müteşekkildi. Foto Resne'nin 1934 yılında çektiği iki fotoğraf, 1296. sokakta bulunan Evliyazade konağının solda selamlık ve sağda harem binalarını göstermektedir. Zengin Osmanlı konaklarının bir parçası olan selamlık, sadece erkekler tarafından kullanılan ve ziyaretçi kabul odalarının bulunduğu bölüm iken, harem geleneksel olarak sadece kadınların bulunduğu ve yaşadığı bir yer değil, aynı zamanda çekirdek ailenin kadın ve erkeklerinin de bir arada yaşadığı ve sosyalleştiği bir mekândı.

↑ Basmane attracted upper-class Turkish families like Uşakîzades and Evliyazades who owned mansions in the district. The Evliyazade mansion included separate buildings for selamlık and harem (aka seraglio). Two photographs taken by Foto Resne in 1934 show the selamlık at the left and harem at the right of the Evliyazade mansion on the 1296th street. Harem was the part of wealthy Ottoman homes, as opposed to the selamlık which included the reception rooms used by men only in the Muslim societies. Although traditionally women secluded in the harem, both women and men of the immediate family lived and socialized there.

RUMLAR THE GREEKS

013

- ← 1661'de nüfusu çoğunlukla Türk olan İzmir'de 301 Rum hane vardı. Rumlar, Avrupa'dan gelen ticaret yollarının açıldığı 17. ve 18. yüzyıllarda bölgeye geri geldiler. 1900'lerin başında nüfusu 210.000 olan İzmir'de yaklaşık 80.000 Rum yaşıyordu. J.A. Moxm'un fotoğrafı, 1903'te Selçuk'ta bir Paskalya alayını göstermektedir.
- ← In 1661, İzmir had 301 Greek households in a mainly Turkish city. The Greeks returned to the region during the 17th and 18th centuries when the trade routes from Europe opened. In the early 1900s, the Greek population of İzmir was about 80,000 in a city of 210,000. The photograph by J.A. Moxm shows the Easter procession in Selçuk (Ayasoluk) near İzmir in 1903.

ERMENİLER THE ARMENIANS

- ← Ermeniler, İzmir'deki en büyük ikinci Hıristiyan gruptu. 20. yüzyılın başlarında, nüfusu 210.000 olan şehrin yaklaşık 15.000'i Ermeni idi. Haynots adı verilen Ermeni mahallesi, İzmir-Kasaba (Turgutlu) demiryolunun batısında yer alıyordu. A. Virabyan'ın 1901'de yayınladığı kartpostalda, geleneksel kıyafetli, başlıklı ve işlemeli önlüklü bir Ermeni gelin görülmektedir.
- ← Armenians were the second largest Christian group in İzmir. At the beginning of the 20th century, the Armenian population of İzmir was about 15,000 in a city of 210,000. The Armenian Quarter called Haynots was located to the west of the İzmir-Kasaba (Turgutlu) railway. The postcard published by A. Virabian shows an Armenian bride in traditional dress complete with a cap and an embroidered apron, 1901.

GREEK CHURCH, SMYRNA, TURKEY.

AYA FONTİNİ KİLİSESİ

THE CHURCH OF AYA FOTİNİ

014

- ← 1910'larda çekilen bu fotoğraf Aya Fotini kilisesinin 1792'de yapılan ikonostasisini göstermektedir. Ortodoks kiliselerinde ikonostasis ibadet edenlerin bulunduğu kilise alanını kutsal alandan ayıran ikonalar ve dini resimlerden oluşan bir duvardır.
- ← The iconostasis of the church of Aya Fotini which was built in 1792 is seen in a photograph from the 1910s. In the Orthodox churches, an iconostasis is a wall of icons and religious paintings, separating the larger main body of the church accessible to the worshippers from the sanctuary.

Aya Fotini kilisesi İzmir Rum Ortodoks Metropoliti'nin makamıydı. Aya Fotini 1653'de de vardı. 1688'de depremle ve daha sonra da birçok kez yangın veya depremle yıkıldı. Ancak her seferinde yeniden inşa edildi ve 1793'te en son şeklini aldı. Eylül 1922'deki büyük yangında tahrip olduktan sonra yıkıldı. Hz. İsa'nın çarmıha gerildiği yaşı simgeleyen 33 metrelik çan kulesi 1856'da yapıldığında İzmir'in en yüksek yapısıydı. Çan kulesinin saati de 1892'de yerleştirilmişti.

The church of Aya Fotini (St. Photini) was the seat of İzmir Metropolitan. Aya Fotini already existed in 1653. It was destroyed in 1688 by earthquake and many times later either by fires or earthquakes but was rebuilt after each destruction taking its latest form in 1793. After being destroyed in the Great Fire of September 1922, it was demolished. The 33-meter bell tower (which symbolized the age of Christ when crucified) was the highest structure in İzmir when built in 1856. The clock of the bell tower was installed in 1892.

↑ Rubellin'in 1870'de çektiği fotoğrafta Aya Fotini'nin çan kulesi görülmektedir. Arka solda gözüken minare Balıkpazarı Camii'ne aittir.

↑ The bell tower of the Aya Fotini in a photograph taken by Rubellin in 1870. The minaret seen in the background at left belongs to the Balıkpazarı Mosque.

13/12/1936

YAHUDİLER THE JEWS

015

← 19. yüzyılın ikinci yarısında Yahudilerin ekonomik statüsü iyileştikçe, bazı varlıklı Yahudiler eski Yahudi Mahallesinden (Juderia) sahildeki Karataş semtine taşındı. Beth İsrail Sinagogu, Karataş'ta yaşayan 177 Yahudiye dini hizmet vermek amacıyla 1905 yılında inşa edilmiştir. 13 Aralık 1936'da Beth İsrail Sinagogu'nda çekilen fotoğraf Hanukah bayramında hanukiyaları yakan Beneberit ilkokul öğrencilerini ve cemaatin ileri gelenlerini göstermektedir.

← As the economic status of Jews improved in the second half of the 19th century, some wealthy Jews moved from the Jewish Quarter (La Juderia) in the old city to the Karataş district along the coast. The Beth Israel Synagogue was built in 1905 to provide religious services for 177 Jews living in Karataş. The photograph taken on December 13, 1936 shows the Bene Berit students lighting the hanukkiah during the Hanukkah celebration at the Beth Israel Synagogue.

↑ Sefarad Yahudileri İber Yarımadası'ndan Osmanlı İmparatorluğu'na göç ettiklerinde, İspanyolca'da Cortijo veya halk tarafından Kortejo veya Yahudhane olarak bilinen yerlerde yaşadılar. Kortejolar kalabalık yoksul Yahudi ailelerin kendilerine ayrılmış bir yerleşim alanı sağlayan bir tür konutta birlikte yaşamalarını mümkün kılıyordu. Kortejolar önce İzmir'de Yahudilerin ilk yerleşim yeri olan İkiçeşmelik'te, daha sonra eski liman civarında ve Karataş'ta inşa edilmiştir. 1900'lerin başında daha iyi hayat şartlarına ulaşmak için Yahudiler Kortejolardan taşınmaya başladılar. Karataş'ın 1924'de çekilmiş olan fotoğrafında, soldaki bina bir Kortejo'du.

↑ When Sephardic Jews migrated to the Ottoman Empire from the Iberian Peninsula, some lived in family homes, known as Cortijo in Spanish, or Kortejo or Yahudhane by locals. Kortejos allowed crowded poor Jewish families to live together in a type of housing providing a secluded residential space. Kortejos were first built in İkiçeşmelik, the first settlement of Jews in İzmir, and later around the old port and in Karataş. In the early 1900s, the Jewish residents started to move out of Kortejos for better living conditions. The building at the left of the photograph of Karataş from 1924 was a Kortejo.

MÜSLÜMAN MEZARLIKLARI

MUSLIM CEMETERIES

016

← Türk Mahallesi'nden aşağı inen yolun kenarında selvi ağaçlarının bulunduğu alan Ulu Mezarlıktır. 1900'lü yılların başında çekilen fotoğrafta görülen yol o zaman Yokuşbaşı olarak bilinen bugünkü 652. Sokaktır. 1900'lü yılların başından itibaren Ulu Mezarlık, iskân artışı nedeniyle yavaş yavaş küçülmüş ve nihayet 1930'larda tamamen kaldırılmıştır. Bugün yolun sağ tarafında görülen mezarlığın üzerinde Cicipark vardır.

← The area with cypress trees down the hill from the Turkish Quarters is the Muslim cemetery known as the Ulu Mezarlık. The road seen in the photograph taken in the early 1900s was named Yokuşbaşı (today 652. Sokak). Starting in the early 1900s, the Ulu Mezarlık was gradually taken over by residential developments and finally in the 1930s it was totally removed. Today, Cicipark replaced the cemetery seen on the right side of the road.

19. yüzyıl İzmir'indeki birçok Müslüman mezarlığı arasında bazıları oldukça büyüktü. Eşrefpaşa semtinde tepede bulunan ve yedi ayrı mezarlıktan oluşan Ulu Mezarlık bunların en büyüğü idi. Kervan Köprüsü'nün altından akan Yeşildere'nin doğu yakasında selvi ağaçlarının gölgelediği bir kemer oluşturan mezarlıklar da İzmir'in ikinci büyük mezarlığı idi. Her iki mezarlık da iskân gereksinimi yüzünden kaldırılmıştır.

Among many Muslim cemeteries at the 19th century İzmir, some were quite large. The cemetery known as the Ulu Mezarlık (the Great Cemetery) consisting of seven separate cemeteries, on the hill in the Eşrefpaşa district, was the largest Muslim cemetery in the city. The second largest compound of Muslim cemeteries along the east bank of Yeşildere created a belt shaded by cypress trees adjoining the Caravan Bridge. Both cemeteries were later removed due to residential developments around them.

↑ 1890'larda çekilen fotoğraf Yeşildere'nin doğu yakasındaki Müslüman mezarlığını göstermektedir.

↑ The photograph taken in the 1890s shows the Muslim cemeteries along the east bank of Yeşildere.

YUSUF DEDE TÜRBESİ TOMB OF YUSUF DEDE

- ← Yusuf Dede'nin türbesinin olduğu mezarlık, 1890'lar.
- ← A photograph of the cemetery where Yusuf Dede's tomb was located in the 1890s.

017

- ← George Judd'un 1900'lü yılların başında çektiği Yusuf Dede'nin mezarını gösteren fotoğraf.
- ← Photograph by George Judd in the early 1900s showing Yusuf Dede's tomb.

Kadifekale'deki eski Roma stadyumunun yakınındaki bir mezarlıkta Müslüman bir evliya olduğuna inanılan Yusuf Dede'ye ait bir mezar vardı. Bazı Hıristiyanlar da aynı mezarın Hıristiyanlıkta ünlü bir aziz olan Polycarp'a (70-155) ait olduğuna inanıyorlardı. Yuhanna'nın öğrencilerinden Aziz Polycarp, havariler tarafından İzmir Piskoposu olarak atandı. Polycarp şehirdeki antik stadyumda Romalılar tarafından kazığa bağlanarak canlı canlı yakıldı. Hıristiyanlar, Polycarp'ın ölümünden sonra stadyumun dışına gömüldüğüne inanıyorlardı. Birçok kaynakta, 18. yüzyılın başlarında, Polycarp festivalleri sırasında Rumların türbede büyük taşkınlıklar yaptığı ve bunun üzerine dönemin kadısının önce Rumların türbeyi ziyaret etmelerini engellemek için yasak ve para cezası getirdiğini, bunun işe yaramadığını görünce üzerinde "*Hüvel baki/ Merhum/ Yusuf/ Dede/ ruhuna/ fatiha/ [1]125*" (Allah ebedidir, merhum Yusuf Dede'nin ruhuna Fatiha, 1713) yazan bir mezar taşı koydurduğu anlatılmaktadır. Mezarlık ve Yusuf Dede'nin mezarı İnkılap İlköğretim Okulu inşası için 1920'li yılların ortalarında yıkılmıştır.

There was a tomb in a cemetery near the ancient Roman stadium on Kadifekale believed to belong to, a Muslim saint, Yusuf Dede. The same tomb was also believed by some Christians to belong to St. Polycarp (70-155), a celebrated figure in Christianity. St. Polycarp, a direct pupil of the apostle John, who was appointed as the Bishop of İzmir by the Apostles themselves. He was burned alive at the stake by Romans in the ancient stadium in the city. Christians believed that Polycarp was buried outside the stadium after his death. It is written in many sources that at the beginning of the 18th century, great disorders had been committed by the Greeks at Polycarp festivals and that a "*kadı*" (Muslim judge) of the period first introduced a ban and a fine to prevent the Greeks from visiting the tomb, and when he saw that this did not work, he put a Muslim headstone over it with inscriptions "*Hüvel baki/ Merhum/ Yusuf/ Dede/ ruhuna/ fatiha/ [1]125*" (God is eternal, Pray for the soul of the late Yusuf Dede, 1713). The cemetery and the tomb were demolished in the mid-1920s to build İnkılap İlkokulu (elementary school).

DİNİ BAYRAMLAR RELIGIOUS HOLIDAYS

018

- ← İzmirli Levantenler arasında Noel'de hindi pişirilmesi popüler bir yemek seçimiydi. Zamanla pek çok gelenek gibi, kızartılmış hindi de Noel ile eşanlamlı hale geldi. 1900'lü yılların başında çekilen fotoğrafta, Pasaport'daki Hamidiye iskelesi yakınında Rıhtım'da canlı hindi satıcılarını görüyoruz.
- ← Among Levantines of İzmir, turkey was a popular Christmas meal choice. Like so many traditions, roasted turkey became synonymous with Christmas. In the photograph taken in the early 1900s, we see vendors selling live turkeys on the quay near the Hamidiye pier.

- ↑ Kurban Bayramı Müslümanların iki dini bayramından biridir. Bayram 4 gün olup ilk gün Hz. İbrahim'in tek oğlunu kurban etme isteğinin bir sembolü olarak kurban (koyun, koç ya da dana) kesilir. Ayrıca, bayram esnasında aile üyeleri, akraba ve dostlar karşılıklı ziyaret edilir. Kurban Bayramı aynı zamanda Mekke'deki Hac vecibesinin tamamlandığı tarihtir. Kerim Adır'ın (Foto Altınordu) 1951'de çektiği yukarıdaki fotoğraf, Çınarlı'dan Kadifekale'nin görüntüsüne aittir. Kadifekale'nin ötesinde arka planda da Çatalkaya'nın silüeti görülmektedir.

- ↑ Eid al-Adha (literally the "Feast of the Sacrifice" in English) is one of the two Muslim holidays. In commemoration of this four-day holiday, animals (usually a sheep, ram or calf in Türkiye) are ritually slaughtered on its first day as a symbol of Prophet Abraham's willingness to sacrifice his only son. Also, during the holiday extended family members are typically visited and welcomed. The "Feast of the Sacrifice" is also the end of the annual Hajj to Mecca. The photograph by Foto Altınordu Kerim Adır shows a view of Kadifekale from Çınarlı in 1951. The silhouette of Çatalkaya is seen in the background beyond Kadifekale.

İKİÇEŞMELİK SEMTİ İKİÇEŞMELİK DISTRICT

019

- ← Fotoğraf 1951 yılında İkiçeşmelik Camii'nde bir Kur'an kursundaki öğrencileri ve hocalarını göstermektedir.
- ← The photograph shows the students and the hoca in a Kur'an class in 1951 at the İkiçeşmelik Mosque.

- ← İkiçeşmelik, 17. yüzyıldan itibaren Türklerin yerleştiği bir semt olmuş aynı zamanda İzmir'in büyük ve önemli bir Yahudi cemaatine de ev sahipliği yapmıştır. Bruno Hemschel'in 1907'de yayınladığı bir stereograftan alınan fotoğraf, İkiçeşmelikteki Eşrefpaşa Caddesini göstermektedir. Arka planda görülen İkiçeşmelik Camii 1893 yılında inşa edilmiştir.
- ← The İkiçeşmelik was a district of İzmir settled by Turks in the 17th century. İkiçeşmelik was also home to a large and significant Jewish community of İzmir. The photograph from a stereograph published by Bruno Hemschel in 1907 shows the Eşrefpaşa Caddesi in İkiçeşmelik. The İkiçeşmelik mosque seen in the background was built in 1893.

AFRO-TÜRKLER AFRO-TURKS

Afro-Türkler, Sudan, Somali ve Libya gibi Afrika ülkelerinden çiftliklerde veya evlerde çalıştırmak üzere getirilen kölelerin torunlarıdır. Bu kölelerin bir kısmı İzmir'de Kızlarağası Hanı gibi hanlarda satılmıştır. Tarımda çalışan köleler, pamuk üretiminin yüksek olduğu bölgelerde yoğunlaşmıştır. Bu nedenle bugün Afro-Türklerin çoğu Ege kıyılarında, bazıları da Akdeniz bölgesinde yaşamaktadırlar. "Tanzimat-ı Hayriye" olarak bilinen bir dizi hükümet reformunun bir parçası olarak kölelik 1876'da kaldırıldıktan sonra, eski köleler genelde çalıştıkları bölgelere yerleştiler. İzmir'de yaşadıkları yer çoğunlukla Kadifekale'nin yamacındaki antik tiyatro kalıntıları üzerine inşa edilmiş bir alan olan Temeşalık idi.

The Afro-Turks are descendants of slaves who were brought from African countries such as Sudan, Somalia and Libya to work on farms or in houses. Some of these slaves were sold at İzmir in hans such as Kızlarağası Hanı. Slaves working in agriculture concentrated in regions where cotton production was high. It is for this reason that most Afro-Turks today lived on the Aegean coast and some in the Mediterranean region. After slavery was abolished in 1876, as part of a series of governmental reforms known as the "Tanzimat-ı Hayriye", the former slaves settled in areas where they used to work. In İzmir, they mostly lived in Temeşalık, an area built over the ruins of the ancient theatre on the slope of Mount Pagus.

020

- ← İzmir rıhtımında bir Afro-Türk çocuğunun stereo cam slayttan alınmış fotoğrafı, 1908.
- ← Photograph of an Afro-Turk child on the quay from a stereo glass slide, 1908.

↑ Kervan Köprüsü yakınlarında bir Afro-Türk deve sürücüsünün fotoğrafı, 1910'ların ortaları.

↑ A photograph of an Afro-Turk camel driver near the Caravan Bridge, the mid-1910s.

*Smyena
Nomaden*

ROMANLAR THE ROMANI PEOPLE

- ← Romanlar etno-kültürel özelliklerini, göçebe yaşam tarzlarını ve erkekler için kalaycılık, kadınlar için falcılık ve şarkıcılık gibi olan geleneksel işlerini korumuşlardır. Roman kadınların geleceği görebildiklerine dair halk arasındaki inanç falcılığa talebi artıran bir unsurdu. Kadınlar bazen ailelerinin ana gelir kaynağıydı. Ayrıca, Roman grupları ve onların özel müzikleri ve şarkıları Türkiye'de özellikle iyi bilinmektedir. 1934'de Namazgâh'da çekilen fotoğraf iki Roman kadını göstermektedir.
- ← The Romani people preserved their ethno-cultural characteristics, nomadic way of life and traditional jobs such as tinsmiths for men and fortune-tellers and singers for women. The folk's belief about Gypsy women's so to speak natural ability to see the future had created a market for fortune-telling. They were sometimes the main source of income for their family. Also, the Roma bands and their special music and songs are particularly well known in Türkiye. The photograph above taken in 1934 shows two Romani women in Namazgâh.

021

Göçebe bir Roman ailenin at arabası. →

A nomadic Romani family's horse cart in İzmir. →

İLGİNÇ TIPLER INTERESTING CHARACTERS

022

- ← Hanutçular sokaklarda gözüne kestirdiği kişilerle özellikle turistlerle yakınlık kurup, kendilerine yardımcı olma vaadi ile daha önceden anlaştığı dükkânlara götürerek alışverişte indirim yapıldı izlenimi verip daha sonra yapılan alışverişin komisyonunu dükkan sahibinden alan kurnaz kişilerdi. Hanutçular genellikle kuyumcular ve turistik eşya satan dükkanlar için çalışırlardı. Ahmet Gültaş'ın 1960'larda Kemeraltı'nda çektiği bu fotoğrafın arkasında "*İhsan, turist kadınlara mal satmak için masal anlatıyor*" ifadesi yazılıdır.
- ← People known as "*Hanutçu*" were cunning folks who established a close relationship with the people they set their eyes on the streets, especially tourists, and took them to the shops they had previously agreed with the promise of helping them, giving the impression that a discount was made on shopping and then taking the commission from the shop owner. Hanutçu often worked for jewelers and tourist shops. On the back of this photograph of Ahmet Gültaş, taken in Kemeraltı in the 1960s, it is written "*İhsan tells tales to tourists to sell his goods.*"

- ↑ İzmir sokaklarında eskiden beri her türlü ilginç tipe rastlamak mümkündür. 1900'lerin başlarında Karşıyaka'da çekilmiş fotoğrafta elinde sandalye kaldırarak poz vermiş biri görülmektedir.

- ↑ It was always possible to come across all kinds of interesting characters on the streets of İzmir. In the photograph taken in Karşıyaka in the early 1900s, a person posing with a chair is seen.

FARKLI SOSYAL SINIFLAR

DIFFERENT SOCIAL CLASSES

Ülkenin her büyük şehrinde olduğu gibi İzmir’de de servet en alt ve en üst kesimler arasında orantısız dağılmıştı. Bu gruplar arasında büyük gelir eşitsizliği ortaya çıkmıştı. İki fotoğraf bu farklı sosyal sınıflardaki insanların hayatlarındaki sosyal olayları nasıl kutladıklarını başka bir yoruma ihtiyaç bırakmayacak şekilde kaydetmektedir.

As in any large city in the country, İzmir hosted a disproportionate portion of households at the bottom and at the top of the wealth distribution thus creating a large income inequality between them. These two photographs certainly recorded how people in different social classes celebrated their social events without any further comment.

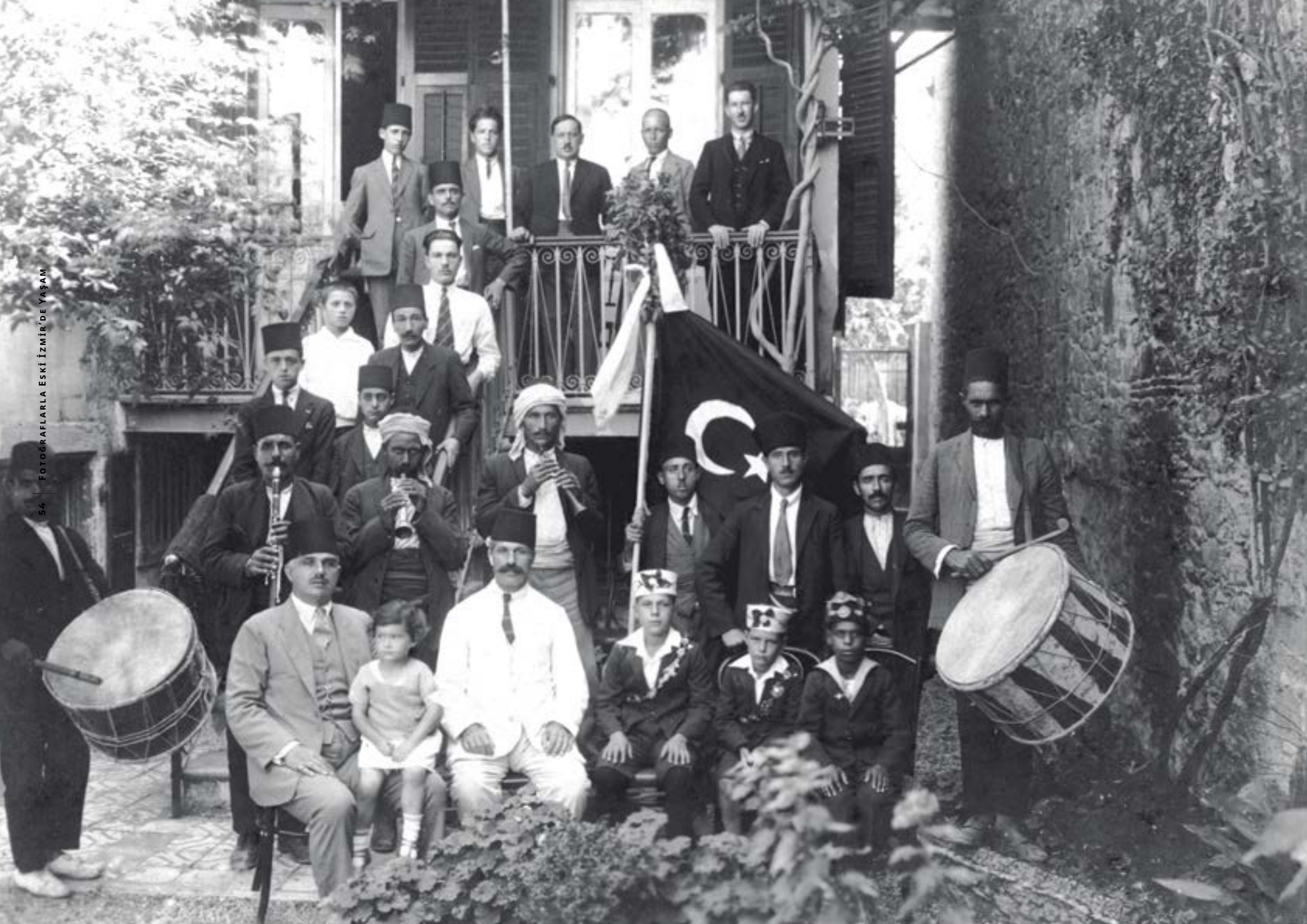
023

- ← Foto Rasim tarafından 1930’ların sonuna doğru Keçeciler’de çekilen bu fotoğrafta yeni evliler ve gelinin ailesi görülmektedir.
- ← Photograph taken by Foto Rasim in Keçeciler in the late 1930s shows the newlyweds and the bride’s family.

- ↑ Foto Alim Urus tarafından 7 Şubat 1953’de çekilen bu fotoğrafta İzmir Yardım Sevenler Derneğinin balosuna katılan İzmirli’ler görülmektedir.

- ↑ Photograph by Foto Alim Urus taken on February 7, 1953 shows people in a ball organized by a charity for the poor “Yardım Sevenler Derneği”.

SOSYAL DAYANIŞMA

SOCIAL SOLIDARITY

024

- ← Sünnet Türkiye’de en çok uygulanan dini vecibelerden birisidir. Eskiden varlıklı aileler kendi erkek çocukları ile beraber fakir çocukları da sünnet ettirirlerdi. Arkası “*Bahaeddin Fotoğrafhanesi Sahibi Hamza Rüstem*” damgalı 1925 de çekilmiş bu sünnet düğünü fotoğrafında ailenin çocukları ile beraber sünnet edilecek bir Afro-Türk çocuk görülmektedir.
- ← Circumcision is one of the most strictly observed religious practices in Türkiye. Wealthy families have poorer children or orphans circumcised together with their own children. Photograph by “*Bahaeddin Fotoğrafhanesi Sahibi Hamza Rüstem*” from 1925 shows a circumcision celebration of three boys including an Afro-Turk child.

- ↑ Zengin bir Rum tüccar olan Karolos F. Omiros'un Karşıyaka'da ahırları, fayton barakaları ve 2.000'den fazla ağacı içeren 90 dönümlük bir bahçede bulunan konağı, Cumhuriyetin ilanından sonra “*Çocuk Yuvası*” olarak adlandırılan yetimhanenin açılması için Cemiyet-i Hayriye-yi İslamiye'ye verildi. Mülkteki iki konaktan daha küçük olanı, 1924'ten itibaren Kız Muallim Mektebi öğrencileri için üç yıllık bir tatbikat (uygulama) okulu olarak hizmet vermiştir. 1925 yılında çekilen fotoğrafta Omiros'un konağının önünde Tatbikat Okulu'ndan bir grup öğretmen, öğrenci ve diğer yetkililer görülmektedir. Ön plandaki konağın sağ arkasında tatbikat okulunun silueti görülmektedir. Ön sırada sağdaki paltolu, elinde baston olan kişi, daha sonra 1957'de Sağlık Bakanı olan İzmir Sıhhat Müdürü Dr. Lütfi Kırdar'dır.

- ↑ The former mansion of Karolos F. Omiros, a wealthy Greek merchant, located in a 20-acre property in Karşıyaka which included horse barns, carriage houses, and more than 2,000 trees was given to the Cemiyet-i Hayriye-yi İslamiye (a charity) to open an orphanage “*Çocuk Yuvası*” after the proclamation of the Republic. The smaller one of the two mansions on the property served as a three-year teacher internship school (tatbikat okulu) for the students of the Kız Muallim Mektebi (Teachers School for Girls) starting 1924. The photograph taken in 1925 shows a group of teachers and students of the *tatbikat okulu* and other officials in front of the Omiros' house. The silhouette of the *tatbikat okulu* is seen in the background to the right of the mansion in the forefront. The person holding a cane to the right of the front row is Dr. Lütfi Kırdar, Director of İzmir Health Department (İzmir Sıhhat Müdürü) who later became of the Minister of Health in 1957.

025

- ← Darülmualimin öğrencilerinin 1919 yılında çekilen hatıra fotoğrafındaki flamada “*Ümit Azm/ Darü'l-Muallimin/ Cehlin gecenin hadimiyiz Hâdim-i ilmiz/ Fikir ordusu, Cehd ordusu, Azm ordusu biziz*” (Ümit Azim/ Darü'l-Muallimin/ Cehaleti karanlığı yıkarız. İlime hizmet ederiz/ Fikir ordusu, Gayret ordusu, Azim ordusu biziz) yazılıdır. Fotoğraf muhtemelen Darülmualimin 1919 da Yunan işgali sırasında Nehari İdadisi'nin Keçeciler'deki eski binasında iken çekilmiştir. Ön tarafta 1908'de Meşrutiyetin ilanını kutlamak için yapılmış küçük dikili taşın üzerinde “*1324 İzmir Darü'l-Muallimin*” yazısı okunmaktadır.
- ← The banner seen in the photograph of the Darülmualimin students taken in 1919 reads “*Ümit Azm / Darü'l-Muallimin / Cehlin gecenin hadimiyiz Hâdim-i ilmiz / Fikir ordusu, Cehd ordusu, Azm ordusu biziz*” (Hope Perseverance/ Teacher's School/ We destroy ignorance and darkness We serve knowledge/ We are the army of ideas, army of endeavor, and army of perseverance). The photograph was probably taken in 1919 when Darülmualimin was in the old building of the Nehari Idadi in Keçeciler during the Greek occupation. The inscription on the small obelisk made to celebrate the proclamation of the Constitution (Meşrutiyet) in 1908 reads “*1324 İzmir Darü'l-Muallimin*”.

- ↑ İzmir Erkek Muallim Mektebi (Darülmualimin) 1872 yılında Pazaryeri'ndeki Üsküdar Medresesi'nde tek bir öğretmenle açıldı. Yıllar geçtikçe Darülmualimin bir binadan diğerine; 1912'de Bayraklı'daki eski Yahya Paşa konağına, 1914'te Kız Muallim Mektebi'nin Karşıyaka'daki yeni binasına, ertesini yıl da Dames de Sion'un Bella Vista'daki binasına, Osmanlı Hükümetinin 31 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi'ni imzalamasından sonra da Keçeciler'deki Nehari İdadisi'nin eski binasına taşındı. Darülmualimin Yunan işgali sırasında 1921'de kapatıldı. Eylül 1922'de Yunan işgalinin sona ermesinden hemen sonra Karşıyaka'da yeniden açılan okul, 1923 yılında İttihat ve Terakki Cemiyeti tarafından Ticaret Mektebi için 1915'de inşa edilmiş olan Karataş'taki binaya taşındı. Erkek Muallim Mektebi'nin 1936'da Balıkesir'e taşınmasından sonra İzmir Kız Lisesi buraya yerleşti. Fazıl Berki'nin fotoğrafı 1920'lerin ortalarında İzmir Erkek Muallim Mektebi binasını göstermektedir.

- ↑ The Teachers School for Men (İzmir Erkek Muallim Mektebi/Darülmualimin) opened in 1872 in the Üsküdar Medresesi in Pazaryeri with a single teacher. Over the years Darülmualimin relocated from one building to another. In 1912, the school moved to the former mansion of Yahya Paşa in Bayraklı and in 1914 relocated again to the Kız Muallim Mektebi's new building in Karşıyaka, and the next year moved to Dames de Sion's building in Bella Vista. After the Ottoman Government signed the Armistice of Mudros on October 31, 1918, the school relocated to the old building of the Nehari İdadisi (a high school) in Keçeciler. Darülmualimin was closed in 1921 during the Greek occupation. The school reopened right after the Greek occupation ended in September 1922 in Karşıyaka and in 1923, it relocated to the building in Karataş that was originally built in 1915 by the İttihat ve Terakki (Committee of Union and Progress) for the School of Commerce. After the Erkek Muallim Mektebi moved to Balıkesir in 1936, the İzmir Kız Lisesi relocated to the building. Photograph by Fazıl Berki shows the building of the İzmir Erkek Muallim Mektebi in the mid-1920s.

HALİT BEY MEKTEBİ'NİN İNŞAATI / THE CONSTRUCTION OF THE HALİT BEY SCHOOL

026

← Yeni Cumhuriyet, eğitime büyük önem verdi. Şehirde on binden fazla öğrenciyi barındıracak yeni okullara çok fazla talep vardı. 1926 yılında İzmir'de beş yeni okul inşaatı başladı. Bunlar arasında Tilkilik'teki Yıldırım Kemal Bey Mektebi ile Eşrefpaşa'daki dönemin Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati Bey'in babasının adını taşıyan Halit Bey Mektebi de bulunmaktadır. Her ikisi de çok benzer tasarımlara sahipti ve 93.000 liraya mal oldu. Her iki okul da Eylül 1927'de açıldı. Foto Kemal'in fotoğrafı Halit Bey Mektebi'nin inşaatını göstermektedir.

← The new Republic gave great importance to education. There was a big demand for new schools to accommodate over ten thousand students in the city. In 1926, five new school constructions started in İzmir. Among them, Yıldırım Kemal Bey School (elementary school) in Tilkilik and Halit Bey School in Eşrefpaşa, named after the father of Mustafa Necati Bey, the Minister of Education at the time. Both had very similar designs and cost 93,000 lira. Both schools opened in September 1927. The photograph by Foto Kemal shows the construction of the Halit Bey School.

↑ Halit Bey Mektebi'nin inşasından sonra 1932'de belediye, okul duvarlarının arka köşesine halka açık bir çeşme inşa ettirmiştir. O zamanlar, şehirde herkesin evinde akan su yoktu. İnsanlar kovalarını halka açık çeşmelerde doldurarak suyu temin ediyordu. 1930'lu yıllara ait fotoğraf, Halit Bey Mektebi'nin arkasındaki umumi çeşmeyi göstermektedir.

↑ After the construction of the Halit Bey School, the city built a public fountain behind a corner of the school walls in 1932. At that time, not everybody in the city had running water in their homes. People brought their buckets to public fountains to collect their water. The photograph from the mid-1930s shows the public fountain behind the Halit Bey School.

SAINT JOSEPH KOLEJİ

THE SAINT JOSEPH COLLEGE

027

- ← Bir erkek okulu olan Saint Joseph Koleji, 1881'de Gül sokakta, 1841'de İzmir'e yerleşmiş Lasalle Frerleri (Biraderler) tarafından açılmıştır. Okul binası Eylül 1922'deki yangında tahrip olunca, Frerler okulu, Saint André Koleji'nin Alsancak Aliotti Caddesi'ndeki (1462. Sokak) binasında yeniden açmış ve 1979'da Saint Joseph kızları da kabul etmeye başlamıştır. 1987 yılında, Koleje lise müfredatı eklendi. Saint Joseph Koleji'ni gösteren fotoğraf 1930'larda çekilmiş olup, fotoğraftaki yel değirmeni, Saint Joseph'in sembolüdür.
- ← Lasalle Friars arrived in İzmir in 1841. In 1881, Friars opened a boy's school on Rose Street, the Saint Joseph College. When the buildings were destroyed by fire in September 1922, Friars reopened the College in the buildings of the Saint André College in Alsancak on the Aliotti Street (1462. sokak). In 1979, the Saint Joseph admitted girls. In 1987, the College added a high school curriculum. Photograph shows the Saint Joseph in the 1930s. The windmill seen in the photo was a symbol of the school.

- ↑ 19. yüzyılın başlarında İzmir toplumunun dışa açık olması nedeniyle, 1810'da Boston'da Puritanlar tarafından kurulan ve ABD'deki ilk Protestan misyoner örgütü olan American Board of Commissioners for Foreign Mission ilk şubesi İzmir'de açtı. 1891'de Board tarafından, Amerikan Erkek Okulu'nda Alexander MacLachlan yönetiminde Hıristiyan ilkelerine dayanan 4 yıllık bir program başlatıldı. 1897'de adı "*Collegiate Institute for Boys*" olarak değiştirilen okulun 1917'de 215 Rum, 45 Ermeni, 30 Türk ve 20 Yahudi olmak üzere 215 öğrencisi vardı. Board 1903'de okulu "*International College of Smyrna*" adını altında 8 yıl eğitim veren bir yüksek okula dönüştürdü. Okul 1913'te 2.500 liralık bağış sayesinde Şirinyer'de satın alınan bir arazide inşa edilen yeni bir kampüse taşındı. Board ekonomik zorluklar nedeniyle Ağustos 1934'te okulu kapattı. Okul binaları ve arazisi 1937'de Kızılçullu Köy Enstitüsü olarak kullanılmak üzere Türk Hükümeti tarafından 62.600 liraya satın alındı. 1927'de Foto Resne tarafından çekilen fotoğrafta okulun spor salonu görülmektedir.

- ↑ Because of the openness of its society, the American Board of Commissioners for Foreign Missions, founded by Puritans in 1810 in Boston; opened its first mission in the Near East in İzmir. In 1891, the Board started a 4-year program at the American School for Boys under Alexander MacLachlan based on Christian principles. In 1897, the school was renamed "*Collegiate Institute for Boys*" at a higher level with 170 students. In 1903, the Board elevated the Institute to "*International College of Smyrna*" with an 8-year higher education program. The International College moved to a new campus in 1913 on a site purchased by a 2,500-lira gift. Due to economic difficulties, the Board closed the school in August 1934. In 1937, the Turkish government purchased the school buildings and the land for 62,600 liras to open a Köy Enstitüsü. The photograph taken by Foto Resne in 1927 shows the school's "*Gymnasium*".

KIZ MUALLİM MEKTEBİ

TEACHERS SCHOOL FOR GIRLS

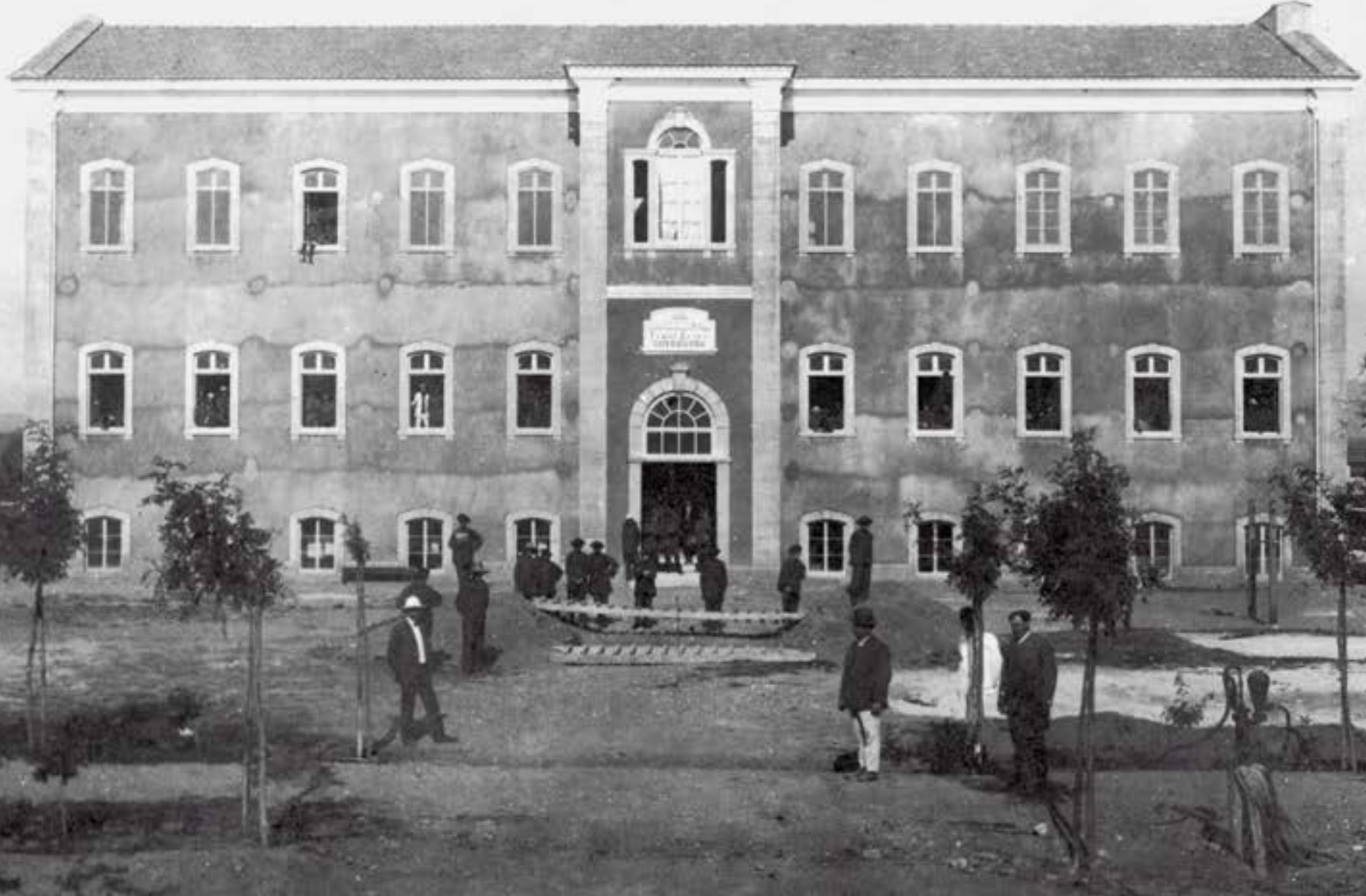
028

- ← İzmir Kız Muallim Mektebi (Darülmualimat), Aralık 1914'te Bayraklı'daki Yahya Paşa'nın eski konağında kadın öğretmenler yetiştirmek üzere, 40 öğrenci ile açıldı. Erkek Muallim Mektebi, 1915 yılında Bella Vista'ya (Gündoğdu) taşınınca Kız Muallim Mektebi Karşıyaka'daki binalarına yerleşti. 17 Aralık 1924'de çekilen fotoğrafta merkez binası merdivenlerinde öğrenciler ve öğretmenler görülmektedir. Okul müdiresi Melahat Sabri Hanım ön sırada ortada oturmaktadır. O zamanlar tenis sadece zenginlerin oynadığı bir spor dalı olduğu için fotoğrafta görülen tenis raketleri, Kız Muallim Mektebi'nde verilen eğitimin zamanının çok ilerisinde olduğunu kanıtıyor.
- ← The Teachers School for Girls (İzmir Kız Muallim Mektebi/ Darülmualimat) opened in December 1914 with 40 students in the former mansion of Yahya Paşa in Bayraklı to educate girls to become teachers. When the Teachers School for Boys (Erkek Muallim Mektebi) relocated to Bella Vista in 1915, the Kız Muallim Mektebi moved to its buildings in Karşıyaka. In the photograph taken on December 17, 1924, the students and teachers of the school can be seen on the steps of the central building. The principal of the school, Melahat Sabri Hanım, sits in the middle of the front row. Since, at that time tennis was a sport played by the rich only, the tennis rackets seen in the photograph show that the education given at the Kız Muallim Mektebi was far ahead of its time.

↑ 1921 yılında okula işgalci Yunan Ordusu tarafından askeri hastane olarak kullanılmak üzere el konuldu. Yunan işgali Eylül 1922'de sona erdikten sonra 7 Ekim 1922'de yeniden açıldı. Kız Muallim Mektebi 1949 yılında Balıkesir'e taşınırken okul binaları Karşıyaka Lisesi'ne devredilmiştir. Orient Photo'dan Çulluoğlu Birader'lerin Ekim 1921'de çektiği fotoğrafta ana binanın merdivenlerinde Yunan Ordusu hastane personeli görülmektedir.

↑ In 1921, the facilities of the school were taken over by the occupying Greek Army to be used as a military hospital. After the Greek occupation ended in September 1922, the Kız Muallim Mektebi reopened on October 7, 1922. When the Kız Muallim Mektebi relocated to Balıkesir in 1949, its facilities were assigned to the Karşıyaka Lisesi (Karşıyaka High School). The photograph taken by Çulluoğlu Biraderler of Orient Photo in October 1921 shows the Greek Army Hospital staff on the stairs of the main building.

İZMİR YAHUDİ CEMAATI

THE JEWISH COMMUNITY IN İZMİR

029

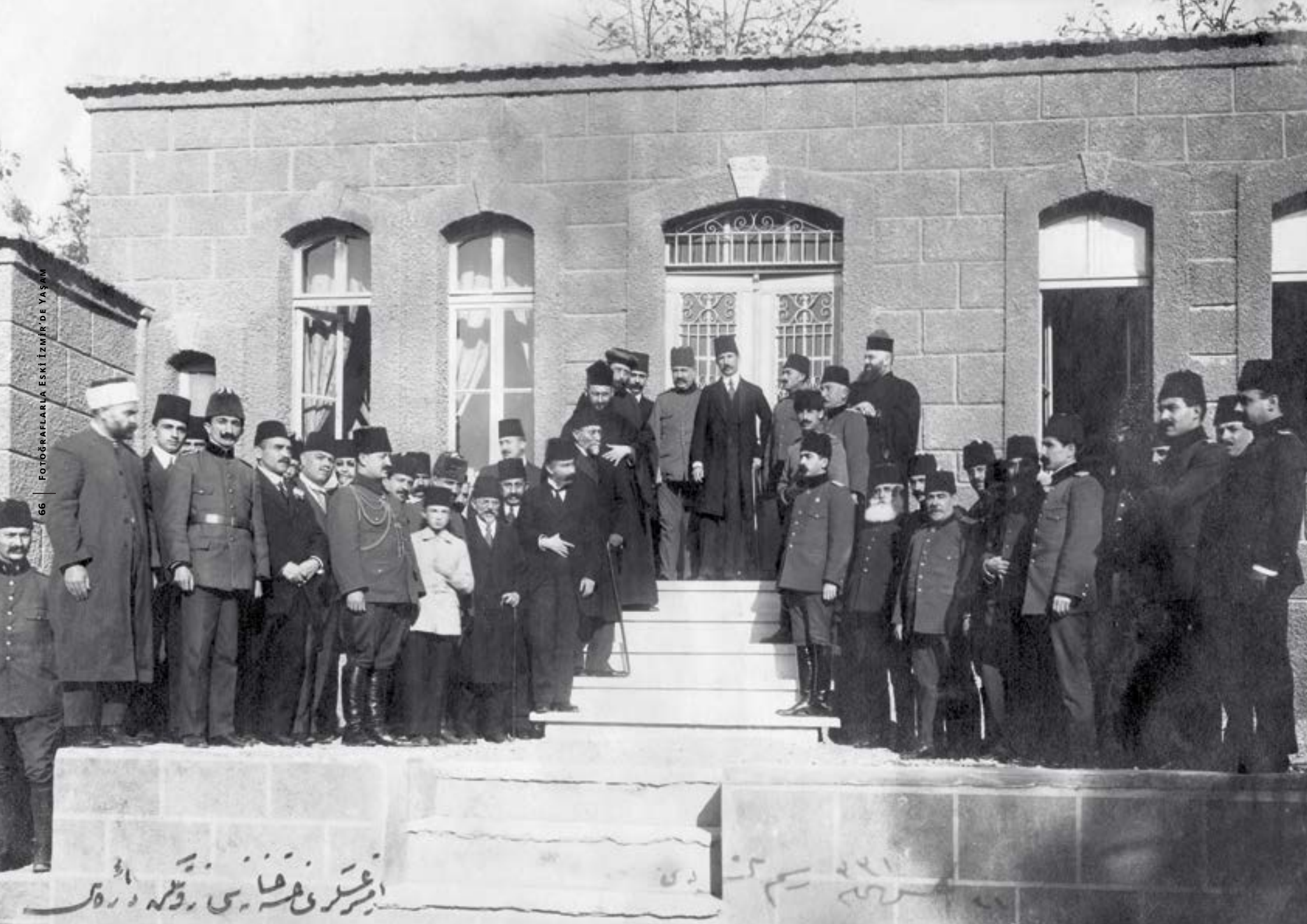
← Akhisar yakınlarındaki Or Yehuda Tarım Okulu 1899 yılında Jewish Colonization Association (JCA) tarafından bir tarım kolonisi olarak kuruldu. JCA'nın amacı Yahudi gençleri çiftçiliğe teşvik etmek ve onlara kendi geçimlerini topraktan sağlayacak derecede tarım eğitimi vermektir. İlk olarak koloniye Rusya'dan göç eden 15 Yahudi aile ile İzmir'den 50 öğrenci yerleştirildi. Or Yehuda 1922'de kapandı. Fotoğraf 1905 yılında inşaatı tamamlanan Or Yehuda Tarım Okulu binasını göstermektedir.

← The Or Yehouda Agricultural School near Akhisar was established in 1899 by the Jewish Colonization Association (JCA) as an agricultural colony. The JCA supported farming among young Jews to provide them with a trade to earn their livelihood. Initially 15 immigrant Jewish families from Russia and 50 students from İzmir lived in the settlement. The colony closed in 1922. The photograph shows the Or Yehouda's school building which was constructed in 1905.

↑ İzmir Yahudi cemaati çocuklarını eğitmek için Keçeciler Yetimhanesi de dahil olmak üzere bazı okullar açmıştı. Eylül 1937'de (kara tahta üzerinde Yahudi yılı 5698 de yazılıdır) çekilen bu fotoğrafta Keçeciler'deki Yahudi yetimhanesi görülmektedir.

↑ The Jewish community in İzmir had a number of schools including an orphanage Keçeciler. The photograph taken in September 1937 (Jewish year 5698 written on the blackboard) shows the Talmud Torah orphanage in Keçeciler.

ایستاد فانی رستم دره

ایستاد فانی رستم

İZMİR ASKERİ HASTANESİ THE MILITARY HOSPITAL IN İZMİR

030

- ← 1846'da Karantina'da Katıpzade ailesine ait bir konakta açılan Askeri Hastane İzmir'de ki ilk Osmanlı hastanesidir. Çürüyen bina 1886 yılında boşaltılmış ve yakınlardaki Hamidiye Sanayi Ticaret Okulu'nun birinci katına taşınmıştır. 150 yataklı yeni hastane tamiratdan sonra Mart 1891'de yeniden açıldı. 1915 tarihli bu fotoğrafta imam, papaz ve hahamların dualarıyla resmi açılışı yapılan İzmir Askeri Hastanesi röntgen dairesi görülmektedir.
- ← The Military Hospital in Karantina is the first Ottoman hospital opened in İzmir in 1846 in a mansion of the Kâtipzade family. The decaying building was vacated in 1886 and the hospital moved to the first floor of the Hamidiye Industrial Trade School nearby. The new 150-bed hospital reopened in March 1891 after renovations. The opening of the X-ray department of the İzmir Military Hospital with the prayers of imams, priests and rabbis is seen in the photograph dated 1915.

GUREBA-i MÜSLİMİN HASTANESİ THE GUREBA-İ MÜSLİMİN HOSPITAL

1846'ya kadar İzmir'de Türkler için bir hastane yoktu. Bunun için İngiliz konsolosluğu Sarı Kışla'nın arkasındaki İngiliz donanmasının mezarlığının boş alanını bağışlamış ve 23 Mayıs 1849'da temeli atılan iki katlı 60 yataklı Gureba-i Müslimin Hastanesi 1851 yılında hizmete açılmıştır. Aşağıda 1870'lere ait bir fotoğraftan P.L. Dermond'un hazırladığı kartpostalda ortada Gureba-i Müslimin Hastanesi ile solunda İzmir Hapishanesi görünmektedir. 1896'da orijinal bina yıkılmış yerine iki kanatlı hastane binası inşa edilmiştir. 1904'de de üçüncü kanat tamamlanmıştır. Editörü P.L. Dermond olan 1870'lere ait kartpostal. ↓

Until 1846, there was no hospital in İzmir for Turks. The vacant area behind Sarı Kışla which was used earlier to bury dead British navy personnel was donated by the British Consul for a hospital for Turks. The ground breaking ceremony was held on May 23, 1849. The Gureba-i Müslimin hospital opened in 1851 with 60 beds. The long two-story building in the middle is the hospital, at the left of the hospital is the prison. In 1896, the original building was demolished and the new two-wing hospital building opened. In 1904, the third wing was completed. Postcard Editeur P.L. Dermond, 1870s. ↓

AGIOS HARALAMBOS RUM HASTANESİ THE GREEK HOSPITAL OF AGIOS HARALAMBOS

031

- ← Agios Haralambos Rum hastanesinde çocuk servisini kuran İzmir doğumlu Kıbrıs kökenli Rum Dr. Solon Veras'ın muayenehanesi Gündoğdu civarında Teşrifliye Sokağı'ndaydı. Dr. Veras 1922 de Yunanistan'a göç etti ve Selanik Üniversitesi Tıp Fakültesi dekanlığı yaptı. 1907 yılında Zakhariou & Koury tarafından yayınlanan kartpostalda Dr. Veras'ın muayehanesi görülmektedir.
- ← Dr. Solon Veras who established the pediatric clinic in the Greek Hospital of Agios Haralambos was a native Greek of İzmir with Cypriot ancestry. His private medical practice was in the Rue Trassa near Bella Vista. Dr. Veras is seen in his office in the postcard published by Zakhariou & Koury in 1907.

- ↑ Osmanlı İmparatorluğu'ndaki çoğu şehirde olduğu gibi, İzmir'de de başlıca din ve milliyet mensupları için ayrı ayrı hastaneler vardı. Bu hastanelerde kendi doktorları ve cerrahları hizmet sunardı. İzmir'de aralarında Türk, Rum, Ermeni, Yahudi, Katolik, Fransız, İngiliz, Hollanda ve Osmanlı askeri hastanelerinin de bulunduğu toplam 16 klinik ve hastane bulunuyordu. Bunlar arasında 1748'de kurulan, on klinik, bir psikiyatri ünitesi ve 420 yatak kapasiteli Agios Haralambos Rum Hastanesi İzmir'in en büyük hastanesi idi.

- ↑ Like in most towns in the Ottoman Empire, separate hospitals were provided for followers of each major religion and nationality in İzmir. These were served by doctors and surgeons of their own. In İzmir, there were a total of 16 clinics and hospitals, among them Turkish, Greek, Armenian, Jewish, Catholic, French, British, Dutch and Ottoman military hospitals were the major ones. Among them the Greek Hospital of Agios Haralambos, founded in 1748, with ten clinics, a psychiatric unit and a capacity of 420 beds was the largest in the city.

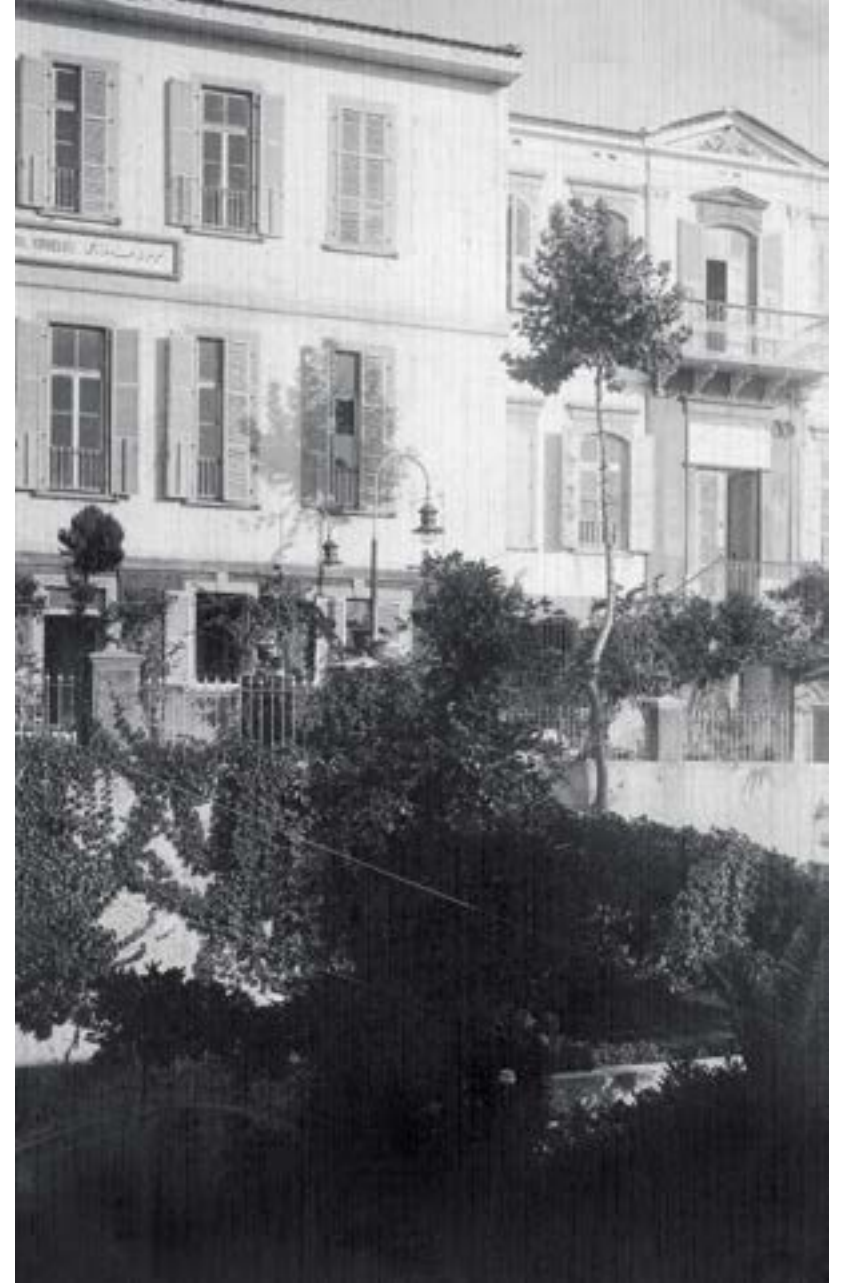

YAHUDİ HASTANESİ THE JEWISH HOSPITAL

032

← İzmir'deki ilk Yahudi hastanesi 1805 yılında açılmıştır. 1840'tan sonra uzun yıllar boyunca hastaneyi büyütüp finanse eden Viyanalı Rothschild ailesinin ismi 1874'te hastaneye verildi. Rothschild Hastanesi 1911'de kapatıldı. 1913 yılında İzmir'in bugünkü simgesi olan Asansörü yaptıran Nesim Levi, Karataş semtinde yeni bir Yahudi hastanesi için evini bağışladı. İzmir Yahudi cemaati, yeni bir Yahudi hastanesi inşa etmek için bitişik üç evi de satın aldı. 1962 yılında, daha önce eski Yahudi Mahallesi'nde bulunan huzurevi hastanenin ek binalarından birine taşındı. 2013 yılında ekonomik sorunlar nedeniyle hastane operasyonları özel bir sağlık kuruluşuna devredildi. Yahudi Hastanesi'nin yeri soldaki fotoğrafta kırmızı bir okla işaretlenmiştir. Sağdaki fotoğrafta da hastanenin ön cephesi görülmektedir. →

← The first Jewish hospital in İzmir was opened in 1805. Since the Rothschild family of Vienna enlarged and financed the hospital for many years after 1840, it was renamed after Rothschild in 1874. The Rothschild hospital was closed in 1911. In 1913, Nesim Levi who built the Elevator (Asansör), a symbol of İzmir today, donated his house for a new hospital in Karataş. The Jewish community of İzmir bought the three adjacent houses to build a new hospital. In 1962, the nursing home, which was previously located in the Old Jewish Quarter, was moved to one of the hospital's additional buildings. In 2013, the hospital operations were transferred to a private health institution due to economic problems. The location of the Jewish Hospital is marked with a red arrow in the photograph at the left. The facade of the Hospital is seen in the photograph at the right. →

İZMİR VE CIVARI TELEFON ŞİRKETİ THE TELEPHONE COMPANY OF İZMİR AND ENVIRONS

İzmir ve Civarı Telefon Şirketi 2 Şubat 1924'de İzmir'de bir telefon şebekesi tesis etmek için kuruldu. Şirket 200'ün üzerinde aboneyle elle çevrilen sistemi faaliyete geçirdi. Belediye otomatik dönüşümü kurmak için şirketi 28 Ekim 1928'de bir İsveç şirketi olan Ericsson'a devretti. Şirketin 1930'da 1,300 olan abone sayısı 1937'de 2.163 ulaştı. 1937'de şirketi PTT satın aldı. 1950'de İzmir'de 7.200 telefon abonesi vardı.

The Telephone Company of İzmir and Environs (İzmir ve Civarı Telefon Şirketi) was formed on February 2, 1924 to establish a telephone network in İzmir. The Company started a manual service with over 200 subscribers. On October 28, 1928, the Municipality turned the Company over to Swedish company Ericsson to establish automatic exchanges. In 1930, the Company had 1,300 customers and in 1937 had 2,163. In 1937, the Turkish Post, Telegraph and Telephone bought out Ericsson in İzmir. In 1950, there were 7,200 subscribers.

033

← 1920'lerin sonlarında Foto Resne'nin çektiği fotoğrafta İzmir ve Civarı Telefon Şirketi'nin Mithatpaşa Caddesindeki idari binası görülmektedir.

← Photograph by Foto Resne in the late 1920s shows the headquarters of the Telephone Company of İzmir and Environs (İzmir ve Civarı Telefon Şirketi) on the Mithat Paşa Caddesi.

← Fotoğrafta 1934 yılında İzmir ve Civarı Telefon Şirketi'nin bir telefon kulübesi görülmektedir. Aynı yıl İzmir'de 26 telefon kulübesi bulunmakta olup bir konuşma 5 kuruştu.

← Photograph showing a phone booth of the İzmir ve Civarı Telefon Şirketi in 1934. In 1934, there were 26 phone booths in İzmir. A call cost 5 kuruş.

İTFAYE FIRE BRIGADE

034

- ← Yabancı şirketler şehirdeki mülklerin sigorta işlerine hakim olduğundan, İzmir'deki büyük itfaiye ekipleri yabancı sigorta şirketleri, özellikle İngiliz ve İsviçre şirketleri tarafından desteklenmiştir. Sigorta şirketleri tarafından düzenlenen ilk itfaiye teşkilatı, 1860'lı yıllarda İngilizler tarafından kurulan "Sigorta İtfaiyesi" idi. Rubellin'in 1860'ların ortalarında çektiği fotoğraf "Sigorta İtfaiyesi"ne aittir.
- ← Since the insurance business was dominated by the foreign companies which underwrote the properties in the city, the major fire brigades at İzmir were also sponsored by insurance companies, especially by the British and Swiss companies. The first fire brigade organized by the insurance companies was the "Insurance Fire Brigade" formed by the British in the 1860s. The photograph of the "Insurance Fire Brigade" by Rubellin from the mid-1860s.

- ↑ 1907 yılında Gureba-i Müslimin Hastanesi yakınlarında çekilen fotoğrafta Türk itfaiyesi merdivenli takımı ve İzmir İtfaiye Reisi Tulumbacı Ali Bey görülmektedir. Her biri dört kişinin omuzlarında üst kısımdan geçen sırtıklarla yangına taşınan itfaiye pompaları, çift taraflı bir manivela ile çalıştırılır ve elde edilen basınçlı su hortum aracılığı ile yangını söndürmek için kullanılırdı. Yangın için gereken su varillerini de itfaiyeciler taşımaktaydı.

- ↑ The photograph taken in 1907 near the Gureba-i Müslimin Hospital shows a Turkish fire brigade and İzmir Fire Chief Tulumbacı Ali Bey. The fire engines consist of forcing pumps each carried to the fire on the shoulders of four men, by a pole passing through the upper part., worked by a double lever, the jet of water being projected through a hose. Water barrels were also carried to the fire by firemen.

İzmir Postanesi
1325

OSMANLI POSTANESİ THE OTTOMAN POST OFFICE

035

← Osmanlı postanesi, 1901 yılında Aya Yorgi Sokağı'ndan rıhtımdaki Grand Hotel Hotel Huck'ın zemin katına taşındı. 1913 yılında otelin tamamı 1400 altına satın alınıp, yeniledikten sonra, tüm posta ve telgraf operasyonları bu binada toplandı. Fotoğraf, postanenin, Grand Hotel Hotel Huck'un zemin katında faaliyet gösterirken çekilmiş olup "Bureaux Des Postes Impériales" tabelası ön taraftaki iki pencere arasında görülmektedir.

← The Ottoman post office moved from the Rue St. George (Aya Yorgi Street) to the ground floor of the Grand Hotel Hotel Huck on the quay in 1901. After purchasing the entire hotel in 1913 for 1,400 gold lira and renovating it, the Ottoman Post located the entire postal and telegraph operations in its new building. Photograph shows the Grand Hotel Hotel Huck after the Ottoman Post Office moved to the ground floor of the hotel. The sign of the Post Office "Bureaux Des Postes Impériales" is seen between the two windows at the front.

↑ 1840'ta açılana kadar Osmanlı İmparatorluğu'nda halka açık bir postane yoktu. Eylül 1842'de İzmir'de postane açılması için kararname çıkarıldı. İzmir'deki Osmanlı Postanesi, 1901 yılına kadar Aya Yorgi Sokağı'nda bulunuyordu. Léon et Lévy tarafından yayınlanan stereograf kartında ön planda Baltacı Han'ın avlusu, ortada sağda postane, onun arkasında Dervişoğlu Han ve Ermeni Mahallesi ile Surp Stepanos Kilisesi görülmektedir. Fotoğraf, Aya Fotini Kilisesi'nin çan kulesinden çekilmiştir.

↑ The Ottoman Empire had no post offices open to the public prior to the opening of a post office in İstanbul in 1840. In September 1842, a decree was issued to open a post office in İzmir. The Ottoman Post Office in İzmir was located at the Rue St. George till 1901. The stereograph card published by Léon et Lévy shows the courtyard of the Baltacı Han at the forefront, the post office in the middle right and the Dervişoğlu Han behind the Post Office and the Armenian Quarter and the church of St. Etienne (Surp Stepanos) in the background. The photograph was taken from the bell tower of the Church of Aya Fotini.

İTALYAN ASKERİ POSTANESİ THE ITALIAN MILITARY POST OFFICE

036

- ← İzmir'de halka açık olan İtalyan Askeri Postanesi, Osmanlıların I. Dünya Savaşı sonunda yenilmesi ve 31 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesini imzalamasının ardından ve de Yunan işgalinden kısa bir süre önce 1 Mart 1919'da yeniden açıldı. Mart 1919'da çekilen bu fotoğrafta rıhtımdaki Hotel Smyrna Palace'in zemin katında bulunan İtalyan Askeri Postanesi görülmektedir.
- ← The Italian Military Post Office in İzmir which was also open to the public reopened on March 1, 1919 shortly before the Greek occupation after the Ottomans surrendered at the end of WWI and signed the Armistice of Mudros on October 31, 1918. The Italian Military Post Office on the ground floor of the Hotel Smyrna Palace on the quay is seen in the photograph taken in March 1919.

Osmanlı İmparatorluğunun ikinci önemli liman şehri olan İzmir'de postaneler, ticaretin gelişmesinde önemli bir etkiye sahipti. Osmanlı Padişahları tarafından büyük Avrupalı güçlere verilen ticari ve diğer imtiyazların bir sonucu olarak Osmanlı postanesinden başka Avusturya, Fransız, İngiliz, Alman, Rus, Yunan, Mısır ve İtalyan postaneleri de faaliyet göstermekte idi. I. Dünya Savaşı'nın patlak vermesiyle kapitülasyonlar ortadan kaldırıldı ve Eylül 1914'te Osmanlı toprakları üzerindeki bütün yabancı postaneler kapatıldı. Ancak I. Dünya Savaşı'nın sonunda Türkiye'nin Müttefik kuvvetler tarafından işgal edilmesi ve kapitülasyonların tekrar geri gelmesi sonucu yabancı postanelerinin bazıları yeniden açıldı.

As the second most important port city of the Empire, post offices had an important effect on the development of commerce and trade in İzmir. In addition to the Ottoman Post Office in İzmir, Austrian, French, British, German, Russian, Greek, Egyptian, and Italian post offices also operated as a result of commercial and other concessions granted to major European powers by Sultans. When the capitulations were abrogated with the outbreak of World War I, foreign post offices were closed in September 1914. However, capitulations were restored at the end of the war when Türkiye was occupied by Allied forces and reopened their post offices.

- ← 1748'de İzmir ve İstanbul'daki Avusturya Postaneleri konsolosluklardan ayrılarak ayrı binalara taşındı. 1900'lerin başında Zakhariou & Koury'nin bir kartpostalında görüldüğü gibi İzmir'deki Avusturya Postanesi, İngiliz İskelesi'ni Frenk Caddesi'ne bağlayan Tenekeci Pasajı'nda tek katlı bir binada bulunuyordu.
- ← In 1748, the Austrian Post Offices in İzmir and İstanbul moved from the Consulates to separate buildings. As seen in a postcard of Zachariou & Koury, the Austrian Post in İzmir was located in a single-story building at the Passage Tenekedes connecting Quai Anglais to the Rue Franque in the early 1900s.

037

- ← 1930'ların sonunda İzmir'de çok az sayıda taksi vardı. 27 Nisan 1938'de Hükümet Konağı'nın önünde fotoğraflanan 1938 modeli "Köpekbalığı Burnu" diye adlandırılan Graham-Paige Roadster Supercharged Coupe, o zamanlar Türkiye'de önemli bir miktar olan yaklaşık 1.200 dolara satılıyordu. Plaka numarasının İz. 8, olması o zamanlar şehirde çok az taksi olduğunu göstermektedir.
- ← There were very few taxicabs in İzmir even in the late 1930s. A 1938 Graham-Paige Roadster "Shark Nose" Supercharged Coupe, photographed in front of the Government Palace on April 27, 1938, sold about \$ 1,200, a considerable amount in Türkiye at that time. The license plate number İz. 8 indicates the scarcity of taxis in the city.

- ← Toplu taşıma yöntemleri arasında tramvaylar, trolleybüsler, şehir otobüsleri, körfez vapurları ve yolcu trenleri kullanılırken, özel mülkiyete ait at arabaları ve taksiler de oldukça kullanışlıdır. At arabaları, genellikle malların taşınması için kullanılan hafif, iki tekerlekli araçlardır. Bu arabalar tek bir at tarafından çekilirdi. Fotoğrafta 1934 yılında İkiçeşmelik'deki bir at arabası görülmektedir.
- ← Public transport modes in İzmir include trams, trolleys, city buses, ferries, and passenger trains. However, privately owned and operated horse carts and taxicabs were quite useful when needed. Horse carts were lightweight, two-wheeled vehicles used primarily for the transportation of goods. A cart is usually pulled by a single horse. The photograph shows a horse cart in İkiçeşmelik in 1934.

64 seneye İzmir halkını taşıyan ve bu defa
naşir başkanlığın emriyle bütün kütüm
kaldıran ve bu itibarla tarihe karışan
bu atlı tramvay arabasının son seferinde

30-4-1985

ATLI TRAMVAYLAR HORSE-DRAWN TRAMS

038

← 20. yüzyılın başından beri İzmir'in simgesi olan rıhtım boyunca çalışan atlı tramvaylar, 30 Nisan 1935'te 31 numaralı tramvay vagonunun son kez çalıştırılması ile sona erdi. Kordon tramvayının son seferinde çekilen fotoğrafının üstüne düşülen notda "64 sene İzmir halkını taşıyan ve bu defa Nafia Bakanlığının emrile bütün bütün kaldırılan ve bu itibarla tarihe karışan bu atlı tramvay arabası son seferinde 30-4-1935" yazılıdır.

← The horse-drawn trams along the quay, a symbol of İzmir since the turn of the 20th century, came to an end on April 30, 1935 when tramcar No. 31 had its last run. The note on a photo of the last run reads "This horse-drawn tram carriage, which carried the people of İzmir for 64 years was removed by the order of the Ministry of Public Works and thus faded into history [is seen] in its last run 30-4-1935 [April 30, 1935]."

↑ Dussaud Biraderler'in İzmir Rıhtım Şirketi tarafından rıhtım ve limanın inşası sırasında tramvay hattı için 3-5 metre genişliğinde bir yol bırakıldı. İzmir Rıhtım Şirketi ilk tramvay seferine 1 Nisan 1880'de İzmir-Aydın tren istasyonu ile Konak arasında başlamıştır. Tramvaylar, günde 200 tur yaparak 5 dakikalık aralıklarla çalıştı. Her tramvay vagonu yaklaşık 40-50 yolcu alabiliyordu. 1910'larda Punta'da çekilmiş olan fotoğraf İzmir Rıhtım Şirketi'nin atlı tramvaylarından birini göstermektedir.

↑ During the construction of the quay and the port by the Smyrna Quay Company of Dussaud Brothers, a 3-5-meter-wide space was left for a tram line. The Quay Company started the first tram service on April 1, 1880 between the İzmir-Aydın train station and Konak. Trams operated at 5-minute intervals working about 200 rounds a day. Each tram car accommodated around 40-50 passengers. Photograph shows a horse-drawn tram of the Smyrna Quay Company in Punta in the 1910s.

İZMİR KÖRFEZİ'NDE YOLCU VAPURLARI PASSENGER FERRIES IN THE GULF OF İZMİR

039

← Şubat 1884'te Yahya Hayati Efendi ve ortaklarının kurduğu Şirket-i Hamidiye İzmir Körfezi'nde yolcu vapurları işletmek için 30 yıllık bir imtiyaz elde etmiş ve sonrasında da seferlerine başlamıştır. Şirket-i Hamidiye'nin 1890 yılında 15 iskele ve 13 buharlı vapuru vardı. Şirket yolcularından birinci sınıf kabinler için 27 para ve ikinci sınıf için 20 para ücret alıyordu. P. Vidori tarafından 1920 yılında çıkarılan kartpostal, şirketin Pasaport yakınlarında rıhtımdaki ana iskelesini göstermektedir.

← In February 1884, the Şirket-i Hamidiye started a ferry service after Yahya Hayati Efendi and his business partners obtained a 30-year concession to operate ferries in the Gulf of İzmir. The Şirket-i Hamidiye had 15 landings and 13 steamboats in 1890. The company charged 27 para for the 1st class cabins and 20 para for the 2nd class. Postcard published by P. Vidori in 1920 shows the Şirket-i Hamidiye's main pier on the quay near Passport.

↑ Eylül 1922'de İzmir'in kurtuluşundan sonra 1923'te Uşakizâde Muammer Bey'e yolcu taşımak için yeni bir imtiyaz verildi. O zamanlar, şirketin İzmir körfezinde çalışan altı gemisi vardı. Muammer Bey iki yıl sonra hisselerini İzmir Liman ve Körfez İşleri İnhisarı Türk Anonim Şirketi'ne devretti. Yukarıdaki Foto Cemaleddin'in fotoğrafında 1920'lerin ortalarında Şirket-i Hamidiye iskelesi görülmektedir.

↑ After the liberation of İzmir in September 1922, a new concession was given to Uşakizâde Muammer Bey in 1923. Two years later, he turned over his shares to "İzmir Liman ve Körfez İşleri İnhisarı Türk Anonim Şirketi" (The İzmir Harbor and Gulf Works Monopoly). At that time, the company had six ships working in the Gulf. The photograph by Foto Cemaleddin shows the Şirket-i Hamidiye pier in the mid-1920s.

462 İzmir: Bayraklı vapuru

040

- ← 1940'lı yıllarda çekilen fotoğrafta İzmir Körfezi'nde çalışan yolcu gemilerinden biri olan *Bayraklı* vapuru görülmektedir. 1934 yılında Hollanda'da inşa edilen Bayraklı, İzmir Körfezi'nde çalışan ilk dizel yakıtlı gemidir. Maksimum kiriş 7 m ve 8 knot hıza sahip 500 yolcu kapasiteli 42 metre uzunluğundaki gemi, 1938 yılında İngiltere'den 27,000 Sterlin karşılığında satın alındı. 1966 yılında kızağa çekildi.
- ← The photograph taken in the 1940s shows the *Bayraklı*, one of the ships that worked the Gulf of İzmir. The *Bayraklı* which was built in 1934 in Holland was the first diesel fueled ship working in the Gulf of İzmir. The 42-meter-long ship with maximum beam 7 m and speed of 8 knots with 500-passenger capacity was purchased in 1938 from England for 27,000 pounds. It retired in 1966.

- ↑ 1940'lı yıllarda Foto Cemal'in çektiği fotoğrafta İzmir Körfezi'nde çalışan yolcu gemilerinden *Güzel İzmir* vapuru görülmektedir. *Güzel İzmir*, İzmir Körfezi'nde çalışan filonun en küçük yolcu gemisiydi. Brüt 132 tonluk gemi 35,9 m uzunluğunda, maksimum kiriş 5,8 m ve hızı 8 knot idi. 1904 yılında Kinderdijk, Hollanda'da J. & K. Smit tersanesinde inşa edilmiştir. *Güzel İzmir* 1925 yılında filoya katıldı ve 1965 yılında emekli oldu.

- ↑ The photograph taken in the 1940s shows the *Güzel İzmir*, one of the ships that worked the Gulf of İzmir. The *Güzel İzmir* was smallest passenger ship in the fleet working in the Gulf of İzmir. The 132 gross ton ship was 35.9 m long, with maximum beam 5.8 m and speed of 8 knots. It was built in 1904 at the J. & K. Smit shipyard in Kinderdijk, Holland. The *Güzel İzmir* joined the fleet in 1925 and retired in 1965.

041

- ← 1 Mart 1949'da çekilen amatör bir fotoğraf, İzmir Rıhtım Şirketi'nin *Foça* isimli römorkörüne aittir. 1907 yılında Pire'de inşa edilen ahşap tekne, 120 beygir gücünde bir motora sahipti. Şirketin devletleştirilmesinden sonra 1962 yılına kadar limanda hizmet vermeye devam etmişti.
- ← An amateur photo taken on March 1, 1949 shows the tugboat *Foça* which was owned by the Quay Company. The wooden boat, built in Piraeus in 1907, had a 120-horsepower engine. After the nationalization of the Company, the *Foça* stayed in use at the port till 1962.

Smyrna
Tugboat in Landingplot

- ← İzmir limanında körfezde demir atmış şilepler ile rıhtım arasında mavnaları çekmek için sivri yaylı römorkörler kullanılmıştır. 1934'de çekilen amatör bir fotoğraf, iki mavnayı bir kargo gemisine doğru çeken bir römorkörü göstermektedir.
- ← Tugboats with a pointed bow were used in the İzmir port to pull barges between the cargo ships anchored in the bay and the quay. An amateur photo taken in 1934 shows a tugboat pulling two barges toward a cargo ship.

İZMİR BELEDİYE OTOBÜSLERİ THE İZMİR MUNICIPALITY BUSES

İzmir Belediye Otobüsleri (İ.B.O.) 1936'da 12 otobüsle kuruldu ve 1945'de yeni kurulan E.S.H.O.T.'un bir parçası oldu.

The İzmir Belediye Otobüsleri (The İzmir Municipality Buses) [İ.B.O.] was established in 1936 with 12 buses. In 1945, it became a part of the newly established city agency E.S.H.O.T.

042

- ← İ.B.O. 1938 yılında Büssing-NAG 500T Trambus model otobüsleri satın almıştır. "*Trambus*" vagon tipi bir otobüstür. Türkiye'de "burunsuz Büssing" olarak bilinen bu otobüslerin 100 beygir gücünde altı silindirli bir dizel motoru olup 24-35 yolcu taşıma kapasitesi vardı. Fotoğraf, İ.B.O. tarafından satın alınan ilk Büssing-NAG Trambus otobüslerinden birini göstermektedir.
- ← The İ.B.O. bought Büssing-NAG 500T Trambus model buses in 1938. "*Trambus*" is a wagon-type bus. These buses with 24-35 seats were propelled by a six-cylinder diesel engine with a power of 100 HP. The photograph shows one of the first Büssing-NAG Trambus buses purchased by the İ.B.O.

- ↑ İ.B.O. 1940'ların başında Konak-Alsancak hattı gibi bazı yoğun güzergahlardaki talebi karşılamak için yüksek yolcu kapasiteli birkaç Büssing Gelenkbus otobüs satın aldı. Bu körüklü otobüsler, koruyucu körüklerle çevrili döner bir bağlantı (artikülasyon) ile birbirine bağlanmıştı.

- ↑ The İ.B.O. purchased several Büssing Gelenkbus (articulated buses) with high passenger capacity in the early 1940s to meet the demand on some busy routes such as the Konak-Alsancak line. These articulated buses were linked by a pivoting joint (articulation) enclosed by protective bellows.

SMYRNE LES RÉGATES

KAYIK YARIŞLARI

THE BOAT RACES

043

- ← Club des Chasseurs (Avcılar Kulübü) 1891'den itibaren kayık yarışları düzenledi. Punta'da başlayan yarışlar 1200 metre mesafedeki Kulüp binasının önünde bitiyordu. Kayık yarışlarını izlemek için her yıl binlerce seyirci rıhtıma gelirdi. Kulüp üyelerinin yarışı rahatça izleyebilmeleri için mavnaları birbirine bağlayarak geçici bir iskele oluşturulurdu. Kartpostal, 16 Haziran 1895'te düzenlenen yarış için Hotel de la Ville'in önünde kurulan geçici iskeleyi göstermektedir.
- ← The Club des Chasseurs (The Hunters' Club) organized boat races starting in 1891. Races started in Punta and ended in front of the Club building, a distance of 1200 meters. Boat races attracted thousands of spectators each year to the quay to view the events. A temporary pier was created by connecting barges so members of the Club could watch the race comfortably. Postcard shows the temporary pier set up in front of the Hotel de la Ville for the race organized on June 16, 1895.

- ↑ 1900'lü yılların başında İzmir'deki tekne yarış kulüpleri arasında Panionios, Apollon, Pelops ve Türk İdmanperverân kulüpleri vardı. Karataş'da 1906 yılında kurulan bir Rum spor kulübü olan Pelops, İzmir'in en büyük yarış kulübüydü. Homere tarafından yayınlanan kartpostal Panionios kulübünün yarış kazanan kayığını dört kürekçi ve bir dümenciyle göstermektedir.

- ↑ Among the boat racing clubs in İzmir in the early 1900s were Panionios, Apollon, Pelops, and Turkish İdmanperverân clubs. Pelops, a Greek club established in 1906 in Karataş, was the major racing club in İzmir. Postcard published by Homere shows the winning racing boat of the Panionios club with four rowers and a steersman.

۴۰ / ۱ / ۴۱ از میر قارشویقه ارمان او جانغی فطو احمد محمدی

FUTBOL KULÜPLERİ SOCCER CLUBS

044

- ← 1923/1924'te İzmir'de federasyona tabi olmayan birkaç futbol kulübü kuruldu. 1924 yılında kurulan Karşıyaka İdman Ocağı da bunların arasındaydı. 1926-1927 sezonundan sonra Karşıyaka İdman Ocağı Lig'e katılmadı ve bazı oyuncularını Karşıyaka Spor Kulübü'ne geçti. Ahmed Hamdi'nin 30 Ocak 1925'te çektiği fotoğrafta Karşıyaka İdman Ocağı futbol takımı görülmektedir. Sağdaki oyuncu 1927'den sonra Karşıyaka Spor Kulübü futbol takımında oynayan Ziya [Kökner] dır.
- ← In 1923/1924, several non-federated soccer clubs were formed in İzmir. Among them was the Karşıyaka İdman Ocağı in 1924. The Karşıyaka İdman Ocağı was among football teams participating in the İzmir Football League. After the 1926-1927 season, the Karşıyaka İdman Ocağı did not participate in the League and some of its players joined the Karşıyaka Spor Kulübü. The photograph by Ahmed Hamdi taken on January 30, 1925 shows the Karşıyaka İdman Ocağı football team. The player at right, Ziya [Kökner], played for the Karşıyaka Spor Kulübü football team after 1927.

- ↑ Keriman Halis, 31 Temmuz 1932'de Belçika'da düzenlenen Uluslararası güzellik yarışmasında 27 yarışmacı arasından birinci oldu. Keriman Halis Kasım 1932'de İzmir'i ziyaret etti ve 18 Kasım'da İzmirspor ile Altınordu futbol takımları arasında Himaye-i Etfal Cemiyeti yararına oynanan "*Kraliçe Kupası*" maçını seyrettikten sonra, kupayı, Altınordu'yu 3-1 yenerek kazanan İzmirspor'a verdi. Foto Cemal'in bu fotoğrafı Keriman Halis'i (ortada oturan) o gün Alsancak stadyumunda İzmirspor-Altınordu maçını seyrederken gösteriyor.

- ↑ Keriman Halis won the International Pageant of Pulchritude contest in Belgium on July 31, 1931 among 27 competitors. She visited İzmir in 1932 arriving on November 16. On November 18, İzmirspor and Altınordu soccer teams played for the "*Queen's Cup*" for the benefit of the Himaye-i Etfal Cemiyeti. İzmirspor won the Cup beating Altınordu 3-1. The postcard shows Keriman Halis (at the center) at the İzmirspor-Altınordu game in the Alsancak stadium.

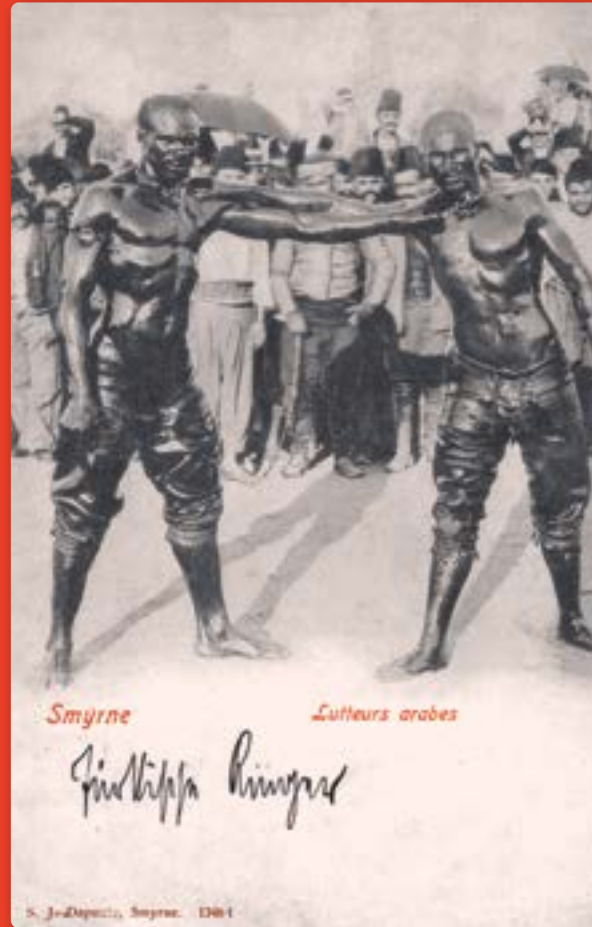

DEVE GÜREŞİ CAMEL WRESTLING

045

- ← Kışın hayvanların çiftleşme döneminde yapılan deve güreşleri gibi hayvanları kullanarak yapılan eğlenceler İzmir'de günlük yaşamın bir parçasıydı. Güreşin başında, iki erkek devenin önünde bir dişi deve geçirilirdi. Daha sonra, erkekler biri diğerini bastırana veya kaçana kadar güreşirdi. Fotoğrafta 1940'lı yıllarda Sarı Kışla alanında yapılan bir deve güreşi görülmektedir.
- ← Entertainment by animals was a part of daily life in İzmir such as camel wrestling matches in winter during the mating season. At the start, a female is paraded in front of two male camels. Then, males fight till one subdues the other or runs away. Photograph shows a camel fight in the 1940s at the front yard of Sarı Kışla.

YAĞLI GÜREŞ OIL WRESTLING

- ← Yağlı güreş Türkiye'de popüler bir spordur. Yaz aylarındaki müsabakalar esnasında, "kispet" adı verilen dar kısa deri pantolon giyen ve vücutları zeytinyağı ile yağlanan "pehlivan" unvanı verilen güreşçiler, aralarından biri en büyük ödülü kazanana kadar güreşirlerdi. Ülkedeki mahalli müsabakalar, güreşçilerin şampiyonluk kemeri için yarıştığı Edirne'deki Kırkpınar'a kadar uzanır. J. Daponte'nin 1900 yılında yayınladığı kartpostalda İzmir'de iki Afro-Türk pehlivan görülmektedir.
- ← The oil wrestling (Yağlı Güreş) is a popular sport in Türkiye. During tournaments in summers, wrestlers called "pehlivan" wearing tight short leather trousers named as "kispet" and covering themselves with olive oil, fight matches until one earns the top prize. Regional tournaments in the country lead up to Kırkpınar in Edirne where the wrestlers compete for the championship belt. The postcard published by J. Daponte in 1900 shows two Afro-Türk wrestlers in İzmir.

LUNAPARK / AMUSEMENT PARK

046

- ← Eski yıllarda Bahri Baba Parkı ve çevresindeki alan, milli ve dini bayramlarda şenlikler için kullanılmıştır. Bu şenlikler çocuklara dört gözle bekledikleri bir eğlence ortamı sağlardı. Buralarda çocuklar tüm paralarını salıncaklara, dönme dolaplara binerek veya sirk çadırlarında harcarlardı. Bu fotoğraf, 1920'lerin sonlarında Bahri Baba Parkı civarındaki şenliklerden birini göstermektedir. Ortadaki uzun yapı, 1930 yılında yıkılana kadar sinema salonu olarak faaliyet göstermiştir.
- ← In the past, the Bahri Baba Park and the area around it were used for festivities during national and religious holidays. These festivities provided an entertainment environment children looked forward to. Children would spend all their money riding on swings, on Ferris wheels, and in circus tents. This photograph shows one of these festivities near the Bahri Baba Park in the late 1920s. The long structure in the middle was used as a movie theater till it was demolished in 1930.

- ↑ 1934 Dokuz Eylül Panayırı ile başlayan Fuarda her zaman bir eğlence parkı bulunuyordu. 1939'da Kültürpark'ın bir kısmı lunapark olarak adlandırıldı. Fotoğraf 1934 Dokuz Eylül Panayırındaki atlı karıncayı göstermektedir. Atlı karıncanın sağında Genç Kardeşler Asri Pastanesi'nin büfesi görülmektedir.

- ↑ Starting with the 1934 Dokuz Eylül Panayırı, the Fair always had an amusement park. In 1939, a part of the Kültürpark was designated as Lunapark, an amusement park. Photograph shows the merry-go-round (atlı karınca) at the 1934 Dokuz Eylül Panayırı. Note the Genç Kardeşler Asri Pastanesi (a café) stand to the right of the carousel.

11 - 8 - 928 قاسم بے کرانی عطره کا

GENÇLER / THE YOUNG PEOPLE

Karşıyaka'nın gençlerinden kimisi kıyı boyunca kayıkla gezer, kimisi Soğukkuyu semtinin tozlu sokaklarında yürürlerdi. Bu gençler herşeye rağmen zamanın gülümseyen mutlu gençliği idi.

The young people of Karşıyaka some boating along the shore, some walking along the dusty streets of the Soğukkuyu district, but always smiling happy youth of its times.

047

- ← Kıyı şeridi, Löhner, van der Zee, Pennetti, Aliotti ve Granier gibi İzmir'in zengin Levanten ailelerinin sahil konakları ve özel deniz banyoları ile doluydu. Sağdaki fotoğrafın solunda bulunan bina 1903 yılında Heindrich van der Zee tarafından yaptırılmıştır. Aslen Hollandalı olan Van der Zee ailesi ilk olarak 1792 yılında Seydiköy'e yerleşmiştir. Türkler çoğunlukla İzmir-Kasaba (Turgutlu) demiryolunun batısında kalan Soğukkuyu'da yaşıyorlardı. Soldaki fotoğrafta "*Karşıyaka gezinti hatırası, 1928-8-11*" yazılı bir not bulunmaktadır.
- ← The shoreline was dotted with waterfront mansions and private piers of wealthy Levantine families of İzmir such as Löhner, van der Zee, Pennetti, Aliotti and Granier. The building at the left in the photograph at the right was built by Heindrich van der Zee in 1903. The Van der Zee family originally from the Netherlands first settled in Seydiköy in 1792. The Turks lived mostly in Soğukkuyu, an area west of the İzmir-Kasaba (Turgutlu) railroad. The photograph at the left has a note that reads "*Karşıyaka gezinti hatırası, 1928-8-11*" (Souvenir of strolling at Karşıyaka, August 11, 1928).

İZMİR'DE BİR AŞK HİKAYESİ / A LOVE STORY IN İZMİR

048

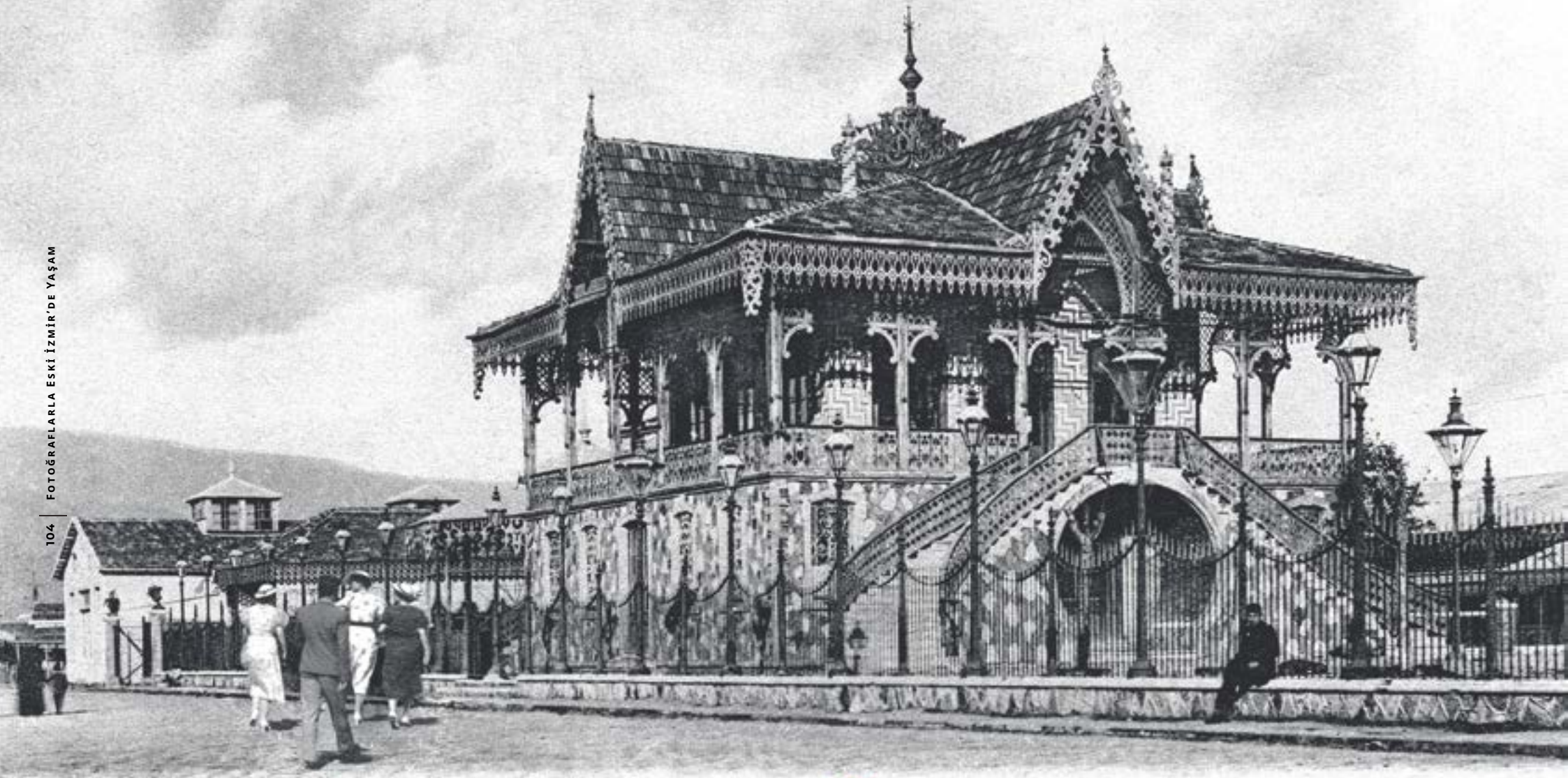
← United Press International fotoğrafının arka yüzünde belirtildiği gibi "Amerikalı astronot Scott Carpenter, iki yıl önce Dallas'ta tanıştığı Türk tıp ressamı Ümran Baradan ile birlikte görünüyor. Carpenter'ın Bayan Baradan ile romantik bir ilişkisi olduğu ve onu görmek için 14 Kasım 1969'da İzmir'e geldiği bildirilmektedir." Scott Carpenter (1925 – 2013), John Glenn'den sonra Dünya yörüngesinde dönen ikinci Amerikalıydı. İzmir doğumlu Türk seramik sanatçısı ve ressamı Ümran Baradan (1945 - 2011), 1966 - 1968 yılları arasında ABD'de Prof. J. Q. Maxfield'in X ışını ile tedavi kitabının resimlerini çizdi. Babası Klasik Türk Müziği bestekarı ve fotoğrafçı Ali Ulvi Baradan, amcası da aktör Hüseyin Baradan'dır. Ümran Baradan 1967'de Dallas'da çalıştığı Maxwell Hastanesinde Scott Carpenter ile tanıştı. Sanatçı 1968'de İzmir'e ailesinin yanına döndü. 20-yıllık evlilikten sonra 1968'de karısından boşanmak için dava açan Carpenter 14 Kasım 1969'da Türkiye'ye geldi ve Çiğli Havaalanı'nda Ümran tarafından karşılandı. O zaman 24 yaşında olan Ümran'ın babası bu evliliğe karşı çıktı. Ümran Baradan 15 Temmuz 1970'te evinde bir basın toplantısı düzenleyerek Carpenter ile ilişkisini bitirdiğini açıkladı. Baradan, "Mr. Carpenter ile maalesef evlenemiyorum. Çünkü bazı sebepler var. En önemlisi benim ve babamın aldığı tehdit mektuplarıdır. Yaş, din ve milliyet farkı da etkili oldu" dedi. Ümran Baradan, 1970'de Almanya'da bir kilisenin vitray çalışmasını yaparken tanıştığı gazeteci Walter Mroz ile evlendi. Bu evliliğinden Yasemin adını verdiği bir kızı oldu. 1989 yılında Türkiye Güzeli seçilen Yasemin Baradan, 1993 yılında gazeteci Uğur Dündar ile evlendi. Sanatçı 2010'da binası ve topladığı oyuncakları ile birlikte Ümran Baradan Oyun ve Oyuncak Müzesini İzmir Konak Belediyesine armağan etti. 3 Mart 2011 günü İzmir'de Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde vefat etti.

← As noted on the back of the United Press International photo "American astronaut Scott Carpenter is seen with Turkish medical painter Ümran Baradan, whom he met in Dallas two years ago. Carpenter is reportedly engaged in a romance with Miss Baradan, and arrived in İzmir November 14, 1969 to see her." Scott Carpenter (1925 – 2013) was the second American after John Glenn to orbit the Earth. Ümran Baradan (1945 – 2011), a Turkish ceramic artist and painter, was born in İzmir. Composer and photographer Ali Ulvi Baradan was her father and actor Hüseyin Baradan was her uncle. Ümran Baradan worked in Dallas, Texas from 1966 to 1968 drawing pictures for Prof. J. Q. Maxfield's radiotherapy book. In 1967, she met Scott Carpenter at the Maxwell Hospital in Dallas, where she worked. In 1968, the artist returned to İzmir where her family lived. By 1968, Mr. Carpenter and his wife had separated after 20-year of marriage and started the divorce proceedings. Mr. Carpenter came to Türkiye on November 14, 1969 and was welcomed by Ümran at the Çiğli Airport. Her father opposed Ümran, who was 24 at the time, marrying Carpenter. On July 15, 1970, Ümran Baradan held a press conference at her home and announced that she had ended her relationship with Carpenter. "Unfortunately, I can't marry Mr. Carpenter. Because there are some reasons. The most important is the threatening letters that my father and I received. The differences in age, religion and nationality also influenced my decision." In 1970, Ümran Baradan married Walter Mroz, a journalist whom she met while working on stained glass windows of a church in Germany. From this marriage, she had a daughter, whom she named Yasemin. Yasemin Baradan, who won the Miss Türkiye title in 1989, married journalist Uğur Dündar in 1993. Ümran donated a building and her collection of toys to İzmir Konak Municipality in 2010 to establish Baradan Game and Toy Museum. She died on March 3, 2011 in Ege University Medical Faculty Hospital in İzmir.

↑ Karşıyaka sahil şeridinin önündeki bir gemide tabelada yazıldığı gibi yolculara "yasak" olan bir alanda fotoğraf makinasına poz veren İzmirli bir kadın. Amatör bir fotoğraf, 1902.

↑ A woman from İzmir on the deck of a boat in front of the Karşıyaka shoreline posing for the camera in an area passengers are not allowed as noted by the "yasak" sign. An amateur photograph, 1902.

Le jardin de l'Eden

Smyrne

KAFE EDEN THE CAFÉ EDEN

Jardin de l'Eden (Cennet Bahçesi) olarak da bilinen Cafe Eden, 3 Haziran 1888'de açılmasıyla İzmir'de kumarın gözde bir mekanı oldu. Açılıştan sonraki birkaç gün içinde büyük paralar kaybedilmesi üzerine valilik, Eden'de kumar oynamayı yasakladı. Ancak, özellikle bahçesinden dolayı popüler bir mekan olmaya devam etti. Çok geçmeden kafe girişine balkon eklenmesi ve bahçesinin bir kısmına yeni bir ev (bugün Tavacı Recep'in olduğu bina) inşaatı gibi bazı yapısal değişikliklere uğradı. Yıllarca çeşitli değişikliklere uğrayan bu bina, 1970'lerde Şeker Apartmanı inşaatı için yıkılıncaya kadar varlığını sürdürdü.

The Café Eden, aka Jardin de l'Eden, immediately became a favorite place to gamble in İzmir after it opened on June 3, 1888. After receiving complaints from people who lost huge amounts of money within the first couple of days after it opened, the city banned gambling at the Eden. However, it remained a popular place, especially its garden. Shortly after it opened, the Café Eden started having some changes. This included some structural changes such as adding a balcony over its entrance and losing some of its garden to a new construction where the Tavacı Recep Restaurant is located today. The building survived with additional changes till the 1970s when it was demolished to build the Şeker Apartment.

049

- ← Café Eden'in 1888'de açıldıktan kısa bir süre sonra çekilmiş bir fotoğrafı.
- ← The photograph of Café Eden (the Garden of Eden) shortly after it opened in 1888.

- ← Café Eden binasının 1966'daki durumu, Fotoğraf Necdet Bitirim, Foto Bahar.
- ← The Café Eden building in 1966. The photograph by Necdet Bitirim of Foto Bahar.

DENİZ BANYOLARI

SEA BATHING

1850'lerden sonra deniz banyoları, büyük ahşap yapılar içinde meraklı bakışlardan korunma şartıyla toplumda kabul görmeye başladı. İzmir'deki ilk kapalı deniz banyosu 1890'larda İzmir Rıhtım Şirketi'nin başkanı Elie Guiffroy tarafından Club Eden'in karşısındaki Punta'da açıldı. Öğleden sonraları kadınlara tahsis edilmişti. Deniz hamamı erkek ve kadınlar için bölmeye birbirinden ayrılan ahşap yolla kıyıya bağlanıyordu. Kadınlar sadece deniz hamamının içinde yüzebilirdi.

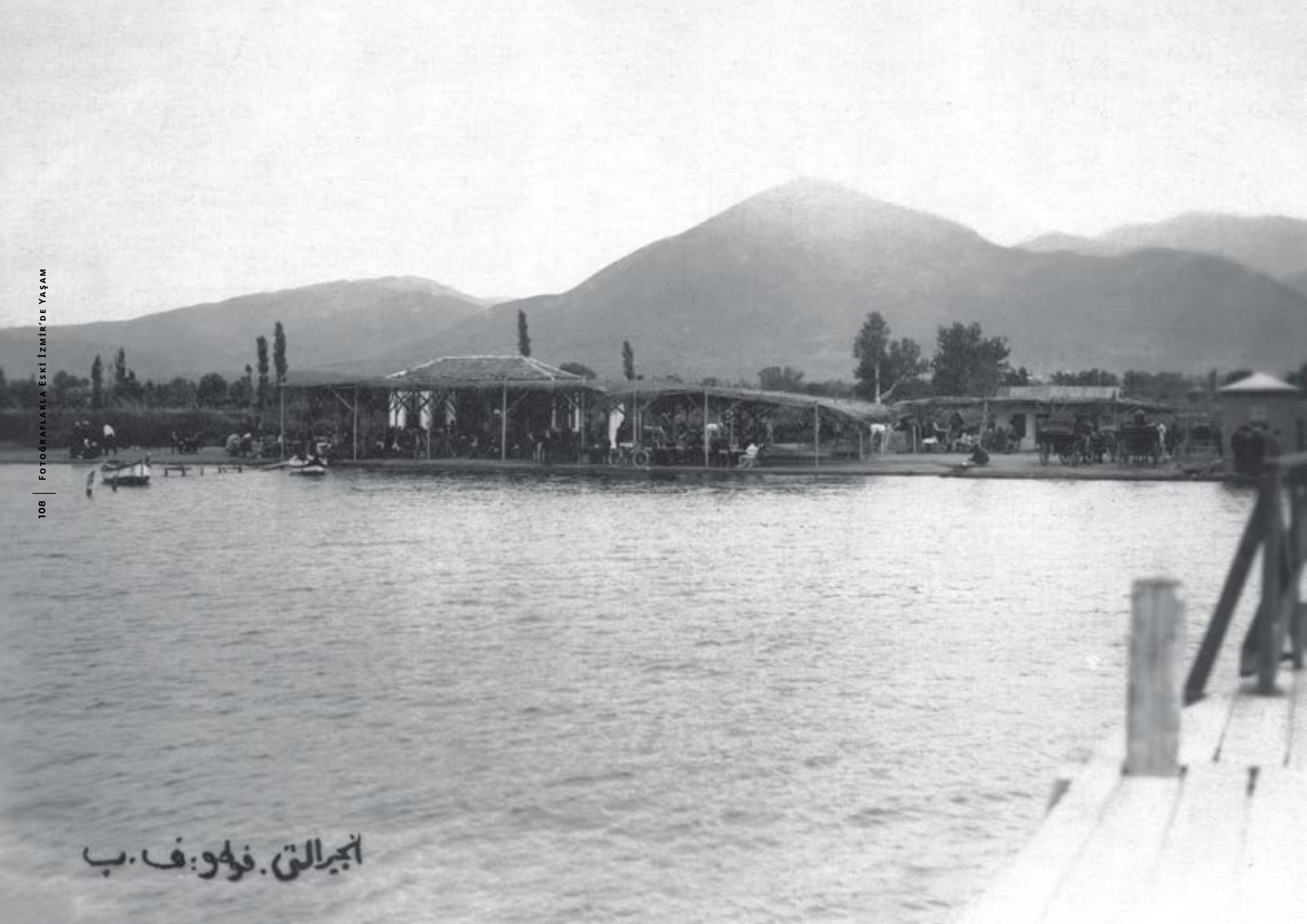
After the 1850s, sea bathing became acceptable, but within large timber structures protective from the popular gaze. The first enclosed sea bath in İzmir, opened in the 1890s at Punta across the Club Eden by Elie Guiffroy, the president of the Smyrna Quay Company. It was connected to the shore with a wooden walkway from separate enclosures for men and women. Afternoons were reserved for women. Any woman swimming outside the enclosure would lose the patronage.

050

- ← Punta'daki deniz banyosu.
- ← The sea bath at Punta.

- ← Punta'da Cafe Eden'in karşısındaki deniz banyosunda iki erkek, 1900'lerin başı.
- ← Two gentlemen at the sea bath across the Café Eden at Punta, the early 1900s.

انجیرالقی. فرہو: ف. ب.

PLAJLAR / BEACHES

051

- ← 1926 yılında İzmir Körfezi'ndeki kirlilik nedeniyle Karşıyaka vapur iskelesinden Göztepe'ye kadar sahil boyunca yüzmek yasaklandı. Punta ve Karataş da dahil olmak üzere tüm deniz banyoları yıkıldı. Bu yasak, İnciraltı'nı kapalı bir deniz banyosundan sadece erkeklerin kullanabildiği açık deniz plajına dönüştüren ilk yer haline getirdi. O dönemde İnciraltı'nda sahil boyunca birkaç gazino da vardı. Yaz aylarında körfez vapurları, halkı Konak ve Alsancak'tan İnciraltı'na taşırdı. Bu hizmet, okulların başladığı yaz sonunda 30 Eylül'de biterdi. Ancak Körfez'deki kirlilik 1970'li yıllarda İnciraltı'na da ulaşmış ve oradaki plajların da kapanmasına neden olmuştur. "Foto F.B." fotoğrafı, 1926 yılında İnciraltı'nda bulunan bu gazinolardan birini göstermektedir.
- ← In 1926, swimming along the coast from the Karşıyaka ferry pier to Göztepe was banned due to pollution in the Gulf of İzmir. All sea baths were demolished including the ones in Punta and Karataş. This ban made İnciraltı the first place to convert from an enclosed sea bath to an open sea beach, although only for men. There were also a few gazinos along the waterfront. In summers, ferries used to transport people to İnciraltı from Konak and Alsancak. This service stopped on September 30 at the end of summer when the schools started. However, the pollution in the Gulf reached İnciraltı in the 1970s and caused its demise. The photograph by "Foto F.B." shows one of these gazinos in İnciraltı in 1926.

- ↑ Plaj, İzmir'in sıcak yazlarında çocukların hayatında büyük bir yer tutmaktaydı. Onlara burası denize girmek ve arkadaşları ile oynamak için ideal bir yerdi. Plajların açılması aynı zamanda okulların kapandığının ve bazı insanların dinlenmek için bir kaçamak yapabileceğinin göstergesiydi. Foto Cemal'in fotoğrafı, 1947 yılında Karşıyaka'da bir plajı göstermektedir.

- ↑ The beach was a huge part of kids' lives in the hot summers of İzmir. To them it was a place to splash in the sea and play. The beach was also a symbol that signaled school is out and a getaway for some people to relax. The photograph by Foto Cemal shows a narrow strip of beach in Karşıyaka in 1947.

KEMERALTI

052

- ← Kemeraltı adının bir zamanlar burada bulunan kemerlerden geldiği söylenmektedir. 1900'lerin başında Canadian Pacific Cruise şirketi için Will P. Taylor tarafından Londra'da hazırlanan kartpostal, Hisar Camii'nin karşısındaki ahşap kemeri göstermektedir.
- ← It is told that the Kemeraltı, in Turkish literally "*under the arch*", takes its name from the arches once it stood in the district. The postcard published by Will P. Taylor of London for the Canadian Pacific Cruise in the early 1900s shows a wooden arch across the Hisar mosque.

- ↑ Kemeraltı, İzmir'deki ticari faaliyetlerin merkezidir. İzmir'in büyük camilerinin çoğu da burada bulunmaktadır. 1920'li yılların sonlarında Salepcioğlu Camii'nin merdivenlerinden çekilen fotoğrafta eski Salepcioğlu Hanı ve Kemeraltı Camii görülmektedir.

- ↑ The Kemeraltı is the center of commercial activity in İzmir. Most of the major mosques of İzmir are also located in the Kemeraltı. The photograph taken from the steps of the Salepcioğlu Mosque in the late 1920s shows the old Salepcioğlu Han and the Kemeraltı Mosque.

İZMİR'İN SOKAKLARI

THE STREETS OF İZMİR

053

- ◀ Kemeraltı'nda bir sokağı gösteren Parisli R. Guilleminot'un bu fotoğrafı 1900'lü yılların başında Kestelli Yokuşu'ndaki dükkanları ve Başdurak Camii'nin minaresini göstermektedir.
- ◀ Another street in the Kemeraltı. The photograph by R. Guilleminot of Paris shows the shops on the Kestelli Yokuşu and the minaret of Başdurak Mosque in the early 1900s.

↑ 1890'larda bir turist tarafından çekilen fotoğraf Tepecik'de bugün de mevcut olan 1218. Sokağı göstermektedir. Soldaki duvar sokağı Aydın demiryolu hattından ayırmaktadır. 19. Yüzyılda bir Rum mahallesi olan Tepecik, Aya Konstantinos olarak biliniyordu. 1970'li yıllarda Yenişehir ismini aldı.

↑ An amateur photograph taken in the 1890s shows a street (today 1281. sokak) in Tepecik. The wall at the left separates the street from the Aydın railroad. Tepecik was a Greek neighborhood known as Aya Konstantinos in the 19th century. Tepecik was renamed Yenişehir in the 1970s.

↑ 1905 yılında Homere tarafından yayınlanmış olan kartpostal Sporting Club'ün arka tarafında bulunan Kasapoğlu Sokağı'nı göstermektedir. Soldaki binanın kapısının üzerinde Dr. Christos Politis'in muayehanesinin levhası görülmektedir. Dr. Politis'in adı 1307 (1887) Aydın Vilayet Salnamesinde İzmir'de çalışan doktorlar arasında bulunmaktadır. Kasapoğlu Sokağı Eylül 1922 büyük yangınında tamamen yok olmuştur.

↑ The postcard published by Homere in 1905 shows the Kassapoglou Sokak behind the Sporting Club. The sign of the Dr. Christos Politis' office is seen over the door of the first building at the left. Dr. Politis was listed among the physicians practicing in İzmir in the 1889 Aydın Province Almanac. The Kassapoglou Sokak was completely destroyed by the Great Fire of September 1922.

EKONOMİK PİRAMİT THE ECONOMIC PYRAMID

Eylül 1922'ye gelinceye kadar İzmir, genel olarak bölünmüş bir şehirdi. Şehrin etnik ve dini sınırları içinde, Türkler ve Yahudiler diğerleri arasında ekonomik piramidin en altında yer alıyorlardı. Türkler kol gücü gerektiren hamallık, çiftçilik ve çeşitli hizmet türleri gibi nispeten düşük kazançlı işlerde çalışıyorlardı. İzmir için gelir eşitsizliğinin tespitinde etnik köken önemli bir faktör olarak görünmektedir. Servet ve gelir dağılımındaki eşitsizlik en sonunda Türklerin diğer etnik gruplara gocunmasına yol açtı.

Before September 1922, İzmir was, by and large, a segregated city. Within the ethno-religious boundaries of the city, the Turks and the Jews were at the bottom of the economic pyramid among others. They were disproportionately represented in low earning jobs such as the manual labor of porters, farming and various types of manual work. Ethnicity appears to be an important factor in determining the income inequality in İzmir. This disparity in wealth eventually led the Turks to resent other ethnic groups.

054

- ← İç limanda bir hamal. Amatör fotoğraf, 1900'lerin başı.
- ← A porter (hamal) at the inner harbor. Amateur photograph, the early 1900s.

- ← Rum mahallesinde tablasında kabak, patlıcan, yeşil fasulye ve havuç, sandıkta yumurta ve yerde de balkabağı satan bir manav, 1908.
- ← A vegetable stand in the Greek Quarter with zucchini, egg plants, green beans, and carrots on the stand, eggs in the crate, and squashes on the ground, 1908.

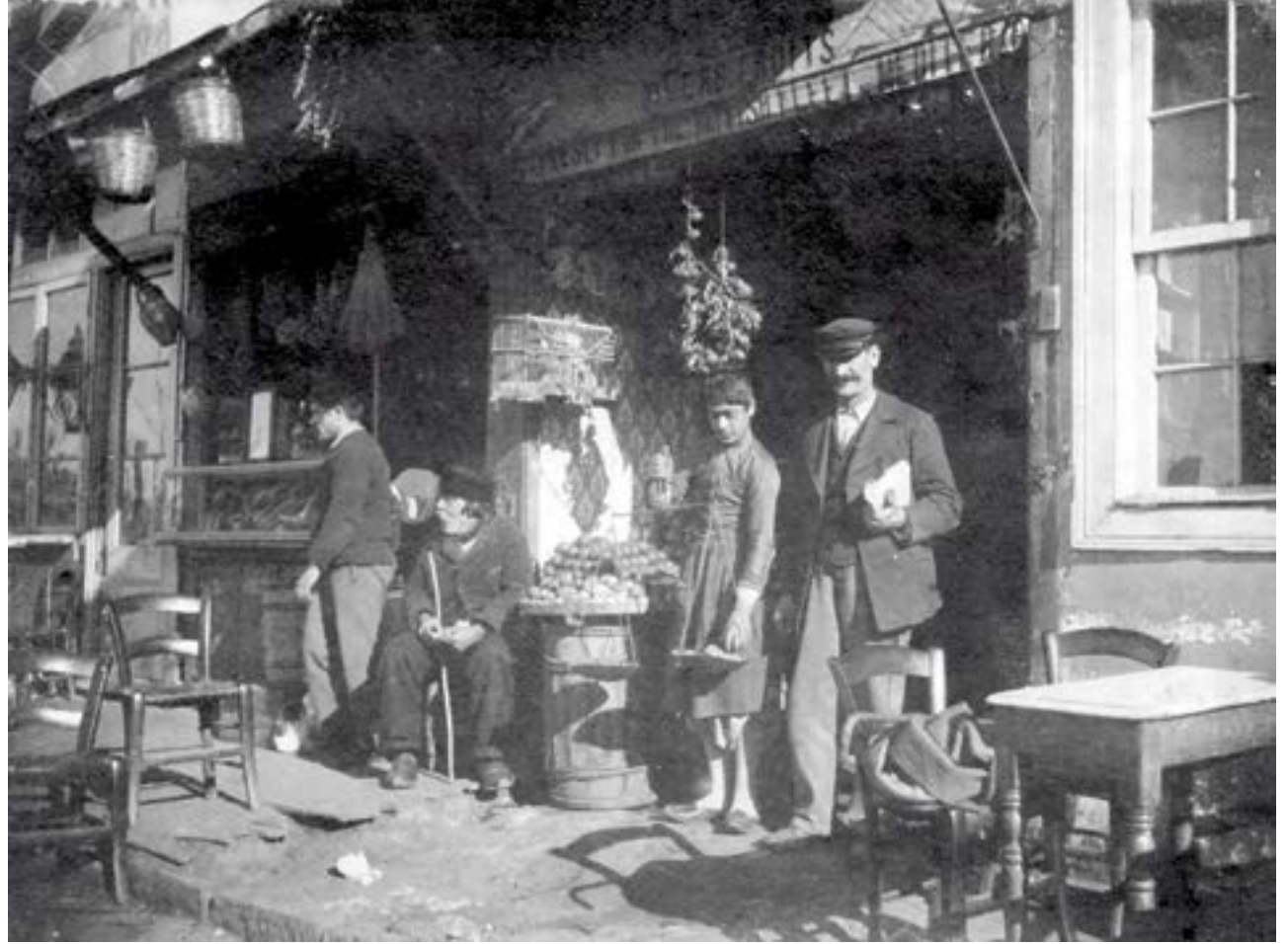
IZMIR

BAKKALLAR GROCERY STORES

055

← Foto Park'ın bu fotoğrafı 1950'lerde İzmir'de bir mahalle bakkalını temsil eden tiyatro dekorunda aktör Salih Tozan'ı göstermektedir. Raflarda görülen "Kara" şarabı İzmir'de üretilirdi.

← A photograph by Foto Park that depicts a neighborhood grocery store in İzmir in the 1950s shows actor Salih Tozan. The "Kara" wine seen on the shelves was produced in İzmir.

↑ 1910'lardan amatör bir turist fotoğrafında İzmir'in Rum Mahallesi'nde bir bakkal, alışverişe gelmiş kasketli bir müşteri ve ona domates tartan geleneksel Rum kostümü giymiş bir çocuk görülmektedir. Kapının üzerinde bir kuş kafesi ve kuru sebzeler asılıdır.

↑ An amateur photograph from the 1910s shows a grocery store in the Greek Quarter of İzmir with a birdcage hanging over the door and a boy in traditional Greek costume weighing tomatoes for a customer wearing a cap.

SAKIZ PAZARI THE "SAKIZ PAZARI" GROCERY STORE

056

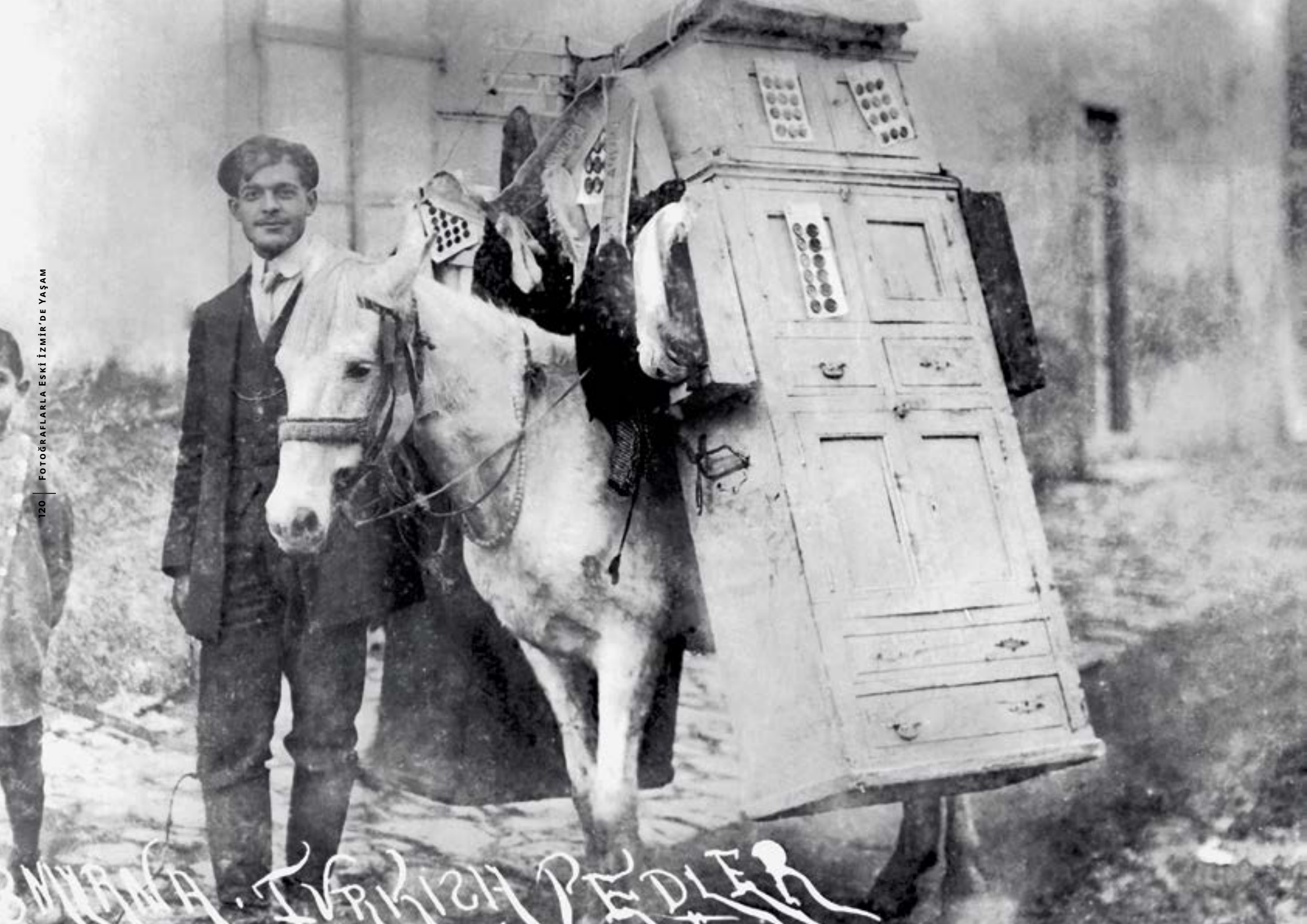
← 1920'lerin ortalarında Kemal fotoğrafhanesinin çektiği fotoğrafta Sakız Pazarı Bakkaliye ve Ticarethanesi'nin bir arabası görülmektedir. Galip Sakızlı'nın sahibi olduğu Sakız Pazarı Anafartalar Caddesi 64 numarada bulunmakta idi. O devirlerde İzmir'de kendi arabası ile dağıtım yapan bir bakkaliyenin olması Sakız Pazarı'nın dönemin önemli bir işyeri olduğunu göstermektedir.

← The photograph by the Kemal Fotoğrafhanesi in the mid-1920s shows the delivery truck of the Sakız Pazarı Grocery Store. The Sakız Pazarı located at the Anafartalar Caddesi No. 64 was owned by Galip Sakızlı. It appears that the Sakız Pazarı was an important establishment since it was quite unusual in those days for a grocery store in İzmir to have its own delivery truck.

↑ 1936 yılında Foto Altınordu Kerim tarafından çekilmiş fotoğrafta Sakız Pazarı Bakkaliyesi'nin iç mekanı görülmektedir. II. Dünya savaşı öncesi dünyadaki ekonomik bunalıma rağmen dükkanda görülen gıda ürünlerinin çeşitliliği insanı şaşırtmaktadır.

↑ The photograph taken by Foto Altınordu Kerim in 1936 shows the interior of the Sakız Pazarı Bakkaliye. Despite the economic depression in the world before World War II, the variety of food products seen in the store is surprising.

İZMİRİN TARİHİ VE ESKİ İZMİR'DE YAŞAM

SEYYAR SATICILAR STREET PEDDLERS

057

← 1900'lü yılların başında çekilmiş fotoğraf İzmir'de bir seyyar satıcıyı göstermektedir. "Çerçi" olarak bilinen bu seyyar satıcılar, kapı kapı dolaşarak çeşitli giyim eşyalarının yanı sıra düğmeler, pimler ve kancalar gibi dikiş malzemeleri ile kumaşlar ve giysileri satıyorlardı. Çerçiler mallarını yüksek sesle bağıarak satmaya çalışırlardı.

← The photograph shows a street peddler in İzmir in the early 1900s. These peddlers known as "çerçi" went door to door selling a variety of apparel goods as well as other things including items used in sewing, such as buttons, pins, hooks, fabrics, and clothing. The peddler made his presence known by crying out loud what he had to offer.

↑ İzmir'deki her mesleğin aynı zamanda seyyar çeşidi de vardı. İzmir sokaklarında seyyar meyve ve sebze satıcılarının bağıışıları şehir hayatının ayrılmaz bir parçası idi. Yük ağır olduğunda, 1908'de bu rihtimdaki karpuz satıcısının yaptığı gibi eşeklerle taşınırdı.

↑ Every occupation in İzmir also had its itinerant version. On the streets of İzmir, you could hear the cries of the street vendors and peddlers of fruit and vegetables. When the load was heavy, donkeys carried the baskets loaded with watermelons, 1908.

FOTOĞRAFÇILAR PHOTOGRAPHERS

058

- ← Basmane'de bir sokak fotoğrafçısı ve müşterisinin Günter Reitz tarafından çekilmiş bir fotoğrafı, 1967.
- ← A street photographer in Basmane and his customer photographed by Günter Reitz, 1967.

- ◀ Foto Cemal'in İkinci Beyler Sokağı'ndaki fotoğrafçı dükkanı. Foto Cemal, 1920'lerden 1982'ye kadar çektiği fotoğraflardan ürettiği kartpostallarla İzmir'in geçmişten bugüne değişimini görsel olarak belgelemiştir.
- ◀ The photography shop of Foto Cemal in the İkinci Beyler sokağı. He visually documented the change of İzmir with his real-photo postcards from the mid-1920s till he closed his shop in 1982.

LA GUEILLETTE DE L'OPIMUM

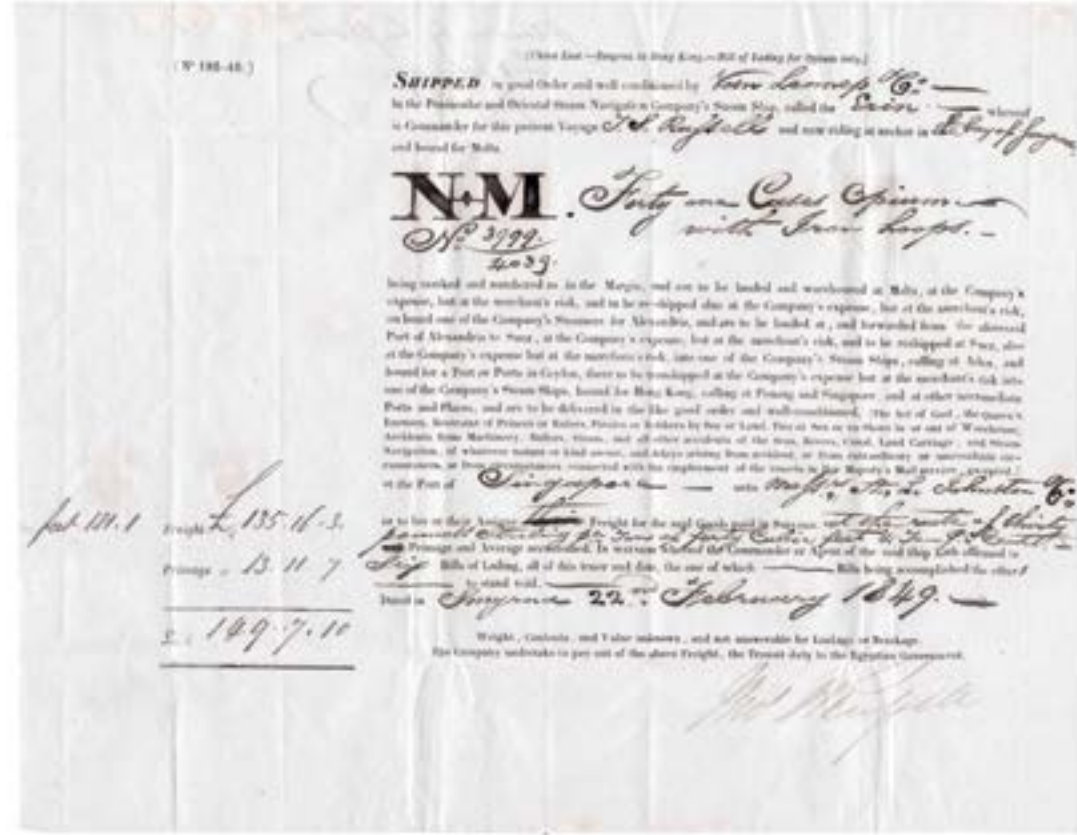
J. TARANTO & FILS

EXPORTATEURS

SMYRNE
TURQUIE

AFYON TİCARETİ THE OPIUM TRADE

059

- ← İzmir'de afyon ihracatçısı olan Taranto Biraderler'in ticaret kartı Afyon'daki çiftçilerin afyon sakızı elde etmek için olgunlaşmamış haşhaş kapsüllerini bıçakla çizdiğini gösteriyor. Eczacılıkta morfin, afyon sakızı ekstraktından çıkarılmaktadır.
- ← A trade card of Taranto Brothers, an opium exporter in İzmir, shows scratching immature opium poppy seed pods by farmers in Afyon to exude latex. For medicinal use, the morphine is extracted from the opium latex.

- ↑ Afyon ve Bigadiç'te üretilen afyon İzmir limanından Malta'da aktarma yapılarak Çin'e ihraç ediliyordu. İzmir'den yola çıkan bütün gemilere konşimento çıkartılırdı. Yukarıda 22 Şubat 1849'da "Erin" buharlı gemisi ile Van Lennep Şirketi tarafından, Hong Kong'a yollanan, 40 kasa afyon için gemi kaptanı J.F. Rufsell'a çıkartılan konşimento görülmektedir. Van Lennep Şirketi ilk afyon ihracatını 1848'de kurduktan hemen sonra yapmıştır. O zamanlar Çinde afyon içimi çok yaygındı.

- ↑ İzmir exported opium grown in Afyon and Bigadiç. The opium was transshipped at Malta into larger ships for the run to China. All ships leaving the port of İzmir were issued a bill of lading giving the details of cargo. Bill of lading issued on February 22, 1849 to J. F. Rufsell, the captain of the steamship "Erin" for 40 cases of opium to Hong Kong exported by the van Lennep Company. The Company had their first order for a shipment of opium in 1848 when they established a trading agency. At that time, opium smoking in China was quite widespread.

KURU İNCİR VE ÜZÜM

DRY FIGS AND RAISINS

060

← Kuru incirler Eylül ve Ekim aylarında depolara ulaştığında, kürlenmek için tuzlu suya batırıldıktan sonra, depoların zeminine yığılırdı. Kadın işçiler kuru incirleri parmakları ile işleyip kalitesine göre düz sepetlerde tasnif ederlerdi. Daha sonra tahta sıraların her iki tarafında taburelerde oturan erkek işçiler bu incirleri kutulara yerleştirirdi. Her işçinin yanında boş kutular, kadın işçiler tarafından tasnif edilmiş incirlerin olduğu düz sepetler ve içinde tuzlu su olan teneke kutular bulunurdu. Paketleyen kişi çekmek istediği bir inciri alır ve sonra elini tuzlu suya batırarak parmaklarının arasında düzleştirir ve sonra kutuya yerleştirirdi. Etem Ruhi'nin 1930 yılına ait fotoğrafı, bir incir paketleme tesisindeki paketleyicileri göstermektedir.

← When figs reached the warehouses in September and October, they were steeped in salt water to cure and piled up on the floor of the warehouses to be processed. Workers, mostly women, worked over the figs with their fingers and sorted them in flat baskets according to their quality. Then they were packed in boxes by men for shipping. Men used to sit on stools in rows on each side of tables. Beside each packer stands empty boxes and flat baskets full of sorted dry figs, and beside each basket a can of salt water. The man picks a fig he intends to pull, and then, dipping his hand in the salt water, flattens it between his fingers and places it in the box. The photograph by Etem Ruhi from 1930 shows the pullers and packers in a fig packing plant.

↑ İncirin İzmir'in özel bir ürünü olduğu bilinmesine rağmen kuru üzüm İzmir'in geleneksel ihraç ürünleri arasında hem hacim hem de değer olarak daha önemliydi. Kuru üzüm ihracatı, 1950 yılında İzmir'den yapılan toplam ihracatın %20'sini oluşturuyordu. 1960 yılında İzmir çevresinde 47.000 ton kuru incir üretilirken 67.000 ton kuru üzüm üretilmiştir. Fotoğraf 1936'da Tariş Limited Şirketi'nin kuru üzüm işleme tesisini göstermektedir.

↑ Although figs were a specialty of İzmir, raisins were more important among the traditional export products from İzmir both in volume and value. Raisin exports from İzmir in 1950 constituted 20% of total exports. In 1960, 67,000 tons of raisins were produced in vineyards around İzmir compared to 47,000 tons of dry figs. The photograph shows the raisin processing plant of the Tariş Limited Şirketi in 1936.

İZMİR BALIK HALI İZMİR FISH MARKET

061

- ← 1960'ların başında çekilmiş fotoğraf İzmir Balık Hali'ni gösteriyor.
- ← The photograph shows the İzmir Fish Market in the early-1960s.

← İzmir Balık Hali uzun yıllar Gümrük binalarının yanında kurulmuştur. Sciptionic şirket tarafından hazırlanan bir cam slayttan alınmış soldaki fotoğraf 1900 yılların başında İzmir Balık Hali'ni göstermektedir. Dikkat edilirse 1909 yılında Fransız Levanten mimar Alexandre Vallaury tarafından yapılan gümrük binası ilaveleri henüz inşa edilmemiştir.

← For many years the İzmir Fish Market had been located next to the Customs buildings. The photograph taken from a glass slide prepared by the Sciptionic Company shows the İzmir Fish Market in the early 1900s. A close look reveals that the Customs building additions built by the French Levantine architect Alexandre Vallaury in 1909 has not been constructed yet.

EKMEK FIRINLARI

BAKERIES

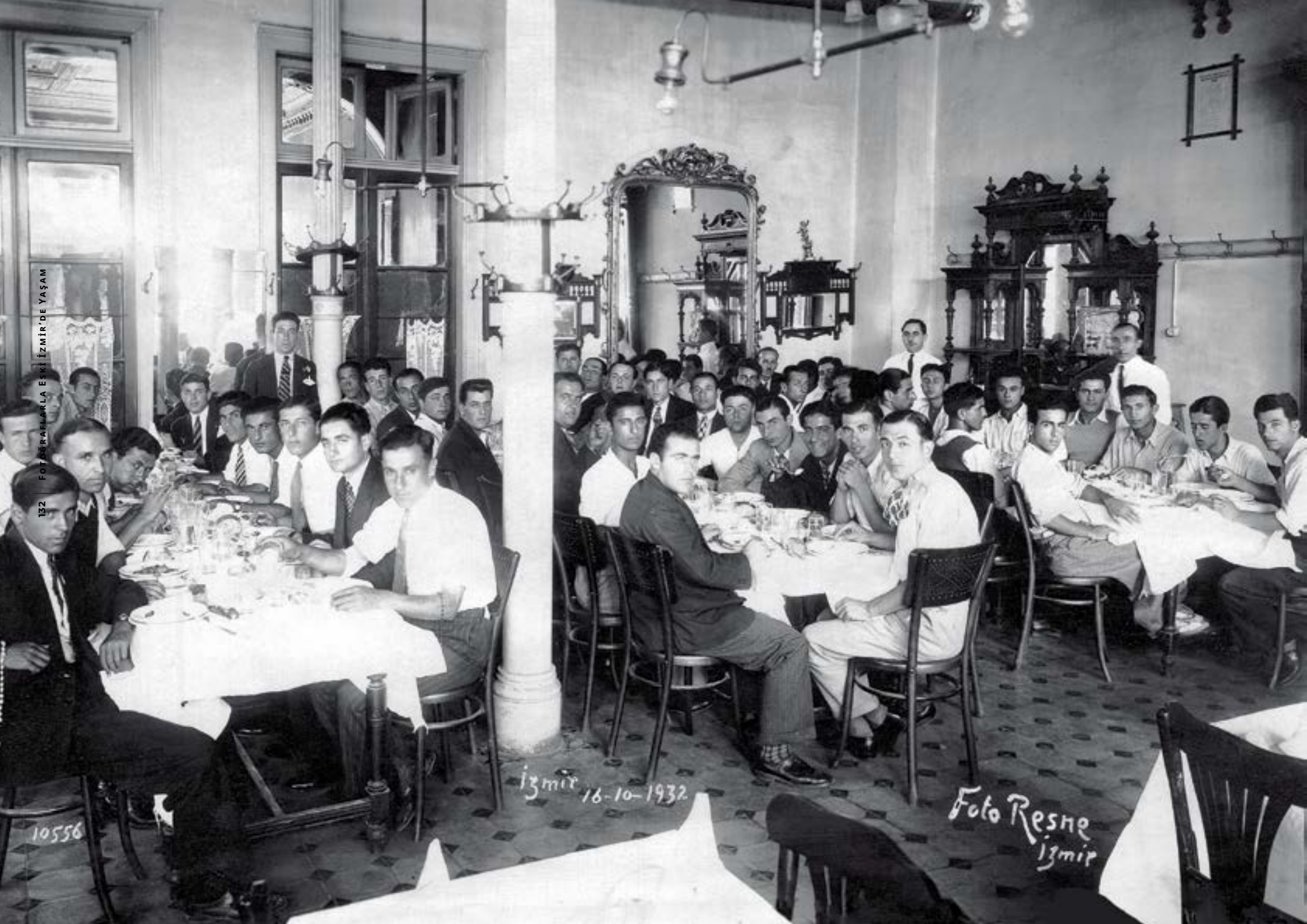
062

- ← İzmir Belediyesi 1930'ların başında, İzmir fırınlarında satılan ekmekler için tek tip bir ürün kalitesi sağlamak amacıyla bir takım yeni kurallar getirdi. Çulluzade Biraderler'in çektiği fotoğrafta belediyenin Karataş'ta açtığı yeni fırınlardan biri görünüyor.
- ← The city introduced a new set of rules in the early 1930s to bring uniform product quality for breads sold in İzmir bakeries. The photograph taken by the Çulluzade Biraderler shows one of the new bakeries opened by the İzmir municipality in Karataş.

- ↑ Ekmek, Türk mutfağının olmazsa olmazıdır. Hemen hemen her evde günlük olarak büyük miktarlarda tüketilir. 1890'lı yıllarda çekilen bir fotoğrafta İkiçeşmelik Mahallesi'ndeki bir sokaktaki bakkalın önünde Türkleri ve mağaza vitrinindeki somun ekmekleri görüyoruz.

- ↑ Bread is the sine qua non of Turkish cuisine. It is consumed daily in large quantities in almost every household. In a photograph taken in the 1890s we see the Turks in front of a grocery store in a street in the Turkish Quarter İkiçeşmelik and the loaves of bread at the store window.

10556

izmir 16-10-1932

Foto Resne
izmir

LOKANTALAR

RESTAURANTS

063

- ← Şükran otelinin alt katındaki Şükran Lokantası İzmir eşrafının müdavimi olduğu ünlü bir lokanta idi. Aynı otel, 1926 yılı İzmir Şehir Rehberi'nde içinde Şükran Lokantası'nın bulunduğu Hacı Hasan Oteli olarak yer almıştır. Yazar Tarık Dursun K. "*Gavur İzmir Güzel İzmir*" adlı kitabında Şükran Lokantası'nı "... *Ama Şükran Lokantası, trança şişiyile ünlüydü. Dört köşe kesilmiş trançaların her biri arasına bir parça domat onun arasına defne yaprağı... Ah, evet, defne yaprağı! Trançayı ağzınızda hoşlaştırıp tadını getiren ölümsüz yaprak, defne yaprağı. Kömür ateşinde ızgara ve damak şehveti...*" diye anlatır. Foto Resne'nin 16 Ekim 1936'da çektiği fotoğraf Şükran Lokantası'ndaki bir akşam yemeğini göstermektedir. .
- ← On the lower floor of the Şükran Hotel in Kemeraltı, Şükran Restaurant was a famous restaurant where the Izmir gentry were regulars. The same hotel was mentioned in the 1926 Izmir city guide as Hacı Hasan Hotel, in which the Şükran Restaurant is located. Author Tarık Dursun K. describes Şükran Restaurant in his book "*Gavur İzmir Güzel İzmir*" as "... *But the Şükran Restaurant was famous for its trança (pink dentex) skewer. A piece of tomato between each of the square-cut trança pieces and a bay leaf between them... Oh, yes, bay leaf! The immortal bay leaf that infuses the trança in your mouth and brings out its taste. Grill on the charcoal and lust for the palate...*" The Foto Resne's photograph taken on October 16, 1936 shows the dining room of the Şükran Restaurant

- ↑ Karşıyaka'daki Kız Muallim Mektebinin mutfağı. Foto Şark'ın 1930'ların ortalarında çektiği bir fotoğraf.

- ↑ Kitchen of the Teachers' School for Girls in Karşıyaka. Photograph by the Foto Şark, mid-1930s.

SİNEMALAR

CINEMAS

064

- ← Keçeciler semtinde bulunan Lale Sineması, Cemil Filmer'e aitti. 1923'de 800 koltuk kapasiteli bir açık hava sineması olarak açılmış, bir yıl sonra 600 kişilik bir oditoryuma dönüştürülmüştür. 1932'de belediye başkanı tüm sinema ve tiyatroların depreme dayanıklı binalarda faaliyet göstermesi kararını verdi. Bunun üzerine bina yıkılarak 9 Eylül 1932'de yeniden tasarlanan 1.000 koltuklu bir binada tekrar açıldı. Foto Resne tarafından çekilen fotoğraf, Lale Sineması'nın 1932'deki yeni binasının girişini göstermektedir. Lale sineması, 1972'de kapanana kadar 40 yıl faaliyet gösterdi.
- ← The Cinema Lale located in the Keçeciler district was operated by Cemil Filmer. The Lale was originally an open-air cinema when it opened in 1923 with 800 seats. A year later it was converted to an auditorium that seated 600 people. In 1932, the mayor ordered all cinemas and theaters to be in reinforced buildings. Accordingly, the current structure was demolished and the Cinema Lale reopened on September 9, 1932 in a newly designed building with 1,000 seats. The photograph taken by Foto Resne shows the new entrance of the Lale right after it reopened in 1932. The Cinema Lale operated another 40 years till it closed in 1972.

- ← Milli Sinema (diğer adıyla Elhamra) 7 Ocak 1926'da açıldı. Hükümet Caddesi üzerindeki Türk neoklasik tarzındaki iki katlı bina, İzmir Milli Kütüphanesi'nin de mimarı olan Tahsin Sermet tarafından tasarlandı. 840 kişilik Elhamra Sineması İpekçi kardeşler tarafından işletiliyordu. Foto Cemal'in fotoğrafı, 15 Aralık 1931'de Elhamra'da gösterime giren Muhsin Ertuğrul'un yönettiği ilk sesli Türk filmi olan "*İstanbul Sokakları*" fiminin afişlerini göstermektedir. Bugün söz konusu bina Devlet Opera ve Balesi tarafından kullanılmaktadır.
- ← The National Cinema (aka Elhamra) opened on January 7, 1926. The Turkish neoclassical style two-story building on the Hükümet Caddesi was designed by Tahsin Sermet who also designed the İzmir National Library (Milli Kütüphane). The 840-seat Elhamra was operated by İpekçi Brothers. The photograph by Foto Cemal shows the Elhamra with posters of *İstanbul Sokakları* (Streets of İstanbul), the first Turkish sound movie directed by Muhsin Ertuğrul, which was shown at the Elhamra starting on December 15, 1931. Today, the Elhamra is used by the National Opera and Ballet.

TİYATRO

THEATER

065

- ← Türk tiyatro ve sinemasının iki efsane ismi, Muhsin Ertuğrul (ortada) ve Vasfi Rıza Zobu (sağdan ikinci), Mayıs 1927'de Elhamra'daki performansları için İzmir'i ziyaret etti. Muhsin Ertuğrul (1892-1979) modern Türk tiyatrosunun kurucusu olarak kabul edilir. Birçok oyunun yönetmenliğini ve oyunculuğunu üstlenmiş ve pek çok Türk filmi yönetmiştir. Vasfi Rıza Zobu (1902-1992) sinema ve tiyatrodan oynamış ve Muhsin Ertuğrul'un birçok filminde başrolleri üstlenmiştir.
- ← Two legendary figures of Turkish theater and movies, Muhsin Ertuğrul (center) and Vasfi Rıza Zobu (second from the right), visited İzmir in May 1927 for performances at the Elhamra. Muhsin Ertuğrul (1892-1979) is considered the founder of the modern Turkish theater. He directed and acted in many plays and directed many Turkish movies. Vasfi Rıza Zobu (1902-1992) played in movies and theater. He was the leading man in many Muhsin Ertuğrul's movies.

- ← Yabancı tiyatro ve opera toplulukları düzenli olarak İzmir'i ziyaret etti. 1892'de Bizet'in Carmen Operası İzmir'de gezici bir Fransız opera topluluğu tarafından sahnelendi. Rubellin'in 9 Temmuz 1892 tarihli fotoğrafında topluluk şarkıcılarından Escamillo (Toreador) rolünde Remendada Lapporte ve Don José (Dragoon Onbaşısı) rolünde Dancaire Gretot görülmektedir.
- ← Foreign theater and opera troupes regularly visited İzmir. In 1892, Bizet's opera Carmen was performed in İzmir by a travelling French opera troupe. Troupe singers Remendada Lapporte as Escamillo (Toreador) and Dancaire Gretot as Don José (Corporal of Dragoons) are seen in Rubellin's photograph dated July 9, 1892.

TÜRK KADINLARI THE TURKISH WOMEN

066

- ← Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) yerel şubeleri de mahallelerindeki kadınlar için biçki-dikiş ve nakış kursları düzenledi. Foto H. Göksel'in 1942 yılında çektiği fotoğraf, CHP Eşrefpaşa Şubesi tarafından düzenlenen bu kurslardan birini göstermektedir. Singer, mezun olacak kursiyerlerin dikiş makinası alırken kendilerini tercih etmesini sağlamak amacı ve beklentisiyle eğitim sırasında kullanılmak üzere promosyon olarak dikiş nakış makinaları bağışladı
- ← Local chapters of the Republican People's Party (CHP) also organized cutting-sewing and embroidery classes for women in their neighborhoods. The photograph taken by Foto H. Göksel in 1942 shows one of these classes organized by the CHP Eşrefpaşa Chapter. Singer sewing and embroidery machines were donated by the company as a promotion with the expectation that the graduates of these classes would buy Singer machines later for themselves.

- ↑ Türk Kadınları Biçki Yurdu, 26 Temmuz 1913 tarihinde Türk kadınlarına biçki dikiş eğitimi vermek üzere Behire Hakkı Hanım tarafından İstanbul'da kuruldu. Yurdun açılmasındaki temel neden, muhtaç durumdaki kadınlara terzilik mesleğini öğreterek geçimlerini sağlayabilecekleri iş imkânları sağlamaktı. Daha sonra kadınlara sadece muhtaç durumda oldukları için değil, son moda elbiseleri giyebilmek için de dikiş dikme arzusu yerleşti. Türk Kadınları Biçki Yurdu'nun 1927 yılı itibarıyla İzmir'de 4, Ankara'da 1, Konya'da 3, Gaziantep'te birer şubesi vardı. Bu yurttan mezun olan hanımlar ülkenin birçok şehrinde değişik isimler altında biçki-dikiş yurtları açtılar. Osmanlı'da başlayan bu hareket, Cumhuriyet döneminde kurulan 500'ü aşkın özel biçki-dikiş yurdunun eğitim programlarının düzenlenmesinde örnek alındı. Ahmed Hamdi'nin çektiği bu fotoğraf İzmir'de açılan özel biçki-dikiş yurtlarından biri olan Türk Kadınlar Yurdu Sanat Ocağı'nın 9 Eylül 1925'deki geçit törenindeki arabasını göstermektedir. Arabanın üstündeki flamada "İzmir Türk Kadınlar Yurdu/ Sanat Ocağı/ Müessisi-Tarih-i Tesisi 1340 [1924]-Makbule Kadri" yazmaktadır.

- ↑ The Turkish Women's Cutting-Sewing Home (Türk Kadınları Biçki Yurdu) was founded in İstanbul on July 26, 1913 by Behire Hakkı Hanım to provide sewing training to Muslim Turkish women. The main reason for the opening of the boarding Homes was to provide women in need with job opportunities by teaching them the tailoring profession so they could make a living. Not only because these women were in need, but also because they wanted to sew to be able to wear fashionable clothes. As of 1927, the Türk Kadınları Biçki Yurdu had 4 branches in İzmir, one in Ankara, 3 in Konya and one in Gaziantep. The ladies who graduated from the Türk Kadınları Biçki Yurdu opened cutting-sewing homes in many cities under different names. This movement, which started in the Ottoman Empire, was taken as an example to organize the training programs of more than 500 private cutting-sewing homes established during the Republic period. Photograph taken by Ahmed Hamdi shows the float of the İzmir Türk Kadınlar Yurdu, one of these private cutting-sewing homes opened in İzmir, at the September 9th parade on September 9, 1925. Float banner reads "İzmir Türk Kadınlar Yurdu/ Sanat Ocağı/ Müessisi-Tarih-i Tesisi 1340 [1924]-Makbule Kadri" (İzmir Turkish Women's Home/ Art Guild/ Established in 1340 [1924] by Makbule Kadri).

En souvenir à mon
cher ami de J. Di-
gitte & Max Lemich

8264

KULÜPLER CLUBS

067

- ← Cumhuriyetin ilanından sonra aralarında jaz gruplarının bulunduğu birçok yabancı müzik grubu Batı müziğini tanıtmak için Türkiye'yi ziyaret edip konserler verdi. Jaz Türkiye'de ilk defa 1920'lerde Amerika'dan ziyade, özellikle Fransa'dan gelen guruplar tarafından tanıtıldı. Foto Resne'nin 20 Haziran 1931'de çektiği bu fotoğrafta Kulüp Salih'de program yapan bir Fransız jaz grubu görülmektedir.
- ← After the proclamation of the Republic, many foreign bands visited Türkiye to introduce the Turks western style music including jazz. Jazz first hit Türkiye in the 1920s, coming not from the United States, but from Europe, especially from France. Photograph by Foto Resne showing a French jazz band in the Club Salih, June 20, 1931.

- ↑ Café Eden, daha önce de belirtildiği üzere, 3 Haziran 1888'de açıldıktan kısa bir süre sonra bazı yapısal değişikliklere uğramıştı. Bu değişikliklerden biri de bahçesine yeni bir ev inşası idi (şimdiki Tavacı Recep'in olduğu bina). Etem Ruhi'nin yukarıdaki fotoğrafında en soldaki bina bahse konu yeni binanın resmi olup 1930'lara kadar Kulüp Salih olarak hizmet vermiştir.

- ↑ As noted earlier, shortly after its opening on June 3, 1888, the Café Eden started having some changes. This included losing some of its garden to a new construction where the Tavacı Recep Restaurant is today. This new building seen at left in the photograph by Etem Ruhi served as the Club Salih in the 1930s.

GAZİNOLAR

GAZİNOS

068

- ← Karşıyaka, İzmirli için her zaman eğlencesi bol, popüler bir yer olmuştur. Vapur iskelesinin güney tarafındaki Yalı Gazinosu Karşıyaka'nın en çok rağbet edilen gazinolarından biriydi ve 1934'ten 1950'lerin başına kadar faaliyet gösterdi. 1958'de Belediye aynı yeri, 1992'de kapanana kadar "*Tilla Restoran*" adı ile çalıştıran bir işletmeciye kiraladı. Karşıyaka vapur iskelesinin kuzey tarafında, 1960'lı yıllarda iki gazino bulunmaktaydı. Orhan Aydın tarafından İzmir'in işgalden kurtuluşunun yıldönümü olan 9 Eylül 1964'de çekilen fotoğraf, Akvaryum ve Portofino Gazinoları'ndaki yoğun kalabalığı göstermektedir.
- ← Karşıyaka was always a favorite place in İzmir to have fun. One of the popular restaurants in Karşıyaka was the Yalı Gazinosu next to the ferry pier which operated from 1934 to the early 1950s. In 1958, the Municipality replaced it with a new restaurant which operated as "*Tilla Restaurant*" till it closed in 1992. On the northern side of the Karşıyaka ferry pier, two gazinos operated in the 1960s. The photograph taken by Orhan Aydın on the 62nd anniversary of the liberation of İzmir from the Greek occupation, September 9, 1964, shows bustling the Akvaryum and the Portofino gazinos.

- ↑ İzmir'de birçoğu kıyı boyunca kazıklar üzerine inşa edilmiş bira bahçeleri ve birahaneler özellikle yaz aylarında gayrimüslim erkekler için popüler yerlerdi. Rubellin tarafından 1860'ların başında çekilen bir fotoğrafın sol tarafında üzerinde İtalyanca "*BIRRA*" yazan Café Anglais yer almaktadır.

- ↑ In İzmir beer gardens and beer halls were popular places for non-Muslim men, particularly in summer. Many were built along the shore on piles. A photograph taken by Rubellin in the early 1860s shows the Café Anglais with a sign on top "*BIRRA*" in Italian.

OSMAN BEY PARKI THE OSMAN BEY PARK

069

- ← Karşıyaka'da ki Osman Bey Gazinosu'nun sahnesi önünde bir saz heyeti ve şarkıcılar, Mayıs 1931. Soldan ikinci kişi "*Çapkın Karşıyakalım*" şarkısının bestecisi Zeki Duygulu'dur.
- ← An ensemble of musicians and singers in front of the stage at the Osman Bey Gazinosu. On the back, "*İzmir Karşıyaka Osman Bey Parkı (5-1931)*". The second from the left is Zeki Duygulu, the composer of the song "*Çapkın Karşıyakalım*".

↑ Karşıyaka'daki Osman Bey Parkı adını saygın bir İzmir ailesi olan Osmanzadeler'den almıştır. 1930'ların başında parkı Belediyeden kiralayan Hayri Arman burada akşamları Türk sanat müziği sanatçılarının da konserler verdiği "*Osman Bey Gazinosu*"nu işletmiştir. Hayri Arman, 1950'lerin başında gazinoyu kapattıktan sonra parkın arka tarafındaki ilk önce "*Ar*" daha sonra "*Holivut*" adlı açık hava sinemalarını da işletmiştir. Foto Cemal'in 1940'larda çektiği fotoğrafın ön tarafında halka açık çocuk bahçesi görülmektedir.

↑ The Park known as the "*Osman Bey Park*" in Karşıyaka was named after Osmanzade, a prominent Turkish family. In the early 1930s, Hayri Arman rented the park from the city to operate as a gazino, the "*Osman Bey Gazinosu*" offering musical entertainment in the evenings by well-known Turkish singers. After closing the "*Osman Bey Gazinosu*" in the early 1950s, Arman operated an open-air movie theater in the back of the park, first under the name "*Ar Sineması*" and then renamed as the "*Holivut [Hollywood] Sineması*". The front stayed open to the public as a playground as photographed by Foto Cemal, the 1940s.

Refugees crowding
on sea front
Smyrna. 9-9-23.

SYMRNA

THE GRAND HOTEL KRAEMER PALACE

070

- ← Türk Ordusu'nun üç buçuk yıllık Yunan işgalinden sonra İzmir'i kurtardığı 9 Eylül 1922'de çekilen fotoğrafta yer alan otelin, Türkçe tabelasında "Büyük Otel Splendid Palas" yazdığı için adının Grand Hotel Splendid Palace olduğu anlaşılmaktadır. Fotoğrafta ikinci kat balkonunda Türk bayrakları ve sahil boyunca tahliye edilmeyi bekleyen Rum ve Ermeniler ve onlara ait eşyalar görülmektedir. Grand Hotel Splendid Palace, 14 Eylül 1922'de çıkan yangında tamamen tahrip olmuştur.
- ← The Grand Hotel Splendid Palace (the hotel sign in Turkish reads "*Büyük Otel Splendid Palas*") was photographed on September 9, 1922, the day the Turkish Army liberated İzmir after a three and a half year Greek occupation. Note the Turkish flags on the second-floor balcony and the Greek and Armenian refugees with their belongings waiting to be evacuated along the waterfront. The Grand Hotel Splendid Palace was completely destroyed by the Great Fire on September 14, 1922.

1870'lerde inşa edilen Grand Hotel Kraemer Palace 1880'lere kadar otel olarak faaliyet gösterdi. Bir yangını takiben taşınan Club Hellenique'den sonra 1907'de binayı tekrar otele dönüştürmek için üstüne bir kat eklendi. Otelin mükemmel bir lokantası, birahanesi ve dans salonu vardı. The Grand Hotel Kraemer Palace, 1907 yılında İzmir'de asansörü olan ve elektrikle aydınlanan ilk oteldi. 1911'de tek kişilik yataklı odalar 6-20 franka mal olurken akşam yemeği 5 frank civarındaydı. I. Dünya Savaşı'ndan sonra tüm Avusturya ve Alman vatandaşları 29 Mart 1919'da Müttefikler tarafından Türkiye'den sürüldü ve otelin mülkiyeti el değiştirdi. Naim (Mulavitch) Bey, Grand Hotel Kraemer Palace'ı devraldı ve adını "*Splendid*" olarak değiştirdi.

The Grand Hotel Kraemer Palace, built in the 1870s, worked as a hotel till the 1880s. In 1907, the top floor was added to convert the building to a hotel again after the Club Hellenique moved out following a fire. The hotel had an excellent restaurant, a beer hall and a dance hall. The Grand Hotel Kraemer Palace was the first hotel in İzmir to have an elevator and electric lights in 1907. In 1911, rooms with a single bed cost 6-20 francs while a dinner was around 5 francs. After World War I, all Austrian and German nationals were deported from Türkiye on March 29, 1919 by the Allies and the ownership of the Hotel changed hands. Naim (Mulavitch) Bey took over the Grand Hotel Kraemer Palace and renamed it "*Splendid*".

- ← Grand Hotel Kraemer Palace'in balkonundan rıhtım manzarası.
- ← A view of the quay from a balcony of the Grand Hotel Kraemer Palace.

RİHTİM THE QUAY

İç limanın rıhtımının, kuzeyde Passport binası ile güneyde Gümrük Binası arasındaki kısmı her zaman çok hareketliydi. Rıhtımın bu bölümünde kıyı boyunca birçok otel, kafe ve işyeri vardı. Yabancı yolcuları ağırlamak için inşa edilen rıhtımdaki otellerin büyük bir çoğunluğu Pasaport binasının (yolcu gümrüğü) yakınında bulunuyordu.

The part of the quay of the inner port between the Passport building in the north and the Customs House in the south was always very lively. There were many hotels, cafes, and business offices along the shore in this part of the quay. A large majority of hotels on the quay built to accommodate foreign travelers were located in the vicinity of the Passport building (passengers' custom-house).

071

← Ocak 1909'da çekilen bir fotoğrafta, Rıhtımın kuzeyinde, Keussuk (Kösük) Sokak'ta köşeyi döndükten sonra, soldan sağa Hotel Alexandrie, Hotel Elpiniki, Hotel Mikra Asia ve Amerikan filosu Great White Fleet'in ziyareti sırasında adı geçici olarak "*American Bar and Restaurant*"a değiştirilen "*Chios, Limnos & Samos*" adlı kafe görülmektedir.

← Further north of the quay after turning the corner at the Keussuk (Kösük) sokak, we see from left to right the Hotel Alexandrie, the Hotel Elpiniki, the Hotel Mikra Asia, and the café "*Chios, Limnos & Samos*" which was temporarily renamed as the "*American Bar and Restaurant*" during the port visit of the Great White Fleet in a photograph taken in January 1909.

↑ 1908-1910 arası çekilen bu fotoğrafta, sağdan sola: Naim (Mulavitch) Bey tarafından işletilen Hotel la Turquie, bir kafe ve Coffee of Milano adlı kafe (her ikisinin yerine daha sonra Grand Hotel Central inşa edildi), Café Pera d'Oro (Altın Armut), Rees Binası ve Hotel d'Egypte bulunmaktadır.

↑ In the photograph taken between 1908-1910, from right to left: the Hotel la Turquie operated by Naim (Mulavitch) Bey, a café and the Coffee of Milano (both were later replaced by the Grand Hotel Central), the Café Pera d'Oro [Golden Pear], the Rees Building, and the Hotel d'Egypte.

ŞİFA ECZANESİ THE ŞİFA PHARMACY

072

← Kartpostalda, Kemeraltı'nın girişindeki Ragıp Paşa Otel'i'nin zemin katında solda Ferid Eczacıbaşı'nın Şifa Eczanesi ve sağda Ragıp Paşa Kırathanesi bulunmaktadır. Bu kırathanede şair Bıçakçızade Hakkı, Küçük Talat (Muşkara), yazar Nail Moralı, ressam Kadri ile eczacı Ferit Eczacıbaşı ve eczacı Kamil Aktaş'ın da üyesi olduğu ünlü Palavra Kulübü vardı. 1930'larda ülkede ve şehirde olup bitenleri alay ve hiciv yolu ile dile getiren bir grup entelektüel tarafından kurulan Palavra Kulübü 1955 yılına kadar aktifti.

← The postcard shows Ferid Eczacıbaşı's Şifa Pharmacy on the ground floor of Ragıp Paşa Hotel and Ragıp Paşa Kırathanesi (café) at the right. In this café was the famous Palavra (meaning "nonsense" in Turkish) Club, of which poet Bıçakçızade Hakkı, Küçük Talat [Muşkara], author Nail Moralı, painter Kadri and pharmacists Ferit Eczacıbaşı and Kamil Aktaş were members. The Palavra Club, founded in the 1930s by a group of intellectuals who expressed what was happening in the country and the city through ridicule and satire, was active till 1955.

↑ İzmir'in az sayıdaki Türk eczacılarından Süleyman Ferit (Eczacıbaşı), iş hayatına 1903 yılında Gureba-i Müslimin Hastanesi'nde başladı. 1909'da kendi eczanesini açtı. Ürünleri arasında tıbbi preparatların yanı sıra kremler, kolonyalar ve diş macunları da vardı. Yukarıda soldaki fotoğrafçı le Soleil tarafından 1900'lü yılların başında Gureba-i Müslimin Hastanesi'nin eczanesinde çekilen fotoğrafta en sağda Süleyman Ferit ve yanında asistanları görülmektedir. 1911 yılında Süleyman Ferit, Hükümet Konağı'ndan hemen sonra Kemeraltı'nın girişindeki Şifa Eczanesi'ni satın aldı. 1950'li yılların başında Şifa Eczanesi'nde çekilen yukarıdaki diğer fotoğrafta sağda Süleyman Ferit, solda oğlu Kemal görülmektedir.

↑ Süleyman Ferit (Eczacıbaşı), one of the very few Turkish pharmacists in İzmir, started his career at the Gureba-i Müslimin Hospital in 1903. In 1909, he opened his own pharmacy. His products included medical preparations as well as creams, colognes and toothpastes. In the above photograph at the left taken in the early 1900s by le Soleil, Süleyman Ferit is seen at the right with his assistants in the pharmacy of the Gureba-i Müslimin hospital. In 1911, Eczacıbaşı purchased the Şifa Pharmacy located at the Kemeraltı right after the Government Palace "Hükümet Konağı". In the above photograph at right taken in the early 1950s in the Şifa Pharmacy, Süleyman Ferit is at the right and his son Kemal at the left.

POLİSLER THE POLICE

073

- ← Atatürk Meydanı'nda (diğer adıyla Konak Meydanı) trafiği yönlendiren bir polis memuru, "zıvana" olarak bilinen bir silindirin içinde duruyor. 1960'lı yıllarda trafik polislerini koruması için konulan variller, İzmir'de trafik ışıklarının yerleştirildiği 1970'li yılların başında kaldırıldı. Bu fotoğraftaki zıvananın üzerinde Türkiye Bağcılar Bankası'nın ilanı görülmektedir. Kontrolünü kaybetmek anlamına gelen "zıvanadan çıkmak" argosu, trafik kurallarını ihlal eden sürücülerle uğraşmak için zıvanadan çıkan öfkeli memurların ardından Türkçeye girmiş olup fotoğraf 1960'ların ortalarında çekilmiştir.
- ← A police officer directing traffic in the Atatürk Square (aka Konak Square) standing in a barrel known as "zıvana". The barrels installed in the 1960s to provide some kind of protection for traffic police were removed in the early 1970s when traffic lights were installed in İzmir. The zıvana in this photograph had an advertisement of the Türkiye Bağcılar Bankası on it. The slang "zıvanadan çıkmak" (getting out of zıvana) meaning losing control of himself/herself entered the Turkish language after exasperated officers getting out of their zıvana to deal with drivers violating traffic rules. Photograph was taken in the mid-1960s.

- ← Osmanlı idaresi tarafından İzmir'de yaptırılan karakol binaları, Cumhuriyet döneminde de karakol olarak kullanılmıştır. Kemeraltı ve Kemer Karakolları 1880'li yıllardan beri sürekli hizmet vermekteydi. Fotoğraf 29 Ekim 1941'de Cumhuriyet Bayramı kutlamaları için süslenen Kemeraltı Karakolu girişini göstermektedir.
- ← Police stations built by the Ottoman administration in İzmir were also used as police stations during the Republic period. Kemeraltı and Kemer police stations were in continuous service since the 1880s. Kemeraltı police station entrance decorated for the Republic Day celebrations, October 29, 1941.

SUÇ VE CEZA

CRIME AND PUNISHMENT

074

- ← Kadın cinayetleri uzun yıllar boyunca daha fazla konuşulmasına, daha fazla haber yapılmasına, toplumda daha fazla bilinçlendirme çabalarına rağmen Türkiye'de giderek artan bir sosyal yara olmaya devam etmektedir. Fotoğraf 1930'ların başında Çeşme'de hunharca işlenen bir kadın cinayetinden sonra tutanak hazırlayan Cumhuriyet savcısı ile mahkeme kâtibini göstermektedir.
- ← Despite the fact that femicides have been talked about more, given more news coverage, and efforts to raise more public awareness for many years, they continue to be an increasing social wound in Türkiye. The photograph shows a public prosecutor and a court clerk while writing a homicide report after the gruesome murder of a woman in Çeşme in the early 1930s.

- ↑ İslam hukuk sistemine dayanan Osmanlı hukuku, kamu düzeni ve diğer suçlar için gerektiğinde ölüm cezasına izin verirdi. İzmir'de Hükümet Konağı önünde halka açık idamlar en yaygın infaz şekliydi. A. l'Alliance Française tarafından yayınlanan kartpostal, 1890'larda Hükümet Caddesi'nin (eski adıyla Sabunhane Caddesi) sonundaki Hükümet Konağı'nın arka kapısının önünde asılı üç hükümlüyü göstermektedir. O dönem hapishane de aynı sokakta bulunuyordu.

- ↑ The Ottoman law based on Islamic legal system allowed capital punishment for the sake of public order and other crimes. In İzmir, public hangings in front of the Government Palace were the most common form of execution. The postcard published by A. l'Alliance Française shows three convicts hang in front of the gate of the Government Palace at the end of the Hükümet Caddesi (formerly Sabunhane Street) in the 1890s. The prison was also located on the same Street.

DOĞAL AFETLER NATURAL DISASTERS

075

- ← İzmir çevresinde birçok aktif fay hattı vardır. 31 Mart 1928 günü saat 14:27'deki 6,5 şiddetindeki deprem 50 kişinin ölümüne ve büyük hasara neden olmuştur. Depremi merkezi İzmir'in yaklaşık 56 km güneydoğusundaki Torbalı idi. İnsanlar artçı şoklar veya başka bir ölümcül deprem sonucu çökeceği endişesiyle evlerine geri dönmekten korktular. Fotoğraf, Mart 1928 depreminin artçı şoklarını atlama için Alsancak'ta dışarıda oturan halkı gösteriyor.
- ← The area around İzmir has several seismically active faults. On March 31, 1928 at 2:27 pm, İzmir experienced a 6.5-scale earthquake causing 50 deaths and extensive damage. The shock was centered in Torbalı about 35 miles (56 km) southeast of İzmir. After the earthquake, people were afraid of going back into their homes in fear that it would collapse as a result of aftershocks or another deadly earthquake. The photograph shows people sitting out in Alsancak to ride out the aftershocks of the March 1928 earthquake.

- ↑ Sel ve deprem felaketleri İzmirli için her zaman en acı verici gerçeklerdi. 25 Ekim 1930'da İzmir'deki sağanak yağış, bazı bölgelere 25 cm'den fazla yağış bırakmış ve sel nedeniyle 100'den fazla kişi ölmüş, 700 ev yıkılmış, kanalizasyon hatları ile yollar tahrip olmuş ve iş yerlerinde büyük hasarlar meydana gelmiştir. Hatta sel sularının taşıdığı kayalar Konak-Karantina tramvay hattının kapanmasına yol açmıştır.

- ↑ The hazards of floods and earthquakes were painfully real to the residents of İzmir. A torrential rain in İzmir on October 25, 1930 had dumped more than 25 cm of rain in some areas and caused the worst flooding recorded in İzmir, killing over 100 people, destroying 700 houses, destroying the municipal sewer lines, roads and causing major damages in business districts. The devastation was made worse after a powerful flood carried boulders along the Konak-Karantina tram lines.

I. DÜNYA SAVAŞI / WORLD WAR I

076

← I. Dünya Savaşı sırasında İngiliz savaş uçaklarının bombardımanları İzmir'de bir çok kişinin ölümüne ve hasara yol açmıştır. 1 Ağustos 1917'de Basmane-Kasaba hattına ait Halkapınar demiryolu tesislerine yedi uçaktan oluşan bir İngiliz filosu tarafından sekiz bomba atılmış ve Türk ordusunun demiryoluyla ulaşım ve taşımacılık faaliyetlerine mani olmak amacıyla yapılan bu saldırı sonucu 22 vagon tahrip olmuştur. İzmir valisi Rahmi Bey Müttefik devletlerin erkek vatandaşlarını Türk mahallesindeki evlerde tutuklayarak bombardımana mani olmaya çalışmıştır. Bu bombardımandan sonra 2 Ağustos 1917'de çekilmiş olan fotoğraf Halkapınar demiryolu tesislerindeki hasarı göstermektedir.

← During World War I, British warplanes bombed İzmir a number of times causing destruction of life and property. In one of these bombing raids on August 1, 1917, seven British war planes dropped eight bombs onto the Halkapınar train depots of the Basmane-Kasaba (Turgutlu) railway. The bombing raid conducted to prevent the use of railroads by the Turkish Army damaged 22 freight cars. Governor (vali) Rahmi bey interned some adult male nationals of Allied powers in the Turkish Quarters to prevent bombardments. Photograph taken on August 2, 1917 shows the damage at the Halkapınar train depots after the bombing raid.

I. Dünya Savaşı sırasında İngiliz Donanması, Türk mayın gemilerinin, düşman gemilerinin İzmir Körfezi'ne girmesini önlemek amacıyla döşediği mayınları bulmak için Kraliyet Hava Kuvvetleri'nin uçurtma balonlarını kullandı. Balonlar, gemiler tarafından yaklaşık 800 feet (244 metre) mesafeye uçuruluyordu. Balondaki gözcü su altındaki mayını görünce gemiye telefon ederek yerini bildirmekteydi. Daha sonra, mayın tarayıcıları mayınları sabitleyen bağlarından kırarak yüzeye çıkarırdı. Deniz yüzeyine çıkarılan mayınlar yakın mesafeden tüfek ateşiyle patlatılırdı. Padova Freres'in 17 Mart 1919'da çektiği fotoğrafta, 15 Mayıs 1919'daki Yunan işgalinden önce İzmir Körfezi'nde mayın taraması yapmak için bir İngiliz donanma gemisi tarafından kullanılmış olan uçurtma balonu görülmektedir. →

During World War I, the British Navy used kite balloons of the Royal Air Force to spot mines laid by Turkish minelayers to prevent enemy ships from entering the Bay of İzmir. Balloons were towed behind the ships at an altitude of about 800 feet (244 meters). The usual procedure in spotting a mine was to phone down to the ship and report its location when the balloonist was able to see underwater. Then, the minesweepers picked up the location and broke the mines from their moorings and floated up to the surface. Once up, they were exploded by rifle fire at close range. Photograph by the Padova Freres taken on March 17, 1919 shows a British kite balloon towed by a ship for minesweeping of mines across the Gulf of İzmir prior to the Greek occupation on May 15, 1919. →

YUNAN İŞGALI THE GREEK OCCUPATION OF İZMİR

077

- ← 9 Eylül 1922'de Türk Ordusu, üç yıldan fazla süren Yunan işgalinden sonra, şehri kurtardı. Türk süvarileri, İzmir'e, rıhtımın Punta adı verilen Kuzey ucundan girdi. Alay, Rıhtımdan Konak'taki Hükümet Konağı'na doğru ilerledi. Fotoğraf, Türk süvari alayını 15 Mayıs 1919'da İzmir'deki Yunan işgalinin başladığı aynı noktadan geçerken göstermektedir.
- ← On September 9, 1922, the Turkish Army liberated the city after more than three years of Greek occupation. The Turkish cavalry entered İzmir at the northern tip of the quay called Punta. The regiment proceeded down the quay to the Government Palace in Konak. Photograph shows the Turkish regiment passing through the same spot where the Greek occupation of İzmir started on May 15, 1919.

Yunan işgali, 15 Mayıs 1919'da sabah 8'de bir İngiliz destroyerinin üç Yunan savaş gemisi ile altı nakliye gemisine öncülük ederek İzmir sularına girmesi ile başladı. Nakliye gemileri limana yaklaştı ve Yunan birliklerini rıhtıma çıkardı. Padova Biraderler'in bir fotoğrafında Hotel de la Ville'in önündeki Yunan birlikleri ve Yunanistan Başbakanı Venizelos'un resminin olduğu bir pankart görülmektedir. ↓

The Greek occupation of İzmir started at 8 am May 15, 1919 with a British destroyer leading three Greek warships and six transports. Transports moved into the harbor and began disembarking Greek troops on the quay. Greek troops in front of the Hotel de la Ville and the banner with a picture of the Greek Prime Minister Venizelos are seen in a photograph by the Padova Freres. ↓

← 15 Mayıs 1919'da İzmir'i işgal eden Yunan Ordusu karargâhlarını, Hükümet Konağı'nın karşısında Konak Meydanı'ndaki Osmanlı askeri kışlası Sarı Kışla'da kurdu. Pileli etek "foustanelle", geniş kollu beyaz gömlek "ypodetes", işlemeli yün yelek "fermeli" ve uzun püsküllü başlıkları "farion" ile Yunan Muhafızları (Evzone'lar), Kral Konstantin'in Haziran 1921'de İzmir'e yaptığı ziyaret sırasında Sarı Kışla önünde muhafız alayı olarak görev yaptılar. Fotoğraf: Wide World Photos.

← After the Greek Army occupied İzmir on May 15, 1919; they located their Army headquarters at Sarı Kışla, the Ottoman military barracks in the Konak Square across the Government Palace. The Greek guards (Evzones) with pleated skirt "foustanelle", wide sleeved white shirt "ypodetes", embroidered woolen vest "fermeli" and a long-tasseled cap "farion" were on guard duty in front of Sarı Kışla during King Constantine's visit in İzmir in June 1921. Photograph by Wide World Photos.

078

- ◀ Kemal Mete'nin çektiği fotoğraf, İzmir'in Yunan işgalinden kurtuluşunun 25. yılı olan 9 Eylül 1947'de Sarı Kışla önündeki kutlamalarda bayrak çekme törenini göstermektedir. Alt balkonda, askeri ve mülki erkan arasında zamanın İzmir valisi Refik Soyer ile Belediye Başkanı Refik Leblebicioğlu görülmektedir.
- ◀ Photograph by Kemal Mete shows the Turkish flag raising ceremony at the 25th anniversary celebration of the liberation of İzmir from the Greek occupation in front of Sarı Kışla on September 9, 1947. In the lower balcony, the governor Refik Soyer and the mayor Reşat Leblebicioğlu are seen among the dignitaries.

ORDULAR, İLK HEDEFİNİZ AKDENİZ'DİR, İLERİ ARMIES, YOUR FIRST TARGET IS THE MEDITERRANEAN, FORWARD

079

- ← Savaşı kaybetmiş yaklaşık 50,000 Yunan askeri, 4 Eylül 1922'de tam bir kargaşa içinde İzmir'e doğru geri çekilmeye başladı. İzmir'de görevli İngiliz Deniz Subayı Charles Howes geri çekilen Yunan askerlerini *"çoğu 12 gündür yiyecek bulamayan, yorgun, aç görünümlü, bazıları yaltnayak... başlarında subay olmayan, düzensiz bir yürüyüşle sadece tökezleyen bacaklarının izin verdiği kadar hızlı bir şekilde ikişer üçer süzülüyorlar"* diyerek anlatmıştı. Fotoğrafta yaralı Yunan askerlerinden bazıları öküz arabalarında, İzmir'e doğru geri çekilirken görülmektedir.
- ← Almost 50,000 defeated Greek troops started their retreat toward İzmir in complete disarray on September 4, 1922. Charles Howes, a British Naval Officer stationed at İzmir, noted that *"most had received no supplies of food for 12 days and were haggard, hungry looking, some barefoot...no officers, no regulations, no marching, just sloughing along in twos and threes as fast as their stumbling legs permitted."* Photograph of wounded Greek soldiers, some on ox driven carts, retreating toward İzmir.

Türk Ordusu, 1922 yazında Yunan birliklerinin gücünü kaybetmiş olmasını da göz önünde bulundurarak hücumlarını hızlandırdı. İzmir'i Yunan Ordusundan geri alma çabaları, 26 Ağustos 1922'de başlayıp 30 Ağustos 1922'de zaferle sonuçlanan Büyük Taarruz ile başladı. Türklerin Afyon'da Yunan Ordusunu mağlup etmesinden sonra Mustafa Kemal, *"Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri"* emrini verdi.

The Turkish Army hastened its attacks on the weakened Greek forces in the summer of 1922. The push to take İzmir back from the Greek Army started with the Great Offensive of August 30, 1922. After the Turks defeated the Greek Army at Afyon, Mustafa Kemal issued his order *"Armies, your first target is the Mediterranean, forward"*.

↑ Bir Türk Breguet-14 keşif uçağı dört Yunan savaş uçağıyla yapılan bir hava çatışmasından sonra 25 Temmuz 1922'de Afyon yakınlarındaki Döğler'de düşürüldü ve Teğmen Cemaladdin ve Yüzbaşı Ahmet Bahaeddin düşen uçakta şehit oldu. Fotoğraf düşürülen uçağın enkazını ve şehit havacıları göstermektedir.

↑ A Turkish Breguet-14 reconnaissance plane was shot down at Döğler near Afyon on July 25, 1922 after an aerial combat with four Greek war planes killing the lieutenant Cemaladdin and Captain Ahmet Bahaeddin. Photograph shows the gunned down airplane and dead Turkish airmen.

9 EYLÜL 1922 / SEPTEMBER 9, 1922

← Yüzbaşı Şerafeddin Bey, 9 Eylül 1922'de İzmir'e giren Türk süvarilerine komuta ediyordu. Alay rıhtımdan Konak Meydanına doğru ilerlerken Türk bayrağını Hükümet Konağı'na kendisi çekti.

← Captain Şerafeddin Bey was leading the Turkish cavalry entering İzmir on September 9, 1922. The regiment proceeded down the quay to the Konak Square and Captain Şerafettin Bey hoisted the Turkish flag on the Government Palace.

080

23 Eylül 1922'de 1. Ordu Komutanı Nureddin Paşa, askerlik çağındaki 17-45 yaş arası erkek mültecilerin gözaltına alınmasını ve savaş esiri olarak tutulmak üzere Anadolu içlerine sürülmesini emretti. Askerlik çağındaki erkekler ayrıldı ve harp esiri olarak gönderilmek üzere Alsancak limanındaki trenlere bindirildi. Bu harp esirleri daha sonra Yunanistan'da tutulan Türk savaş esirleriyle takas edildi.

On September 23, 1922, the commander of the First Turkish Army, Nureddin Paşa ordered those male refugees of military age of 17-45 were to be detained and deported into the interior to be held as prisoner of war (POW). The men of military age were separated and taken to the trains at the Alsancak port for deportation to the interior to be held as POWs. Later, they were exchanged with the Turkish POWs held in Greece.

→

→

MUSTAFA KEMAL İZMİR'DE MUSTAFA KEMAL ENTERED İZMİR

081

- ← Türk Ordusu'nun 9 Eylül 1922'de şehri üç yıldan fazla süren Yunan işgalinden kurtarmasından sonra Mustafa Kemal, 10 Eylül'de İzmir'e girdi. Ordu fotoğrafçısı Esat Nedim Tengizman'ın bu fotoğrafı, Mustafa Kemal'i 10 Eylül 1922'de İplikçizade'nin evine giderken Karşıyaka sahilinde gösteriyor. Arka koltukda soldan sağa: Mustafa Kemal, Genelkurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak ve yaveri Salih Bozok, önde şöför Mehmet Suyolcu.
- ← After the Turkish Army liberated the city on September 9, 1922 after more than three years of Greek occupation, Mustafa Kemal entered İzmir on September. 10, 1922. The photograph by the Turkish Army photographer Esat Nedim Tengizman shows Mustafa Kemal on the Karşıyaka shore on his way to the İplikçizade house on September 10, 1922. Back seat from left to right: Mustafa Kemal, Army Chief of Staff Field Marshal Fevzi Çakmak, and Mustafa Kemal's aid-de-camp Salih Bozok, and driver Mehmet Suyolcu.

- ← Karşıyaka sahilinde Kodjias Konakları olarak bilinen 15 odalı ikiz binalar 1914 yılında inşa edilmiştir. 1916'da Türk tüccar İsmail İplikçizade, sağdaki evi Pierre Aliotti'den 50.000 liraya satın aldı. İşgal döneminde Yunanlar her iki konağa da el koymuş, Yunan Kralı Konstantin, Mayıs/ Haziran 1921'deki ziyareti sırasında İplikçizade'nin evinde kalırken, maiyeti soldaki evi kullanmıştır. 9 Eylül 1922'de İzmir'in işgalden kurtarılmasından sonra İplikçizade ailesi evlerini geri aldı ve Mustafa Kemal'i 10 Eylül 1922'de İzmir'e geldiğinde Türk zaferinin sembolü olarak evlerine davet etti. Mustafa Kemal İplikçizade Konağı'nda iki gün misafir kalmıştır.
- ← The twin 15-room mansions known as Kodjias mansions on the shore in Karşıyaka were built in 1914. In 1916, İsmail İplikçizade, a Turkish trader, bought the house at the right for 50,000 liras from Pierre Aliotti. The Greek King Constantine stayed in the İplikçizade house during his visit in May/June 1921 while his entourage used the house at the left. After the Turks liberated İzmir on September 9, 1922, the İplikçizade family reclaimed their house and invited Mustafa Kemal to stay as a symbol of Turkish victory when he arrived in İzmir on September 10, 1922. Mustafa Kemal stayed in the İplikçizade house for two days.

İzmir, Darıcağ, Lide, Fayıfok, Lide, Jorjide, Kule, İttihadiye Lide 1921

VECİHİ HÜRKUŞ

082

- ← Vecihi Hürkuş (1896-1969), Türk havacılık tarihinde çığır açan yenilikleriyle tanınan bir havacıdır. Kurtuluş Savaşı sırasında düşürülen veya ele geçirilen düşman uçaklarının motorlarını ve parçalarını kullanarak Türkiye'deki ilk uçağı tasarladı ve üretti. 200 beygir gücündeki motor, saatde 200 km hıza ulaştı. Vecihi, 28 Ocak 1925'te Seydiköy (Gazimir) hava sahasında izinsiz 15 dakikalık bir test uçuşu gerçekleştirdi. Bu izinsiz uçuş nedeniyle 15 gün hapis cezası aldıktan sonra askerlikten ayrılarak Türk Tayyare Cemiyeti'nde çalışmaya başladı. Soldaki fotoğrafın alt kısmına el yazısıyla "*İzmir Darağaç Tayyare Fabrikası'nda tayyareci Vecihi Beğ'in bizzat imal ettiği tayyare 1341 (1925)*" yazılmıştır.
- ← Vecihi Hürkuş (1896-1969) is known for his groundbreaking innovation in Turkish aviation history. He designed and built the first airplane in Türkiye by using the engines and parts of enemy aircrafts shutdown or captured during the War of Independence. The 200-horsepower engine provided a maximum speed of 200 km/h. Vecihi flew his plane for a 15-minute test flight without an authorization at the Seydiköy (Gazimir) air field on January 28, 1925. After he was given a 15-day prison sentence because of his unauthorized flight, he quit the military and worked for the Turkish Air Association (Türk Tayyare Cemiyeti). The handwritten note reads "*İzmir Darağaç Tayyare Fabrikası'nda tayyareci Vecihi Beğ'in bizzat imal ettiği tayyare 1341 [1925]*" (Airplane built by airman Vecihi Beğ in the Darağaç airplane factory, 1925).

SARI KIŞLA

1826'da Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasından sonra, ordunun yeniden yapılanmasının bir parçası olarak İzmir'de yeni bir kışla inşa edildi. Sarı Kışla, 1827-1829 yılları arasında Hükümet Konağı'nın karşısındaki Konak Meydanı'nda, denizden kazanılan arazi üzerinde inşa edilmiştir. Resmi adı Kışla-yı Hümayün (Saltanat Kışlası) olmasına rağmen sarı renginden dolayı Sarı Kışla olarak biliniyordu. Sarı Kışla, yıkıldığı tarih olan 1955 yılına kadar İzmir'in en büyük binası olarak kaldı. 1900'lü yılların başında yayımlanan soldaki kartpostalda Sarı Kışla'nın Konak Meydanı'na bakan cephesi, sağda Fazıl Berki'nin 1925 yılında çektiği fotoğrafta ise denize bakan merkezi avlulu U şeklindeki binası görülmektedir. ↓

After the elimination of the Janissaries in 1826, new barracks in İzmir were built for the new army as part of the reorganization. Sarı Kışla was built in 1827-1829 in the Konak Square across the Government Palace on land reclaimed from the sea. Although it was officially called Kışla-ı Hümayün (Imperial Barracks), it was known as Sarı Kışla because of its yellow color. From the beginning in 1827 till its demolition in 1955, Sarı Kışla remained the largest building in İzmir. The postcard at the left from the early 1900s shows the facade of Sarı Kışla facing the Konak Square and the photo at the right taken by Fazıl Berki in 1925 shows the U-shaped building with a central courtyard facing the sea. ↓

Edt* PADOVA FRÈRES
Rue Franque 116

SOUVENIR
DE SMYRNE

← Osmanlı Hava Kuvvetleri 1911 yılında kurulmuştur. İzmir'deki ilk Osmanlı hava kuvvetleri birliği olan Tayyare Bölüğü, Mart 1916'da Seydiköy'de (Gaziemir) hava keşif için kullanılan beş uçakla oluşturuldu. 5. Tayyare Bölüğü'nün filosu, Alman yapımı AEG C.IV ve Albatros C çift kanatlı uçaklarından oluşuyordu. Eğitimli Türk personel sıkıntısı nedeniyle Almanlar, uçaklara ek olarak teknik bilgi ve pilot sağladı. Padova Biraderler'in fotoğrafı, Seydiköy'de bir AEG C.IV uçağını göstermekte olup, bunlar iki makineli tüfekli, iki koltuklu, çift kanatlı uçaklardı.

← The Ottoman Air Force was founded in 1911. The 5th Air Squadron, the first Ottoman air force unit in İzmir, was established in March 1916 at Seydiköy (Gaziemir) with five planes which were used for aerial reconnaissance. The 5th Air Squadron's fleet consisted of German made AEG C.IV and Albatros C biplanes. Due to shortages in trained Turkish personnel Germans provided technical know-how and pilots in addition to aircrafts. The photograph by the Padova Freres shows an AEG C.IV plane at Seydiköy. The AEG C.IVs were two-seat biplanes with two machine guns.

← Türk Ordusu'nun Kurtuluş Savaşı sırasında çok az uçağı vardı. Bu kumaş kaplı ahşap gövdeli Alman yapımı Gotha WD.13 seri numaralı şamandıra uçağı, Mart 1917'de Osmanlı Hava Kuvvetlerine teslim edilen iki Gotha WD.13'ten biriydi. 1921 yılında Milli Güçler tarafından işgal altındaki İstanbul'dan Amasra'ya kaçırılmış ve Kurtuluş Savaşı sırasında hava muharebelerinde önemli başarılar göstermiştir. Uçak İzmir'in kurtuluşundan sonra Kasım 1922'de Güzelyalı'daki Birinci Deniz Tayyare Bölüğü'ne nakledilmiş ve 1924'e kadar aktif olarak kullanılmıştır. Gotha WD.13'ler üst kanatta 7,9 mm makineli tüfek bulunan iki koltuklu çift kanatlı uçaklardı. 150 beygir gücündeki Benz Bz.III motoru, saatte 112 km hız sağlardı. Fotoğraf bu uçaklardan birine ait olup üzerinde "*İzmir Deniz Tayyare Bölüğü 1340 (1924) Haziran 30*" yazılıdır.

← The Turkish Army had very few airplanes during the War of Independence. This fabric-covered wood-fuselage German made Gotha WD.13 float-plane with serial number "284" was one of two Gotha WD.13s delivered to the Ottoman Air Force in March 1917. In 1921, it was smuggled out of Allied-occupied İstanbul to Amasra by Nationalists and used during the War of Independence with considerable success in air battles. After the liberation of İzmir, they were transferred to the 1st Naval Air Division at Güzelyalı in November 1922 and served till 1924. Gotha WD.13s were two-seat biplanes with a 7.9 mm machine gun on the upper wing. The 150-horsepower Benz Bz.III engine provided a maximum speed of 112 km/hr. Photograph of Gotha WD.13 with a handwritten note "*İzmir Deniz Tayyare Bölüğü [1340 (1924) Haziran 30*" (İzmir Naval Air Division June 30, 1924).

فوتوگرافلارلا عسكى ايزمير ده ياشام
۱۹

YAVUZ ZIRHLISI YAVUZ BATTLESHIP

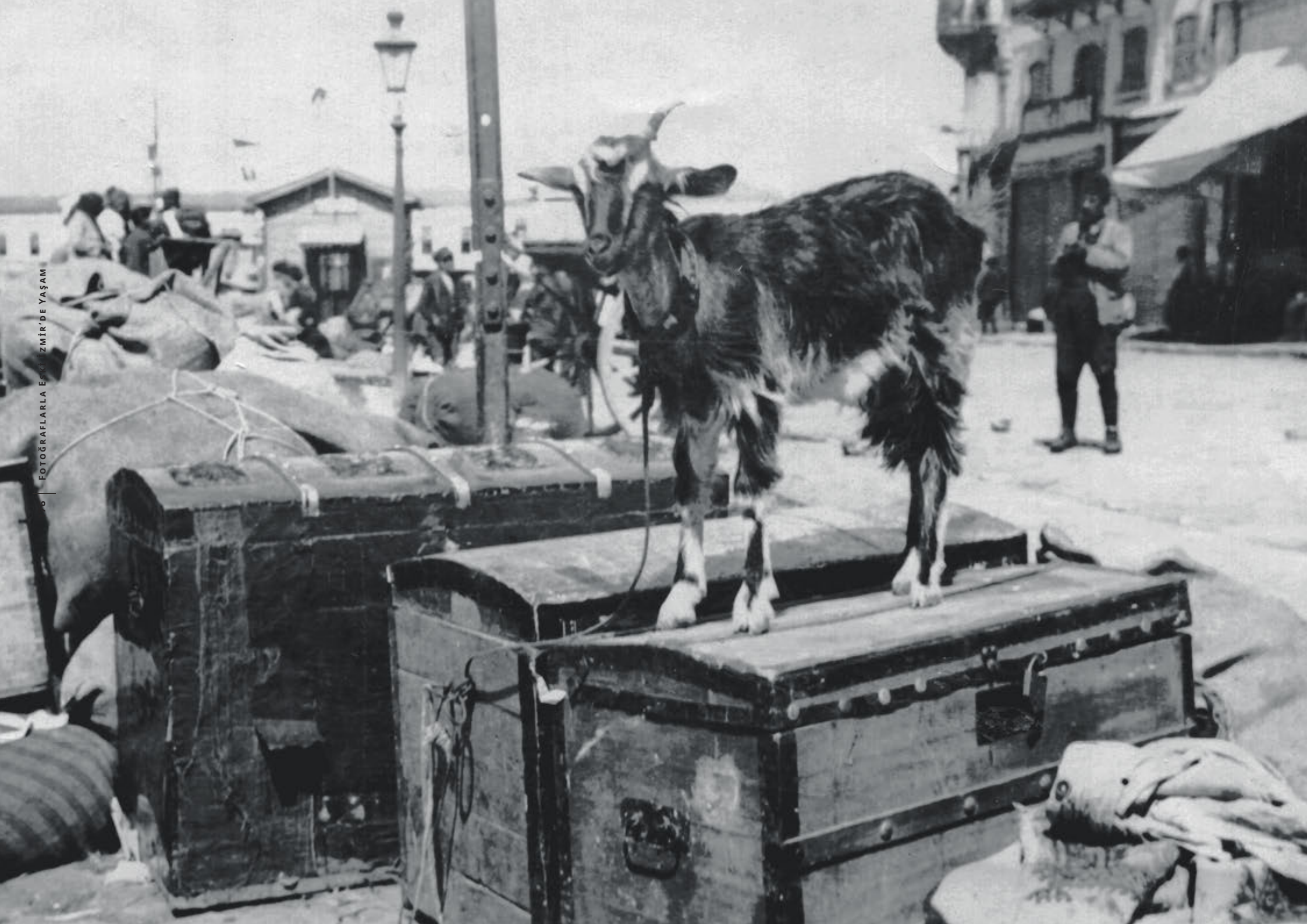
084

- ← TCG Yavuz Eylül 1925'de İzmir'i ziyaret etmiştir. 19 Eylül 1340 (1924) cuma günü Karşıyaka'da çekilen fotoğraf dört Türk askeri ile TCG Yavuz'dan bir denizciyi göstermektedir. Ortada poz vermiş olan denizcinin şapkasında "Yavuz Zirhlisi" yazılıdır.
- ← TCG Yavuz visited İzmir in September 1925. The photograph taken in Karşıyaka on Friday, September 19, 1340 (1924) shows four Turkish soldiers and a sailor from TCG Yavuz. On the hat of the sailor standing in the middle the inscription reads "Yavuz Zirhlisi" (Yavuz Battleship).

- ↑ Osmanlılar Ağustos 1914'te Almanya ile ittifak kurduğunda, Yavuz adını alan Alman kruvazörü Goeben, Osmanlı Donanması'na katıldı ve Rusya'nın Karadeniz limanlarını bombaladı. 2 Kasım 1914'te Rusya, Türkiye'ye savaş ilan etti. Cumhuriyet kurulduktan sonra, TCG Yavuz'u Türk Donanmasının amiral gemisi haline getirmek için yapılan revizyon çalışmaları 1927'den 1930'a kadar üç yıl boyunca devam etti. Aralık 1950'ye kadar aktif görevde kalan Yavuz, 1971 yılında hurdaya satıldı. Türk Deniz Kuvvetleri'nin en efsanevi gemisi Yavuz, İzmir'i birçok kez ziyaret etti. Foto Cemal'in fotoğrafı geminin 1933 yılındaki ziyareti sırasında çekilmiştir.

- ↑ When the Ottomans formed an alliance with Germany in August 1914, the German cruiser Goeben, renamed Yavuz, joined the Ottoman Navy and shelled Russia's Black Sea ports. On November 2, 1914, Russia declared war on Türkiye. After the Republic was established, the overhaul works of TCG Yavuz proceeded over three years from 1927 to 1930 to make the ship the flagship of the Turkish Navy. Yavuz was on active duty till December 1950 and was sold for scrap in 1971. Yavuz, the most legendary ship of the Turkish Navy, visited İzmir many times. Photograph by Foto Cemal is from the 1933 visit.

KAÇAN MÜLTECİLER THE FLEEING REFUGEES

085

- ← Rıhtımda İzmir'den kaçmaya çalışan mülteci bir ailenin sandıklarının üstünde duran bir keçi. Bazı mülteciler ilerleyen Türk ordusundan kaçarken beraberlerinde hayvanlarını da götürmek için getirmişlerdi. Near East Relief örgütünün bu fotoğrafı büyük yangının başladığı 13 Eylül 1922 günü çekildi.
- ← A goat perched on top of the trunks of a refugee family on the quay. Some refugees had brought their animals with them when they fled the advancing Turkish army. Photograph by the Near East Relief Organization was taken on September 13, 1922, the day the Great Fire started.

Mülteciler ilerleyen Türk Ordusu'ndan kaçarak şehre akın ederken, Türk askerleri ve milisler rıhtımdaki mülteciler arasında düzeni sağlamaya çalıştı. Aşağıdaki fotoğraf, Pasaport yakınlarındaki rıhtımda devriye gezen bir milisi göstermektedir. ↓

As the refugees crowded into the city fleeing the advancing Turkish Army, Turkish soldiers and irregulars tried to maintain order among the refugees on the quay. The photograph below shows a Turkish irregular patrolling the quay near Pasaport. ↓

↑ İngilizler tarafsızlıklarının mültecileri kurtarmalarına izin vermediği konusunda ısrar etseler de, bazılarını savaş gemilerine aldılar. İngiliz amiral gemisi Iron Duke, 13 Eylül'de rıhtımdaki yangınlar devam ederken 2.000'den fazla mülteciyi kabul etti. Fotoğraf, İngiliz deniz piyadelerinin "*Türk Ordusu'nun İzmir'e girdiği gün olan İzmir 9.9.22'de (9 Eylül 1922) H.M.S. Ajax gemisine aldığı Yunan mültecilerde silah araması yaptığını*" göstermektedir.

↑ Although the British insisted that their neutrality did not allow them rescuing refugees, they took some on their warships. The British flagship Iron Duke took more than 2,000 refugees on September 13 as the fires were raging at the quayside. The photograph shows British marines "*searching Greek refugees for arms on board H.M.S. Ajax at Smyrna 9.9.22 [September 9, 1922]*", the day the Turkish Army entered İzmir.

086

- ◀ 13-14 Eylül 1922'deki büyük yangından birkaç gün önce London Daily için çekilen Northcliffe Press fotoğrafının arkasında "*Bir Sığınma Yeri - Türklerin yaklaşması sırasında İzmir'deki İngiliz Konsolosluğu'nun avlusundan bir manzara... Rum ve Ermenilerden oluşan bir kalabalık kapalı kapılardan bakıyor*" yazılıdır. Kapıların arkasındaki sokak Frenk Sokağı'dır.
- ◀ On the back of a Northcliffe Press photograph taken for London Daily a few days before the Great Fire of September 13-14, 1922, a note reads "*A Place of Refuge - A scene in the courtyard of the British Consulate at Smyrna during the approach of the Turks.....a crowd of Greeks and Armenians is peering through the closed gates.*" The street behind the gates is the Rue Franque.

ABD donanma gemileri USS Litchfield ve Simpson, Amerikalıların can ve mallarını korumak için 6 Eylül 1922'de İzmir'e gönderildi. Daha sonra USS Lawrence ve 14 Eylül'de Edsall, Bulmer, Parrot ve McLeish kıyı devriyesi sağlamak ve mültecileri tahliye etmek için geldi. Fotoğraf rıhtımdaki mülteciler arasında Amerikalı denizcileri göstermektedir. →

The US naval ships USS Litchfield and Simpson were sent to İzmir on September 6, 1922 to protect American lives and property. Later the USS Lawrence and on September 14 the Edsall, Bulmer, Parrot, and McLeish arrived in İzmir to maintain a shore patrol and evacuate the refugees. Amateur photograph shows the American sailors among the refugees on the quay. →

087

13-14 Eylül 1922 büyük yangını'ndan birkaç gün önce İzmir'deki Amerikan Konsolosluğu önünde çekilmiş Near East Relief örgütünün fotoğrafının arkasında "*Mülteciler İzmir'deki Konsolosluğa sığınmaya çalışıyor*" ifadesi yazılıdır. →

The photograph taken in front of the American Consulate in İzmir a few days before the Great Fire of September 13-14, 1922. On the back of the Near East Relief Organization photograph, it was noted that "*Refugees flee to the shelter of the Consulate at Smyrna.*" →

088

BÜYÜK İZMİR YANGINI THE GREAT FIRE

13 Eylül 1922 Çarşamba günü saat 13.00'te, Türk Ordusu'nun İzmir'e girmesinden dört gün sonra, Basmane'deki Ermeni Mahallesi'nin çeşitli yerlerinde yangınlar çıktı. Ertesi gün, yangının yönünün değişmesine sebep olan rüzgar güçlü bir şekilde rıhtıma doğru esmeye başladı ve yangın rıhtıma ulaştığında Sporting Club gibi simgesel yapıları sardı. Yanan binalar ile denizin arasında sıkışıp kalmış rıhtımdaki mülteciler onları Müttefik gemilerine götürecek bir tekne bulmayı bekliyordu. Fotoğraf, yanan Spor Kulübü'nün önündeki mültecileri göstermektedir. Soldaki bina Fransız Konsolosluğudur. →

At 1 pm on Wednesday September 13, 1922, a rash of fires broke out at several spots at the Armenian Quarter in Basmane, four days after the Turkish Army entered İzmir. Next day, the wind shifted its direction and a strong wind began blowing toward the quay, the fire had reached the quay engulfing the landmark buildings like the Sporting Club. Trapped between the burning buildings and the water, the refugees on the quayside were expecting to find a boat to take them to the Allied ships. The photograph shows refugees in front of the burned Sporting Club. The building at the left is the French Consulate. →

TÜRK İZMİR TURKISH İZMİR

Sonunda, 22 Eylül 1922'de yangın kendi kendine söndükten sonra, "Doğunun küçük Paris'i" üzerine herhangi bir yaşamdan yoksun göz alabilmesine harabeler ve küller içinde ürkütücü bir hava çöktü. Bulutlu ve kasvetli bir günde, körfezin öbür tarafından Çatalkaya efsanevi bir şehrin kaybının yasını tutmaktaydı. Muhtemelen Eylül 1922'nin sonuna doğru Hacı Frangu'daki Agios İoannis Prodromos Kilisesi'nden çekilen fotoğraf, Belle Vue bölgesini, en solda İtalyan Okulu'nun kubbesini ve limanda bulunan bazı Müttefik savaş gemilerini göstermektedir. Enkazın kaldırılması ve yangın bölgesinin yeniden geliştirilmesi 14 yıl alacaktır. ↓

Finally, after the fire burned itself out on September 22, 1922, an eerie air settled on the city as the "Le petit Paris du Levant" lay in ruins and ashes devoid of any life as far as the eye can see. Across the bay, the Twin peaks (Çatalkaya) presides over the Gulf of İzmir in an overcast gloomy day mourning the loss of a legendary city. The photograph taken at the end of September 1922 from the Agios İoannis Prodromos church at Hacı Frangu shows the Belle Vue district, the dome of the Italian School at far left, and some Allied warships still in the harbor. It would take the next 14 years to remove the debris and start redeveloping the fire zone. ↓

29 Ekim 1923'te Türkiye Cumhuriyeti'nin ilanından sonra yangının tahrip ettiği Kozmopolit İzmir'in küllerinden Türk İzmir doğmuştur. İki Türk kız öğrencinin üniformalarına iliştirilen etiketlerde "**TÜRK İZMİR**" yazmaktadır. →

After the proclamation of the Turkish Republic on October 29, 1923, "*Cosmopolitan Smyrna*" destroyed by the fire rose from its ashes as "*Turkish İzmir*". The labels attached on the uniforms of two Turkish school girls read "*Turkish İzmir*". →

MUSTAFA KEMAL VE İZMİR

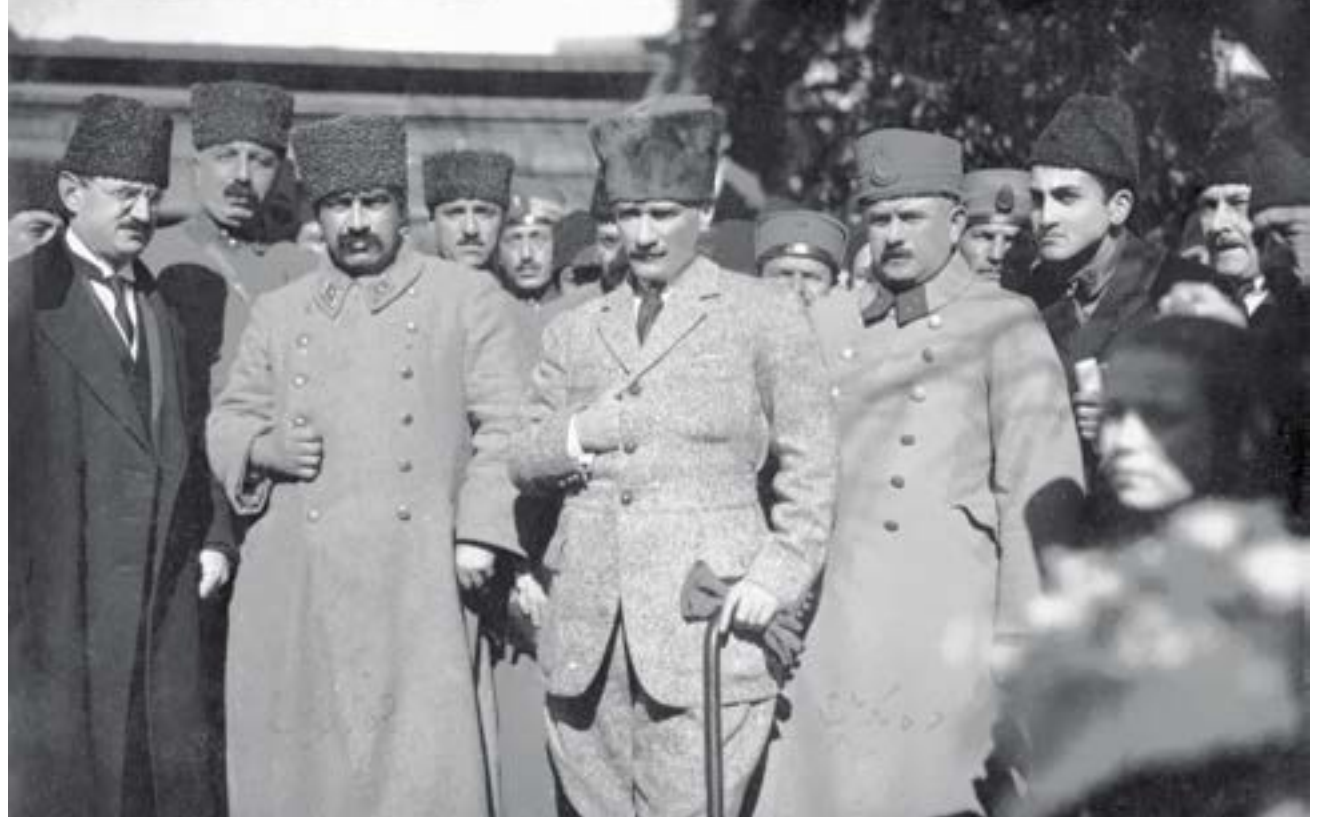
MUSTAFA KEMAL AND İZMİR

090

- ← Mustafa Kemal, İzmir'in önde gelen tüccar ailelerinden biri olan ve şehrin eski belediye başkanlarından Uşakizâde Muammer Bey'in kızı Latife Hanım ile annesi Zübeyde Hanım'ın ölümünden hemen sonra İzmir'e döndüğü 29 Ocak 1923 tarihinde evlendi. Ancak kısa bir evlilikten sonra 5 Ağustos 1925'te boşandılar. International Newsreelin fotoğrafı, nikahtan hemen sonra Uşakizâde'nin Göztepe'deki konağının bahçesinde çekildi.
- ← Mustafa Kemal married Latife Hanım, the daughter of Uşakizâde Muammer Bey, one of the prominent trading families of İzmir and a former mayor of the city, on January 29, 1923 when Kemal had returned to İzmir just after his mother Zübeyde Hanım's death. However, the marriage was cut short when they divorced on August 5, 1925. The photograph was taken in the garden of the Uşakizâde's mansion in Göztepe after their wedding. International Newsreel photograph, 1923.

Zübeyde Hanım 14 Ocak 1923 tarihinde Karşıyaka'da hayatını kaybettiğinde, Mustafa Kemal acı haberi bir inceleme gezisi için gittiği Eskişehir'de almış ve 27 Ocak 1923 sabahı trenle Karşıyaka'ya gelmiştir. Aşağıdaki fotoğraf trenden indikten sonra annesinin mezarını ziyaret eden Mustafa Kemal ve yanındaki kişileri göstermektedir. Soldan sağa: İzmir valisi Abdülhalik (Renda), General Fahrettin (Altay), Genelkurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak, Mustafa Kemal, General Kazım (Karabekir) ve gazeteci Mecdi. ↓

Mustafa Kemal's mother, Zübeyde Hanım, passed away on January 14, 1923 in Karşıyaka. Mustafa Kemal learned his mother's death when he was in Eskişehir during a trip. He arrived at Karşıyaka by train in the morning of January 27 and visited his mother's grave. The photograph below shows Mustafa Kemal and his entourage at his mother's graveside. From left to right: Governor (*vali*) of İzmir Abdülhalik [Renda], General Fahrettin [Altay], Army Chief of Staff Field Marshal Fevzi Çakmak, Mustafa Kemal, General Kazım [Karabekir], and journalist Mecdi. ↓

از سیراقصا و قونقره سی زراعت غرور دی

1905

İZMİR İKTİSAT KONGRESİ THE İZMİR ECONOMIC CONGRESS

091

- ← Lozan Konferansı'na, Türkiye'nin toprak bütünlüğünün tanınması ve Osmanlı İmparatorluğu tarafından yabancı güçlere tanınan kapitülasyonlar konularında uzun bir çıkmazın ardından 4 Şubat 1923'te ara verilmesi sırasında Türkiye'nin ekonomik ve mali bağımsızlığına duyulan ihtiyacı vurgulamak amacıyla 17 Şubat - 4 Mart 1923 tarihlerinde İzmir İktisat Kongresi düzenlenmiştir. Kongreye çiftçiler, tüccarlar, esnaflar ve işçilerden oluşan 1.135 delege katılmıştır. 16 Mart 1339 (1923) tarihli fotoğraf İzmir İktisat Kongresi'nin ziraat grubu üyelerini göstermektedir.
- ← After the Lausanne Conference recessed on February 4, 1923 following a long stalemate over the territorial integrity of Türkiye and capitulations granted to foreign powers by the defunct Ottoman Empire, the İzmir Economic Congress (İzmir İktisat Kongresi) was held on February 17 - March 4, 1923 to stress the need for Turkish economic and financial independence. Among 1,135 delegates were farmers, merchants, tradesmen and labor. The photograph dated March 16, 1339 (1923) shows the members of the Agriculture Group.

- ↑ 1936'da açılan Kültürpark'ın "Lozan" kapısı, adını, Türk egemenliğini tanıyan 1923 Lozan Antlaşması'ndan aldı. Mevcut kapı, 1938 yılında Fransız mimar Maurice Louis Gauthier tarafından eski çift kemerli kapının yerine tasarlandı. Çulluzade Biraderler tarafından 1936 yılında çekilen fotoğraf eski çift kemerli Lozan kapısını göstermektedir.

- ↑ The "Lozan" gate of Kültürpark which was opened in 1936, was named after the 1923 Lausanne Treaty recognizing Turkish sovereignty. The current gate was designed by the French architect Maurice Louis Gauthier in 1938 replacing the old double-arch gate. The photograph taken in 1936 shows the old double-arch Lozan gate.

Foto
31-10-1933 Resne
13 mit 12731

MİLLİ BAYRAMLAR

THE NATIONAL HOLYDAYS

092

- ← Her yıl Türkiye'nin bağımsızlığının ilan edilmesinin yıldönümü olan 29 Ekim'de Cumhuriyet Bayramı kutlanmaktadır. 1933'te Cumhuriyetin ilanının onuncu yıldönümü, ülkenin her yerinde geçit törenleri, okullardaki etkinlikler ve kültürel programlarla ve büyük bir coşkuyla kutlandı. İzmir'de de Cumhuriyetin onuncu yıldönümü, şehrin Yunan işgalinden kurtarılması sonucu Cumhuriyetin ilanına giden yolun açılması nedeniyle daha büyük bir anlam kazanmıştır. Foto Resne'nin, İzmir'de Cumhuriyetin ilanının onuncu yıldönümü kutlamalarındaki geçit töreninde çekmiş olduğu fotoğraf çiçeklerle süslenmiş bir at arabasını göstermektedir.
- ← On the 29th of October every year Türkiye celebrates the Republic Day. This day marks the anniversary of the declaration of the independence of Türkiye. The tenth anniversary of the proclamation of the Republic in 1933 was a major event everywhere in the country and was celebrated with much enthusiasm and fanfare with parades, events at schools and cultural programs. It took on a more important meaning in İzmir since the liberation of the city by the Turkish Army in 1922 paved the way to the proclamation of the Republic in 1923. The photograph by Foto Resne shows a float in the parade organized in İzmir to celebrate the tenth anniversary of the proclamation of the Republic Day.

- ↑ Türkiye Büyük Millet Meclisi, 1 Temmuz 1926'da yürürlüğe giren ve bir Türk limanından diğerine kıyı ticaretini sadece Türk gemileriyle sınırlayan Deniz ve Kabotaj Kanunu'nu kabul etti. Bu yasa, kapitülasyonlar tarafından yabancı nakliye şirketlerine verilen ayrıcalıkları ortadan kaldırdı. O zamandan beri 1 Temmuz tüm kıyı kasabalarında Kabotaj Bayramı olarak kutlandı. Kutlamalar arasında, yarışmacıların deniz üzerine uzanmış yağlı bir direğin ucundaki bayrağı kapmak için üzerinde yürüdüğü yağlı direk yarışları ve tekne yarışları da vardı. Foto Şark tarafından 1 Temmuz 1927'de çekilmiş bir fotoğraf Karşıyaka'daki kayık yarışını göstermektedir.

- ↑ The Turkish Grand National Assembly passed the Maritime and Cabotage law effective July 1, 1926 restricting the coastal trading from one Turkish port to another to Turkish ships only. This law abolished the privileges granted to foreign shipping companies by the capitulations. Since then, July 1 has been observed as the Cabotage Day (*Kabotaj Bayramı*) in coastal towns. Celebrations include greased pole (*yağlı direk*) competitions in which contestants walk over a greased pole extended over water to grab the flag at the end and boat races. The photograph by Foto Şark shows the boat race in Karşıyaka on July 1, 1927.

MUHACİR KARDEŞLERİMİZ OUR IMMIGRANT BROTHERS AND SISTERS

093

- ← İzmir ve civarı 1800'lerden başlayarak Balkanlardan gelen göçmenlerin yeni vatanı olmuş ve 1936 yılında alınan bir hükümet kararı doğrultusunda Bulgaristan'dan gelen pek çok göçmen de burada iskan edilmiştir. O dönem kara yoluyla gelen göçmenler araba veya trenlerle Edirne'ye gelir ve giriş yaptıktan sonra kayıt işlemleri tamamlandıktan gidecekleri yerlere sevk edilirdi. Tren yolunun gitmediği yerlerde yük arabaları kullanılmaktaydı. 1937 yılında Bulgaristan'dan gelen 26.050 göçmenin büyük bir kısmı İzmir ve civarına yerleştirilmek üzere gönderilmiştir. Fotoğraf, arkasında yazıldığı üzere 1937 yılında *"Bulgaristan'dan İzmir'e getirilen ve iskan edilen muhacir kardeşlerimizden bir kısmını"* göstermektedir.
- ← Starting from the 1800s, İzmir and its surroundings became the new homeland of immigrants from the Balkans and the islands. Many immigrants from Bulgaria were settled in İzmir in accordance with a government decision in 1936. In 1937, most of the 26,050 immigrants from Bulgaria were relocated in İzmir and its surroundings. Immigrants arriving by road would arrive by car or train, and they were transferred to their destinations after processing at their entrance at Edirne. Horse or ox carts were used in places where the railway did not go. The photograph shows *"some of our immigrant brothers and sisters who were brought from Bulgaria to İzmir and settled in 1937"* as written on the back.

- ↑ 1875 yılında bir okyanus gemisi olarak inşa edilen S/S Germanic, White Star Line tarafından işletiliyordu. Osmanlı Hükümeti, bu gemiyi 1910'da asker taşımak için satın aldı ve adını *"Gülcemal"* olarak değiştirdi. Daha sonra Gülcemal, Köstence-İstanbul-Napoli-Marsilya güzergahında göçmenleri taşımak üzere Osmanlı-Amerikan Hattı tarafından kiralandı ve ilk seferinde 31 Ekim 1920'de New York'a ulaştı. Gülcemal, Amerika'ya toplam dört sefer yaptı. Gülcemal, Yunanistan ile Türkiye arasında 1924 yılındaki nüfus mübadelesi sırasında Türk göçmenleri Yunanistan'dan İzmir'e taşıdı. 1928'de Türkiye Seyr-i Sefain İdaresine devredildi. 1950'de 75 yıl görevden sonra hurdaya satıldı. Gülcemal'in Türk halkının kalbinde çok özel bir yeri vardır. Foto Cemal'in 1930'ların başında çektiği bu fotoğrafta limanda arka plandaki gemi Gülcemal'dir.

- ↑ S/S Germanic, an ocean liner built in 1875, was operated by the White Star Line. In 1910, the Ottoman Government bought her to use as a troop ship and renamed *"Gülcemal"*. Later, Gülcemal was rented by a Greek businessman Jorj Dedeoğlu under the Ottoman-American Line to carry immigrants by the Constanta-İstanbul-Napoli-Marseilles route. She arrived in New York on October 31, 1920. Gülcemal made a total of four voyages to America. Gülcemal carried the Turkish refugees from Greece to İzmir during the population exchange between Greece and Türkiye in 1924. In 1928, Gülcemal was transferred to Türkiye Seyr-i Sefain İdaresi. In 1950, she was sold for scrap after 75 years of service. She had a very special place in Turkish people's hearts. The photograph by Foto Cemal shows Gülcemal in İzmir in the early 1930's.

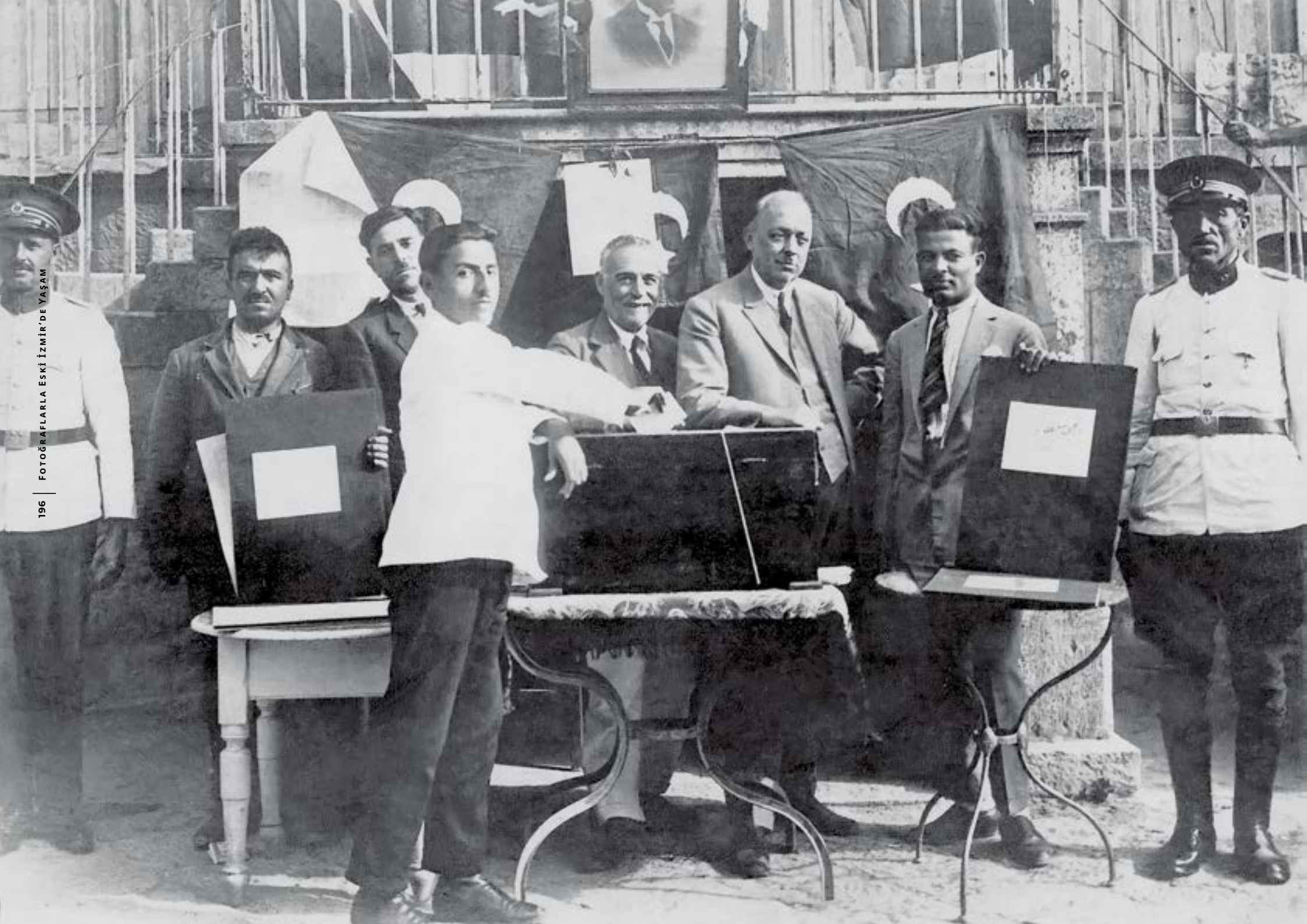
YEREL YÖNETİM LOCAL GOVERNMENT

094

- ← Ekim 1930 belediye seçimlerinde yeni bir belediye meclisi seçildi. 34 meclis üyesinin tamamı Cumhuriyet Halk Fırkası mensubu olup mecliste üç kadın üye vardı ve bunlar belediye meclisinin ilk kadın üyeleri idi. Bu üyelerden Benal Nevzat İstar (fotoğrafta soldan birinci), 1935 genel seçimlerinde İzmir'den Meclise seçilen ilk kadın milletvekili oldu. Foto Resne'nin 1930 veya 1931'de çektiği fotoğraf, vali Kazım Dirik başkanlığında İzmir Belediye Meclisi'nin bir toplantısını göstermektedir. Valinin sağındaki kişi, 22 Ekim 1930'da belediye meclisinin ilk toplantısında İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı seçilen Sezai Bey'dir [Göker]. Sezai Bey 9 Kasım 1931'de istifa etmiş, ertesi gün meclis üyesi Dr. Behçet [Uz] yeni belediye başkanı seçilmiştir.
- ← In the October 1930 municipal elections, a new city council (İzmir Belediye Meclisi) was elected. All 34 council members elected were from the Cumhuriyet Halk Fırkası. Among the members, three were the first female members of the city council. Among them Benal Nevzat İstar (first from left) became the first female deputy elected to the parliament from İzmir in the 1935 general elections. The photograph by Foto Resne from 1930/1931 shows a meeting of the city council chaired by governor (vali) Kazım Dirik. The person to the governor's right is Sezai Bey [Göker] who was elected as mayor of İzmir at the first meeting of the city council on October 22, 1930. Sezai Bey resigned on November 9, 1931. The next day, council member Dr. Behçet [Uz] was elected as the new mayor of İzmir.

- ↑ Foto Cemal'in 1930'ların başında çektiği fotoğraf Hükümet Konağı'nı gösteriyor. Konak, Osmanlı Hükümeti'nin Katipzade Mehmet Paşa'nın köşküne el koyup 1867'de yıktırması sonrasında 1867-1872 yıllarında inşa edilmiştir. Hükümet Konağı 21 Temmuz 1970'te çıkan bir yangınla tahrip olup yıkılmış ve 1980'den sonra yeniden inşa edilmiştir.
- ↑ The photograph by Foto Cemal from the early 1930s shows the Government Palace (Hükümet Konağı). It was built in 1867-1872 after the Ottoman government confiscated and demolished Kâtipzade Mehmet Paşa's mansion following his execution by Sultan Mahmut II's order. The government palace was destroyed by a fire on July 31, 1970 and was reconstructed after 1980.

095

← Türkiye'de 1927 yılında genel seçimler yapıldı. Cumhuriyet Halk Fırkası o dönemde ülkedeki tek partiydi. Tek parti döneminde geniş kapsamlı siyasi, kültürel, sosyal ve ekonomik reformlar hayata geçirildi. Seçimler, 1908'de kabul edilen ve iki aşamalı bir süreç öngören Osmanlı seçim yasası uyarınca yapıldı. İlk aşamada, seçmenler ikincil seçmenleri seçti. İkinci aşamada ikincil seçmenler Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerini seçtiler. 1927 seçimlerinde katılım oranı %23 idi. Hamza Rüstem'in fotoğrafı, 31 Ağustos 1927'de üçüncü Meclis (TBMM) için yapılan 1927 genel seçimleri sırasında İzmir'de ki 6 numaralı sandığı göstermektedir.

← General elections were held in Turkey in 1927. The Republican People's Party was the only party in the country at the time. In the one-party period, the CHF was the apparatus of implementing far reaching political, cultural, social, and economic reforms in the country. The elections were held under the Ottoman electoral law passed in 1908, which provided for a two-stage process. In the first stage, voters elected secondary electors. In the second stage the secondary electors elected the members of the Turkish Grand National Assembly. In the 1927 elections, the participation rate was 23%. Photograph by Hamza Rüstem shows the ballot box 6 ("٦") in İzmir during the 1927 general elections for the third Meclis (Parliament), August 31, 1927.

↑ Mustafa Kemal, reformlarını gerçekleştirdikten sonra, yeni bir muhalefet partisi için zamanın geldiğini düşündü ve muhalefete liderlik etmesi için eski başbakan Ali Fethi'yi [Okyar] seçti. Ali Fethi, 12 Ağustos 1930'da Serbest Cumhuriyet Fırkası'nı [SCF] kurdu. SCF, Cumhuriyet Halk Fırkası [CHF] (Cumhuriyet Halk Partisi) ile temel olarak serbest teşebbüsü ve yabancı yatırımı teşvik eden ekonomik konularda farklılaşırken, laikliğe bağlı kaldı. Bununla birlikte, SCF, sadece politikaları nedeniyle CHF'ye karşı çıkanlar için değil, aynı zamanda muhafazakâr muhalifler ve Komünistler için de cazibe merkezi haline geldi. Ali Fethi'nin İzmir'i ziyareti sırasında, 5 Eylül 1930'da CHF binalarına yapılan saldırılar ve bir çocuğun ölümüne, yedi kişinin yaralanmasına yol açan şiddet olayları yaşandı. Serbest Cumhuriyet Fırkası 7 Eylül 1930'da İzmir'de Alsancak Stadı'nda siyasi bir miting düzenledi. Foto Resne'nin fotoğrafı Alsancak Stadı'ndaki SCF mitingini gösteriyor.

↑ After achieving his initial reforms, Mustafa Kemal thought that the time was right for a new opposition party and chose former prime minister Ali Fethi [Okyar] to lead the opposition. Ali Fethi formed the Serbest Cumhuriyet Fırkası [SCF] (Free Republican Party) on August 12, 1930. SCF differed from the Cumhuriyet Halk Fırkası [CHF] (Republican People's Party) mainly on economic issues promoting free enterprise and foreign investment while staying committed to secularism. However, SCF became not only a movement for those who opposed CHF for its policies, but also for conservative reactionaries and Communists. As Ali Fethi visited İzmir on September 5, 1930, there were incidents including attacks on CHF buildings and violence leading to death of a child and seven injuries. The Serbest Cumhuriyet Fırkası had a political rally in İzmir on September 7, 1930 at the Alsancak Stadium. The photograph by Foto Resne shows the SCF rally at the Alsancak Stadium.

↑ Hamza Rüstem'in bu fotoğrafı Atatürk'ün 27 Şubat - 5 Mart 1930 tarihleri arasında İzmir'i ziyareti sırasında rıhtıma kurulan ve üzerinde "*Hoşgeldin Halaskâr Hemşeri*" yazan geçici bir zafer takını göstermektedir. Atatürk, Türkiye'de anavatanı Yunan ordusunun işgalinden kurtaran "*Halaskâr*" yani kurtarıcı olarak kabul edilirken İzmir'de de hemşehri olarak görüldü ve şehrin sakinlerinin gururu oldu.

↑ The photograph by Hamza Rüstem shows a temporary arch of triumph on the quay during Atatürk's visit to İzmir February 27 - March 5, 1930, on top "*Hoşgeldin Halaskâr Hemşeri*" (Welcome the Savior, fellow townsmen). Atatürk was acknowledged in Türkiye as *Halaskâr*, (the Savior) who expelled the invading Greek Army from the motherland and was considered as *Hemşeri*, a fellow townsman, in İzmir, the pride of the residents of the city.

096

- ◀ İzmir'in kurtuluşunun 12. Yıldönümü olan 9 Eylül 1935'de Pasaport'daki Cumhuriyet Halk Fırkası'nın (C.H.F.) binasının balkonundaki Atatürk büstünün altındaki pankartta "*Atatürk Sağ Ol*" yazısı bulunmaktadır.
- ◀ A banner hanging under the bust of Atatürk in a building of the Republican People's Party (C.H.F.) in Pasaport on September 9, 1935, the 12th anniversary of the liberation of İzmir, shows the inscription "*Atatürk Sağ Ol*" (Atatürk Thank you).

CUMHURİYET MEYDANI THE REPUBLIC SQUARE

097

- ← Eylül 1922 büyük yangınından sonra yangın bölgesinin yeniden yapılandırılmasına 1932 yılında o zamanlar Gazi heykeli olarak adlandırılan Atatürk Anıtı'nın hakim olduğu Cumhuriyet Meydanı'nın inşasıyla başladı. Başbakan İnönü tarafından 27 Temmuz 1932'de (planlanandan bir gün önce) halka açılan bronz heykel, İtalyan heykeltıraş Pietro Canonica'nın eseridir. Anıtın tabanındaki kabartmalar, İzmir'in işgalden kurtuluşunu anlatan çeşitli sahneleri ihtiva etmektedir.
- ← The redevelopment of the "fire zone" of the Great Fire of September 1922 started in 1932 with the building of the Republic Square (*Cumhuriyet Meydanı*) dominated by the Atatürk monument (*Atatürk Heykeli, aka Gazi Heykeli*) at its center. The bronze statue, opened to public on July 27, 1932 (a day earlier than scheduled) by the Prime Minister İsmet İnönü, is a work of Italian sculptor Pietro Canonica. The reliefs at the base of the monument show various scenes from the liberation of İzmir.

- ← Başbakan İsmet İnönü'nün 27 Temmuz 1932'de Atatürk anıtının açılış töreninde yaptığı konuşmanın fotoğrafı.
- ← Photograph of Prime Minister İsmet İnönü speaking at the opening ceremony of the Atatürk monument on July 27, 1932.

AMERİKAN DESTEĞİ

AMERICAN SUPPORT

098

- ← II. Dünya savaşından sonra Sovyetlerin Türkiye'den toprak istemeleri üzerine Amerikan başkanı Truman Türkiye'yi Ruslardan korumak için Truman doktrininin parçası olarak askeri ve ekonomik yardımda bulundu. Türkiye'ye Amerikan desteğini göstermek amacıyla Nisan 1947'de uçak gemisi USS Leyte'nin de içinde bulunduğu Amerikan donanmasının bir filosu İzmir'i ziyaret etti. Fotoğraf bu ziyaret sırasında Mehmet Naci Göçmen tarafından USS Leyte'nin güvertesinde çekilmiştir.
- ← When the Soviets started demanding territorial concessions from Türkiye after World War II, the U.S. President Truman provided Türkiye with military and economic assistance as part of the Truman Doctrine to protect Türkiye from the Russians. In April 1947, an American navy squadron including the aircraft carrier USS Leyte visited İzmir to demonstrate the American support of Türkiye. Photograph was taken by Mehmet Naci Göçmen on board USS Leyte during this port visit.

- ↑ Amerikan başkan yardımcısı Lyndon B. Johnson 1962'de Türkiye'yi ziyaret etti. 28 Ağustos 1962'de İzmir'e gelen Johnson burada bir gece kaldı. Arabasının geçtiği sokaklarda binlerce İzmirli Johnson'u görmek için sıraya girdi. 28 Ağustos 1962'de çekilen yukarıdaki fotoğrafta Johnson ve İzmir valisi Enver Saatçigil kendisini karşılayan İzmirli ile beraber görülmektedir. Ertesi gün, Johnson Kemeraltı'nı ziyaret etmiş ve İzmir Fuar'ında bir konuşma yapmıştır.

- ↑ The U.S. Vice President Lyndon B. Johnson (LBJ) visited Türkiye in 1962. He arrived in İzmir on August 28 for an overnight stay. As his motorcade arrived, crowds of thousands lined the streets to meet him. In the photograph taken on August 28, the governor (*vali*) Enver Saatçigil is seen standing next to LBJ. The next day, Johnson embarked on a walking tour of Kemeraltı and visited the İzmir International Fair to give a speech.

10262/25

6-5-1935

Foto =
Hamza Rüstem

099

- ← Bazen, askeri birlikler, katılanların yarışırken eğlenmesine de fırsat veren şenlikler düzenlerlerdi. Bu eğlenceli etkinliklerden biri de yarışmacıların elleri arkalarında bağlı olarak bir kap yoğurdu diğerlerinden önce bitirme amaçlı yoğurt yeme yarışmasıydı. Yarışmacılar ağızlarını yoğurt tabaklarına daldırıp yoğurt yerken bütün yüzleri de yoğurda bulanırdı. Hamza Rüstem'in çektiği fotoğrafta 6 Mayıs 1935'te İzmir'de bir ordu birliğindeki yoğurt yeme yarışması görülmektedir.
- ← Occasionally, military units organized festivities that provided participants with fun and competitive ways for enjoyment. One of the competitive fun events was the hands-free yogurt eating contest where contestants must eat a cup of yogurt before others while their hands are tied behind their backs. This forced the competitors to dig into yogurt cups face-first and made for a messy good time. The photograph taken by Hamza Rüstem shows a yogurt eating competition at an army unit in İzmir on May 6, 1935.

- ↑ Türkiye, Temmuz 1950'de başlayan Birleşmiş Milletler'in Kore'deki askeri çabalarına 5.450 kişilik bir Türk tugayı göndererek katkıda bulundu. Türkiye'nin bu desteği, Türkiye'nin Demokrat Parti hükümetinin bir dış politika hedefi olan NATO'ya girmesini sağladı. Başlangıçta, İzmir'den yola çıkan birlikler, Kore'nin Busan kentine nakliye gemileri ile üç hafta sürecek bir yolculuk için trenle İskenderun'a gönderildi. Savaşın 1953'te sona ermesinden sonra Türkiye 7 yıl boyunca tugay düzeyinde destek sağlamaya devam etti. Savaş sona erdiğinde, 721 Türk askeri şehit oldu ve 168 asker de savaşta kayboldu. Şehit olan Türk askerleri anavatanlarına bir daha geri dönmek üzere İzmir'de veda etti. Yeni Asır'ın arşiv fotoğrafı, 10 Şubat 1951'de Basmane tren istasyonunda askerlere veda eden halkı göstermektedir.

- ↑ Türkiye contributed to the United Nations military effort in Korea starting in July 1950 by sending a Turkish Brigade of 5,450 personnel. Turkish support assured Türkiye's subsequent entry into NATO which was a foreign policy goal of the Democrat Party government. At the beginning, the units from İzmir were deployed by train to İskenderun to board transport ships to begin a three-week voyage to Busan, Korea. Later during the war, the transit ships carried troops directly from İzmir to Busan. Türkiye continued maintaining forces at the Brigade level for another 7 years after the war ended in 1953. İzmir was the departing port of the Turkish Brigade throughout the Korean War. When the war ended, 721 Turkish soldiers died and 168 were missing in action. Those who never came back bid farewell to their motherland at İzmir. The archival photograph of Yeni Asır shows the crowds bidding farewell to the troops at the Basmane train station, February 10, 1951.

GELECEK NESİLLER NEXT GENERATIONS

100

- ← Kordonda çocuğunun arabasını ittiren bir baba. 1930'lardan amatör bir fotoğraf.
- ← A father pushing a baby stroller on the quay. An amateur photograph from the 1930s.

Eylül 1922'deki büyük yangın, bir dönemin sonunu hazırlamış, Türkiye Cumhuriyeti'nin 29 Ekim 1923'te ilanını takip eden yıllarda, yangın'ın yok ettiği "*Kozmopolit İzmir*"in küllerinden "*Türk İzmir*" doğmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'nun en kozmopolit şehrini bitiren savaş, Osmanlı İmparatorluğu'ndan da modern Türkiye Cumhuriyeti'ni yaratmıştır. Bugün İzmir artık bir asır önceki İzmir ile karşılaştırıldığında tamamen başka bir şehirdir. İzmir'in önümüzdeki yıllarda şehir sakinlerinden gelen taleplere göre veya bazen de onların kontrolü dışındaki talepler doğrultusunda değişmeye devam edeceği aşikârdır.

Ancak, gelecekte yapılması gereken değişimleri cesaret ve öngörü ile karşılamalıyız. İlerledikçe, bayrağı gelecek nesillere güvenle teslim edebiliriz. Ebeveynler ve şehir sakinleri olarak bu özel rolümüzü benimsediğimizde, gelecek neslin bayrağı çöşkuyla taşıyacağından ve sonraki nesillere devredeceğinden emin olabiliriz.

Kadifekale'den geleceğe bir bakış. 2004 yılında çekilmiş amatör bir fotoğraf. →

A look into the future from Kadifekale (aka Mount Pagos), an amateur photograph from 2004. →

The Great Fire of September 1922, was the end of an era. In the years following the proclamation of the Republic of Türkiye on October 29, 1923, "*Cosmopolitan Smyrna*" destroyed by the Great Fire rose from its ashes as "*Turkish İzmir*". The war that finished the most cosmopolitan city in the Ottoman Empire also created the modern Republic of Türkiye out of the Ottoman Empire. İzmir now is a completely different city than what it was a century ago. It is certain that İzmir will continue to change in the next decades in response to demands from its residents and sometimes in response to outside demands that are beyond the control of its residents.

However, we must meet the future changes that are necessary with courage and foresight. As we move forward, we should hand down the baton to the next generation with confidence. When we embrace our special role, as parents and community members, then we can rest assured another generation will joyfully carry the baton and hand it over to the next generations.

GENERAL DIRECTORATE OF
DEVELOPMENT AGENCIES

**HAFIZA
İZMİR**

İZMİR
DEVELOPMENT
AGENCY

*Cultural
Publications*

**SNAPSHOTS OF LIFE
IN OLD İZMİR WITH
100 PHOTOGRAPHS**

ON THE 100TH ANNIVERSARY
OF İZMİR'S LIBERATION

■ **PROF. DR. YAVUZ ÇORAPÇIOĞLU** ■